

Datum
2018-05-30

Diarienummer
KST 2018/81

Utställningsutlåtande

Vindbruksplan 2018 Torsby kommun

Tematisk översiktsplan för vindkraft i Torsby kommun

Utlåtande

Bakgrund

Torsby kommun har låtit upprätta tematisk översiktsplan, Vindbruksplan 2018, för Torsby kommun.

Under 2011 togs som ett första steg i planprocessen (programskedet) ett underlagsmaterial fram. En analys av förutsättningar för vindkraft genomfördes under våren 2012. Resultatet av analysen presenterades och användes som utgångspunkt för diskussioner vid fyra uppstartsmöten på olika platser i kommunen.

Samråd

Inkomna synpunkter under programsamrådet liksom anteckningar från uppstartsmötena redovisades i november 2012 i en samrådsredogörelse. I det fortsatta arbetet med vindbruksplanen utgick av olika skäl 14 av 16 områden för vindkraft men det tillkom två nya områden. Med underlagsmaterialet och inkomna yttranden som grund pekade kommunstyrelsens samhällsutskott ut fyra områden som föreslogs lämpliga för vindkraftsetablering.

Samråd om ett förslag till Vindbruksplan upprättat 2013-04-02 enligt 4 kap. 3 § Plan- och bygglag (1987:10) genomfördes under tiden 25 april 2012 till och med 23 maj 2012. Planförslag från 2013 liksom en samrådsredogörelse ingår som underlagsmaterial i utställning av granskningshandlingar för förslaget till vindbruksplan 2018.

En utställning av vindbruksplanen från november 2013 genomfördes inte som planerat. Från och med 2014 har arbetet med vindbruksplaneringen vilat.

Efter det tidigare samrådet upprättades en samrådsredogörelse. Redogörelsen och den tidigare samrådshandlingen utgör viktigt underlag för det fortsatta planarbetet.

Utställning för granskning

Under 2016 fick något oväntat kommunen och inbjudna markägare information om att ett vindkraftsföretag påbörjat en utredning i syfte att om möjligt inlämna ansökan om etablering av vindkraft på två platser i Torsby kommun.

Kommunen återupptog under höste 2017 arbetet med att ta fram en vindbruksplan men nu med målet att med hänsyn till finnkultur, friluftsliv och flygsäkerhet ge en redovisning av stoppområden för etablering av vindkraft.

I planen benämns de områden som inte omfattas av "Stoppområde" som "Övriga områden". Utanför utpekade stoppområden kan utredningar genomföras i prövningsprocess för enskilda fall. Inom stoppområden rekommenderar planen att kommunen i sina yttranden ska säga nej till etablering av vindkraft.

Enligt plan- och bygglagen ska en utställning genomföras så att planförslaget efter samrådet kan granskas. Förslag till en tematisk översiktsplan, Vindbruksplan 2018, Torsby kommun upprättad 2018-02-26 ställdes ut enligt 4 kap. 6-8 §§ äldre plan- och bygglag (SFS 1987:10) som gäller för planprocess som påbörjats före 2 maj 2011.

Utställningen visades officiellt från 7 mars till 7 maj i Torsby bibliotek.

Tider och plats för utställningen annonserades enligt 4 kap. 7 § äldre plan- och bygglagen (SFS 1987:10) med kungörelser i tidningarna NWT och VF den 7 mars 2018. Kungörelsen har anslagits på kommunens anslagstavla och ett exemplar av förslaget med samrådsredogörelse har också skickats till länsstyrelsen, plan- och bygglagen.

Samtliga nedan angivna handlingar redovisades på kommunens webbsida torsby.se/oversiktsplaner och fanns utskrivna som kopior i miljö- och byggkontorets planrum plan 2 i kommunhuset i Torsby. Kopior av materialet visades också på samverkanskontoret i Syslebäck.

Utställningshandlingarna bestod av:

1. Vindbruksplan 2018 tematisk översiktsplan 2018-02-26

samt övriga handlingar, planeringsunderlag, för kännedom och bakgrund:

2. Samrådsredogörelse 2013-04-03
3. Samrådshandling 2013-04-02
4. Gällande översiktsplan ÖP 2010 (redovisas på kommunens webbsidor)

Inkomna yttranden i utställningsskedet har sammanställts i detta utställningsutlåtande 2018-05-30.

De inkomna synpunkterna har arbetats in i planhandlingarna enligt de kommentarer som redovisas i utlåtandet. Samtliga synpunkter redovisas nedan.

Antagande

Kommunstyrelsen behandlar i sitt sammanträde 2018-06-04 frågan om det här utlåtandet enligt 4 kap. 10 § äldre plan- och bygglagen (SFS 1987:10) kan godkännas och om planhandlingarna kan godkännas att överlämnas till kommunfullmäktige med förslag att antas enligt 4 kap. 11 § plan- och bygglagen (SFS 1987:10).

Vid utställningstidens slut hade följande yttranden inkommit:

Länsstyrelsen Värmlands län

Samhällsbyggnad

Handlingar

Rubricerad översiktsplan har översänts till Länsstyrelsen för granskning enligt 3 kap 14 § PBL. Förslaget är upprättat den 2 februari 2018 och innehåller följande handlingar:

- Utställningshandling, Vindbruksplan 2018, Torsby kommun
- Samrådsredogörelse

Länsstyrelsens roll och förslagets handläggning

Länsstyrelsen har att enligt 3 kap. 16 § plan- och bygglagen (PBL) avge granskningsyttrande av vilket skall framgå om

Noteras.

1. förslaget inte tillgodoser ett riksintresse enligt 3 eller 4 kap. miljöbalken,
2. förslaget kan medverka till att en miljökvalitetsnorm enligt 5 kap. miljöbalken inte följs,
3. redovisningen av områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen inte är förenlig med 7 kap. 18 e § första stycket miljöbalken,
4. sådana frågor rörande användningen av mark- och vattenområden som angår två eller flera kommuner inte samordnas på ett lämpligt sätt, och

5. en bebyggelse eller ett byggnadsverk blir olämpligt med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning eller erosion.

Granskningsyttrandet är en del av översiktsplanen och skall fogas till planen då den antagits.

Förslaget har sänts för yttrande till berörda myndigheter samt till berörda enheter inom Länsstyrelsen. Lantmäteriet, SGU och Vattenfall har inkommit med yttranden med anledning av planförslaget men har inget att erinra.

Försvarmakten har lämnat synpunkter som sammanvägts i Länsstyrelsens yttrande. Trafikverket och Svenska Kraftnät har inga invändningar mot planförslaget men har lämnat ett antal generella synpunkter som bör beaktas inför kommande vindkraftsetableringar. Försvarmaktens, Trafikverkets och Svenska Kraftnäts yttranden bifogas för kännedom.

Noteras – deras yttranden kommenteras för sig nedan.

Sammanfattning

Länsstyrelsen anser att den övergripande analysen med förslag till stoppområden som presenteras i Vindbruksplanen är tydlig och kommer att vara ett stöd i kommande planering och prövning av tillståndsärenden. ---

Länsstyrelsen har några upplysningar kring planens beskrivning över riksintressen men också kalkningsarbete i länet.

Riksintressen

Totalförsvaret

Länsstyrelsen vill förtydliga att Försvarsmaktens utpekade område med särskilt behov av hinderfrihet inte är att betrakta som område av riksintresse för totalförsvarets anläggningar (3 kap. 9 § andra stycket miljöbalken), och inte heller ett stoppområde för utbyggnad av höga objekt som Försvarsmakten har pekat ut i övriga delar av landet.

Under stycket "1.4.4. Område med särskilt behov av hinderfrihet" bör det förtydligas att området med särskilt behov av hinderfrihet Värmland upp till Älvdalen är ett område av betydelse för totalförsvarets militära del (3 kap. 9 § första stycket miljöbalken). Inom dessa kan objekt högre än 20 meter medföra påtaglig skada på verksamheten som bedrivs här. En bedömning görs i varje enskilt fall.

Det bör även förtydligas att det i Torsby kommun kan finnas riksintressen för totalförsvaret som av sekretesskäl inte kan redovisas öppet. De riksintressen som inte redovisas öppet kan framför allt påverkas av uppförandet av höga byggnadsobjekt så som master och vindkraftverk. Därför bör Försvarsmakten kontaktas i tidigt skede i sådana plan- och bygglovsärenden.

Noteras.

Beskrivningen kompletteras enligt denna synpunkt.

Dessa synpunkter kommer att bevakas vid ansökningar inom områden utanför stoppområden enligt planen. Försvaret förutsätts vara remisinstant i dessa fall.

Handläggare inom kommunen tar del av skrivelsen inför ev. framtida ärenden.

Kulturmiljö

Länsstyrelsen välkomnar kommunens utpekande av Finnskogen som stoppområdet för vindkraft. I Torsby kommun finns flera områden av intresse för kulturmiljövården. Ur kommunens synpunkt är dessa områden viktiga för utvecklingen av regionen, i synnerhet finngårdarna och då främst utifrån perspektivet besöksnäring. Finngårdarna är relativt små och tydligt avgränsade. Förutom finngårdar finns även ett antal sätrar, vilka inte är formellt skyddade men av betydande kulturhistoriskt intresse. Utöver dessa båda finns en mångfald andra objekt som är viktiga och som berättar om landskapets historiska utveckling.

Miljökvalitetsnormer

Länsstyrelsen gör bedömningen att planen inte kommer att medverka till att miljökvalitetsnormer inte följs. Översiktsplanen bör dock kompletteras med några uppgifter kring kalkning.

Noteras.

Samtliga områden som nämns i Värmlands läns Kalkningsförbunds remissvar är fortfarande aktiva. Utöver dem har det också tillkommit ytterligare ett område, 508a Kvarnån. Kalkningen här utgörs enbart av våtmarkskalkning (via helikopter). Kvarnån mynnar i Klarälven, precis nedströms Höljes samhälle och finns alltså i ett område som kan komma bli aktuellt för vindkraftsetablering.

Ett avsnitt med information om kalkningsförbundets verksamhet införs i beskrivningen.

Eftersom kalkningen görs utifrån den regionala plan som tas fram och att detta finansieras av statsbidrag är det av största vikt att den planerade kalkningen kan genomföras även i framtiden. Detta kan komma att förhindras om det skulle uppstå fördyrande kostnader i samband med ändring av uppläggningsplatser av

kalk innan spridning eller längre spridningskärningar för att undvika ett vindkraftsområde. Det är därför viktigt att det framgår tydligt från det tematiska tillägget att den kalkningsplan som föreligger inte får påverkas av en eventuell utbyggnad av vindkraft.

Försvarsmakten

Försvarsmakten har följande synpunkter i rubricerat ärende. ---

Under stycket "1.4.4. Område med särskilt behov av hinderfrihet" bör det förtydligas att området med särskilt behov av hinderfrihet Värmland upp till Älvdalen är ett område av betydelse (3 kap. 9 § första stycket miljöbalken) för totalförsvarets militära del.

Försvaret anser även att det bör förtydligas att det i Torsby kommun kan finnas riksintressen som av sekretesskäl inte kan redovisas öppet. De riksintressen som inte redovisas öppet kan framför allt påverkas av uppförandet av höga byggnadsobjekt så som master och vindkraftverk. Därför bör Försvarsmakten kontaktas i tidigt skede i sådana plan- och bygglovärenden.

Beskrivningen kompletteras enligt denna synpunkt.

Dessa synpunkter kommer att bevakas vid ansökningar inom områden utanför stoppområden enligt planen. Försvaret förutsätts vara remisinstant i dessa fall.

Handläggare inom kommunen tar del av skrivelsen inför ev. framtida ärenden.

Trafikverket

Allmän väg

Vid allmänna vägar ska master och vindkraftverk lokaliseras och utformas så att de inte lockar bilisternas uppmärksamhet från trafiken. Med tanke på säkerheten bör master och vindkraftverk i möjligaste mån placeras så att de anpassas till omgivande landskap och bebyggelse. Enligt väglagen samt plan- och bygglagen ska byggnader och andra anläggningar placeras och utformas så att de inte inverkar menligt på trafiksäkerheten.

Dessa synpunkter kommer att bevakas vid ansökningar inom områden utanför stoppområden enligt planen. Trafikverket förutsätts vara remisinstant i dessa fall.

Handläggare inom kommunen tar del av skrivelsen inför ev. framtida ärenden.

Avståndet mellan ett vindkraftverk och en allmän väg bör vara minst lika stort som vindkraftverkets totalhöjd (tornhöjd + halva rotorbladsdiametern), dock alltid minst 50 meter. Hänsyn ska tas till risken för så kallade iskast, där is eller hårt packad snö slungas från rotorbladen. Elforsk rekommenderar i sin rapport 04:13 att riskavståndet kalkyleras med ekvationen $d = (D + H) * 1,5$ där d är riskavstånd [m], D rotordiameter [m] och H navhöjd [m]. Riskavståndet blir således beroende av vilken vindkraftverksmodell som väljs.

Om ny- eller ombyggnation behöver göras av väsanslutning till statlig väg, skall tillstånd i enlighet med § 39 Väglagen sökas hos Trafikverket. Mer information och ansökningsformulär finns på följande internetadress;

<http://www.trafikverket.se/tjanster/ansok-om/tillstand/Ansokan-om-anslutning-till-allman-vag/>

Enskild väg

Som upplysning har Riksförbundet enskilda vägar (revriks.se) och LRF Lantbrukarnas riksförbund (lrf.se) tagit fram en checklista som ska fungera som ett inledande underlag för både väghållarens och vindkraftsexploatörens planering och agerande när enskild väg berörs av en vindkraftsutbyggnad. Se också Boverkets Vindkraftshandboken sidan 79-84.

Kommunikationssystem

Trafikverket önskar få remisser som gäller vindkraftverk inom 30 km från en järnväg, då det kan uppstå störningar i trafikledningssystemet.

Exploatörer rekommenderas ta del av denna checklista vid e. ansökningar om etablering av vindkraft. Större anläggningar söks hos länsstyrelsen.

Handläggare inom kommunen tar del av skrivelsen inför ev. framtida ärenden.

Se kommentar ovan.

Transporter

Transporter till kommande vindkraftsetableringar kommer att behöva ske på befintligt vägnätet, vilket på vissa sträckor har begränsningar när det gäller att framföra stora och tunga transporter. Det kan därför vara bra att redan på ett tidigt skede diskutera dispensfrågan med aktuell väghållare.

Se kommentar ovan.

Inför nya etableringar bör en transportplan tas fram som kan användas i kontakten med Trafikverket. Det är viktigt med en bedömning om det krävs åtgärder för att höja bärigheten eller förbättra vägar linje- och profilstandard på befintligt vägnät. För att säkerställa finansieringen av eventuella åtgärder som kan krävas på det statliga vägnätet, behöver i så fall ett avtal tecknas mellan exploitören och Trafikverket. För mer information se Trafikverkets handbok "Transporter till vindkraftparker" (2010:033) som finns att hitta på

Trafikverkets hemsida
(www.trafikverket.se).

<http://online4.ineko.se/trafikverket/Product/Detail/43050>

Transportdispens ger aldrig rätt att lägga ner vajerräcken. För att man ska få göra det krävs ett tillstånd från väghållningsmyndigheten enligt 43 § väglagen.

Sammantagen bedömning

Trafikverket har inget att erinra mot utpekandet av så kallade stoppområden. Vid kommande ansökningar för vindkraftsetableringar utanför dessa, önskar Trafikverket vara samrådspart enligt gängse rutin.

Lantmäteriet

Vid genomgång av planförslagets granskningshandlingar (daterade 2018-02-26) har följande noterats: Lantmäteriet har inga synpunkter på planförslaget.

Svenska kraftnät

Nuläge

I Torsby kommun har Svenska kraftnät en 400 kV-ledning tillhörande stamnätet för el.

Noteras – den redovisas på kartan i planbeskrivningen.

Allmän information

Vi vill påminna om att all utbyggnad av elproduktion kräver anslutningsnät. Vid större produktionsetableringar krävs ofta förstärkningar av såväl lokal-, region- som stamnät. All produktionsutbyggnad medför därmed utbyggnad av infrastrukturen för el. Detta bör beaktas vid planering av utbyggnad av elproduktion.

Vid planering av vindkraftsanläggningar krävs ett visst säkerhetsavstånd mellan vindkraftverk och våra anläggningar. Avståndet får inte vara sådant att ett vindkraftverk skulle kunna falla över en kraftledning vid ett haveri. Avstånden måste även vara tillräckliga för att möjliggöra en säker flygbesiktning samt tillräckliga mellan kraftledningens jordpunkter och jordpunkter i vindkraftsanläggningens uppsam lingsnät.

För att upprätthålla en god flygsäkerhet vid besiktningar rekommenderar Transportstyrelsen att vindkraftverk och master med stag med en totalhöjd lägre än 50 meter placeras minst 100 meter från kraftledning. Vindkraftverk och master med stag med en totalhöjd över 50 meter bör placeras minst 200 meter från kraftledning.

Dessa synpunkter noteras. Vid eventuellt kommande prövning av vindkraftsetablering förutsätts tillståndsgivande myndighet kommun eller länsstyrelse ta hänsyn till det som krävs för att etablera vindkraft på ett säkert sätt.

Förslaget till vindbruksplan 2018 anger inte områden som lämpliga för etablering av vindkraft men anger stoppområden där planen rekommenderar ett nej till etablering av vindkraft och därmed inget behov av kraftnät. I övriga områden kan etablering möjligen bli aktuell. I dessa fall måste en så viktig infrastrukturfråga som kraftnätets kapacitet utredas.

Föreskrivna säkerhetsavstånd redovisas i planbeskrivningen.

Handläggare inom kommunen tar del av skrivelsen inför ev. framtida ärenden.

Avståndet beräknas med utgångspunkt från kraftverksrotorns periferi. För verk med en rotordiameter på 100 meter eller mer bör avståndet mellan torn och ledning vara större än 250 meter.

Slutsats

Svenska kraftnät önskar att våra ledningar synliggörs i aktuell plan. Stamnätet för el går att hämta via Geodataportalen, se mer information nedan.

Svenska kraftnät vill att hänsyn tas till ovan angivna rekommenderade skyddsavstånd och att detta återspeglas i vindbruksplanens kartunderlag. Svenska kraftnät vill även framhålla vikten av att kommunen planerar för den mark som kan komma att behövas för nya kraftledningar vid upprättande av vindkraftsutbyggnad.

Så länge våra rekommendationer beaktas har Svenska kraftnät inga invändningar mot aktuell t förslag till vindbruksplan.

Svenska kraftnät vill informera om att våra anläggningsobjekt finns att hämta via Geodataportalen, www.geodata.se, som WMS eller som en shape-fil. Informationen innehåller den geografiska positionen för Svenska kraftnäts ledningar, stolpar, stationer och stationsområden. Utöver den geografiska positionen finns uppgifter om förläggningssätt (luftledning, kabel etc.) och spänningsnivå för våra ledningar. Vid produktion av kartor där Svenska kraftnäts geografiska anläggningsinformation används ska följande copyrighttext framgå: "© Affärsverket svenska kraftnät".

Ytterligare information rörande samhällsplanering i närheten av våra anläggningar återfinns i skriftena Elnät i fysisk planering och Vägledning för verksamhet vid markförlagd kabel i stamnätet. För övergripande information

En sida med med karta redovisas i planbeskrivningen. Då kommunen utgör 25 % av Värmlands yta blir kartredovisning mer principiell medan tydliga bestämmelser om säkerhetsavstånd införs i planbeskrivning.

Det görs rutinmässigt bedömningar av infrastrukturen vid prövning av tillstånd oavsett om det är länsstyrelsen eller kommunen som är tillståndsprövande myndighet.

Se ovan.

Noteras.

Närmare studier av detaljer som ledningar, stolpar, stationer etc. utreds och kontrolleras i de fall en konkret ansökan inkommer.

rörande Svenska kraftnäts framtida planer för stamnätet för el hänvisar vi till Systemutvecklingsplan 2018-2027.

Dessa dokument finns publicerade på vår webbplats, www.svk.se.

Värmlands museum

Värmlands Museum har tagit del av ---
utställningshandlingarna för
Vindbruksplan 2018 Torsby kommun,
Tematisk översiktsplan för vindkraft i
Torsby kommun och vill här ge följande
synpunkter.

Värmlands Museum yttrar sig dels som
länsmuseum och ser då till de perspektiv
i vindkraftsparken som ger konsekvenser
för kommunens kulturmiljöer, dels
utifrån att Värmlands Museum bedriver
verksamhet i Lekvattnet, genom Torsby
Finnskogscentrum, med grund i den
historia och de kulturmiljöer som finns i
Finnskogen.

Värmlands Museum ser positivt på att ---
kommunen nu tagit fram ett förslag till
vindbruksplan. I planen har Torsby
kommun valt att upprätta tre stycken
stoppområden för etablering av
vindkraft. Grunden till dessa områden
utgörs främst av finnskogskultur,
friluftsvärden samt särskilt behov av
hindersfrihet.

Värmlands Museum menar att det är
viktigt att en fördjupad översiktsplan
belyser och ger en ståndpunkt i
landskapets tålighet vad gäller
vindkraftsetableringar. Att göra det med
stoppområden som här, eller genom
tillåtande ytor för etableringar är olika
sätt att arbeta. Den nu valda vägen
menar länsmuseum kan fungera väl, men
vill förtydliga följande:

Värmlands Museum vill framhålla att hela landskapet är en kulturmiljö och att den som helhet har betydelse för hur vi kan läsa av och förstå det samhälle vi lever i idag. Mänskliga aktiviteter är mer eller mindre avläsbara och tydliga på olika platser i naturen. Här finns kontinuitet men samtidigt tydliga brytpunkter och vid förändring är vissa miljöer mer tåliga än andra. Uppförandet av vindkraftverk med anslutningsvägar och kraftgator har en direkt påverkan på landskapets kulturmiljöer. En påverkan som rent fysiskt inverkar på landskap, byggnader och fornlämningar i skog och mark.

Vindkraftsetableringar påverkar kulturmiljöerna och dess värden genom att konstruktionerna står på plats under lång tid och på så sätt påverkar bruket, upplevelsen och förståelsen av kulturlandskapet. Även om många kulturmiljöer är en del av en stor helhet kan vissa miljöer också ligga som unika öar i landskapet. Det gör dem inte mindre utsatta för en vindkraftsetablering. Helhetsupplevelsen och bruksvärdet av kulturmiljön och det omkringliggande landskapet påverkas även om de rent fysiskt inte berörs. En visuell påverkan är svår att mäta objektivt, men den finns och kan inte bortses från, då vindkraftverk syns på mycket långa håll.

Vindkraftsetableringar har också en begränsad livslängd. Det är viktigt att redan från början hantera ansvarsfrågor kring återställande av miljön då verken tjänat ut.

Regleras i tillståndsprövning i enskilda fall – hos länsstyrelsen eller i mindre projekt kommunen.

I Torsby kommun finns för kulturmiljön skyddsvärda områden med mycket höga kulturhistoriska värden, utöver de områden som i Vindbruksplanen skyddas genom stoppområden.

Bland annat finns i norra Värmland betydande mängder lågteknologiska järnfram-ställningsplatser och riksintressanta sätermiljöer. Vidare finns betydelsefulla kulturmiljöer yngre än så, exempelvis från andra världskriget. Man bör också betänka att begreppet kulturmiljö även innefattar såväl materiellt som immateriellt kulturarv.

Värmlands Museum vill därför påpeka vikten av att breda och djuplodande miljökonsekvensanalyser inkluderande kulturmiljöer alltid genomförs inför varje aktuell vindkraftsetablering - oavsett om de avser ytor inom stoppomraden eller utanför sådana.

Värmlands Museum vill påpeka risken för begreppsförvirring då stoppområde A benämns Finnskogen. Hur man använder "namnet" Finnskogen är i sammanhanget av vikt och bör definieras i planen. Den benämning som ofta används som Finnskogen utgörs av ett betydligt större område än stoppområde A. Utbredningen av Solör Värmlands Finnskog brukar beskrivas som ett område från norra delen av Årjängs kommun i söder upp till Trysil i norr samt mellan Glomma och Klarälvens dalgångar i väster respektive öster. Finnskogen kan också vara ett "varumärke".

Planens miljökonsekvenser anger tre alternativ. Vid ett nollalternativ skulle kommunen och medborgarna stå utan vindbruksplan och därmed sakna ett övergripande verktyg som styr vindkraftsetableringar, något vi menar skulle vara olyckligt. Alternativ 1 och 2 visar stoppområden med något olika omfattningar. Definitionen av föreslagna stoppområden är av största vikt. Värmlands Museum ser här att stoppområdena inte bör minskas, utan snarare ökas för att omfatta hela området Finnskogen.

Vindbruksplanen syftar till att så långt möjligt skydda tre områden från att över huvudtaget bli intressanta för en prövning. I övriga områden måste miljökonsekvensanalyser inkluderande kulturmiljöer alltid genomföras inför varje aktuell vindkraftsetablering.

Texten i beskrivningen förtydligas. I planen har inte stoppområdet heller avsetts täcka hela det område som innehåller värden med beteckning finnskog. Den definition vi nu fått av Länsmuseum ska införas på lämplig plats i beskrivningen.

Någonstans måste en gräns placeras. Det blir inte trovärdigt att stoppområden läggs ut i stort sett i hela kommunen som utgör $\frac{1}{4}$ av Värmlands yta. Kommunen skulle riskera att rekommendationer för de stoppområden som man ändå pekat ut inte skulle respekteras i en prövning av ansökan om etablering vindkraft.

Hela området bär samma värden och stoppområdet bör således innefatta hela Finnskogen och inte del av.

Den skogsfinska kulturen och området där finnarna kom att bosätta sig för svedjebruk innefattar höga kulturhistoriska värden och är en del av Torsby kommuns identitet. Natur- och kulturmiljöerna är en del av de boendes och kommuninvånarnas livsmiljö och identitet. Det är också många gånger utgångspunkten i besöksnäringen.

Noteras.

Sverige, Värmland och Torsby kommun har att förvalta en enastående och samtidigt skör samling byggnader och miljöer, med unika historiska spår efter en svedjebruksbrukskultur med finska rötter som en gång fanns etablerad i stora delar av Sverige och Finland. Dessa kulturmiljöer är unika i ett internationellt hänseende och Värmlands Museums ståndpunkt och avsikt är att arbeta för att Finnskogen upptas på UNESCOs världsarvslista.

Detta omnämns också i planbeskrivningen.

Utöver dessa generella synpunkter vill vi dessutom förtydliga följande:

-Det regionala kulturmiljöprogrammet "Ditt Värmland" är framtaget och antaget av Länsstyrelsen i Värmland, inte av Värmlands Museum (s. 17).

Korrigeras i beskrivningen.

-I planen beskrivs "Finnskogskultur" vidare att områden och platser har höga "finnskogsvärden". Länsmuseum ser att dessa benämningar bör definieras i planen.

Området har som del i Finnskog har stora kulturhistoriska värden.

Införs i planbeskrivningen.

Begreppen undviks i texten.

-Den gränsöverskridande Finnskogens Natur och kulturpark är bildad. Torsby kommun är medlem liksom flera andra organisationer och entreprenörer i den svenska delen av Finnskogens natur och kulturpark. (s. 22)

Korrigeras i beskr.

-Verksamheten vid Torsby Finnskogscentrum drivs av Värmlands Museum i samarbete med Torsby kommun (s.50) Korrigeras i beskr.

-Fotografierna av Kvarntorp respektive Ritamaki är fotograferade av Lars Sjöqvist, Värmlands Museum [s.52). Korrigeras i beskr.

Torsby kommun

Näringslivstrateg Eva Larsson

Godkänner planen. ---

Kulturchef A Wredenberg

Det är av stor betydelse att respektera de kulturella värden som finns i Torsby kommun vid en ev. utbyggnad av vindkraft. I kommunen finns Finnskogen, ett unikt område där vidsträckt natur kombineras med finngårdar och deras miljöer. F.n. utreds möjlighet att klassa Finnskogen som ett världsarv. Detta arbete och det tänkta målet kan svårligen förenas med en utbyggnad av vindkraft. Vid en e. framtida utbyggnad av vindkraften i kommunen krävs noggranna avväganden och hänsynstagande till de kulturminnesmärken som finns både på Finnskogen och på andra platser i kommunen.

De aspekter som bör synas i samband med en ansökan kommer att handläggas av länsstyrelsen i det fall en ansökan faktisk lämnas in av wpd eller någon annan vindkraftsintressent.

Arvika kommun

Kommunstyrelsen beslutar att Arvika kommun har inget att erinra mot upprättat förslag till vindbruksplan. Noteras.

Sammanfattning

Torsby kommun har upprättat ett förslag för vindbruksplan. Syftet med planen är att i Torsby kommun peka ut områden som är olämpliga för etablering av vindkraft med hänsyn till värden för bland annat friluftsliv, besöksnäring, finnskogskultur samt flygets hinderfrihet. Att skydda dessa värden, särskilt inom besöksnäringen, är viktiga för kommunens utveckling. ---

Torsby kommun är i grunden positiv till att vindkraft etableras men förtydligar med den har fördjupade översiktsplanen att det finns områden där kommunen inte vill att vindkraftsparker etableras. Dessa "Stoppområden" utgörs av Finnskogen samt ett område i norra respektive södra delen av Torsby kommun.

I andra delar av kommunen förutsätts de exploatörer som identifierat platser för en utbyggnad genomföra de utredningar som behövs för att tillstånd för etablering ska kunna erhållas. Prövning får göras i varje enskilt fall.

Hagfors kommun

Med den snabba teknikutveckling som är idag blir det än svårare att förutse var etablering av vindkraft kan vara. I förslaget lyfter man fram områden utifrån olika perspektiv, på så sätt fås en bra inblick i tankegången samt en heltäckande bild av vilka intressen som tagits hänsyn till. Utifrån det gedigna material över de värdefulla områden som kommunen hyser, kan Torsby kommun förmodligen Noteras.

enklare göra en och bra bedömning över de områden som kan komma att bli attraktiva för vindkraft. Det resultat som presenteras i vindbruksplanen har bland annat baserats på kommunens riksintressen, kulturmiljöer, friluftsliv och flyget. Man har även gjort landskapsanalyser som väger in olika typer av värden. Resultatet blev tre stora sammanhängande stoppområden. Stoppområden är inte i direkt kontakt med gränsen till Hagfors kommun, vilket kan innebära att en eventuell etablering av vindkraft är möjlig intill Hagfors kommungräns. Då Hagfors kommun är positiv till nyetablering av vindkraft ser kommunen att det har förslaget möjliggör dialog mellan både exploatör och berörda kommuner vid en eventuell etablering.

Mangslid vindkraftverk - uttalelse fra norske Espoo-myndigheter Vindkraftspark Mangslid 2017-10-18 Samrådshandling Allmänhet 2.0 Eldrerådets innspill til planer til Mangslid vindkraftpark i Torsby komun

Rådmannens INNSTILLING

Kongsvinger kommune går i mot etablering av en vindkraftpark i Mangslidberget i Torsby kommune. Forslaget om å plassere en vindkraftpark i den sentrale delen av den grenseoverskridende Finnskogen ivaretar ikke den skogfinske kulturarven, svekker regionens felles identitet og bryter med reiselivssatsingen rundt opplevelsen av natur og kultur i et skoglandskap.

Rådmannen bes innhente mer dokumentasjon om vindkraftplanene og utdype kommunens høringsuttalelse ytterligere før høringsfristen til Miljødirektoratet utløper 2. april 2018.

28.02.2018 Komite for Samfunnsutvikling
Votering: Innstillingen er enstemmig.

Denna synpunkt tillgodoses eftersom vindbruksplanen inkluderat Mangslidberget i stoppområde A.

Noteras att någon ansökan om etablering inte lämnats in till Länsstyrelsen och att Torsby kommun därför inte yttrat sig om etablering på Mangslidberget i ett konkret ärende. Vindbruksplanens syfte är att ge kommunen rekommendationer om hur de ska ställa sig vid ansökningar om etablering av vindkraft.

KSU- 003/18 Vedtak:

Kongsvinger kommune går i mot etablering av en vindkraftpark i Mangslidberget i Torsby kommune. Forslaget om å plassere en vindkraftpark i den sentrale delen av den grenseoverskridende Finnskogen ivaretar ikke den skogfinske kulturarven, svekker regionens felles identitet og bryter med reiselivssatsingen rundt opplevelsen av natur og kultur i et skoglandskap.

Rådmannen bes innhente mer dokumentasjon om vindkraftplanene og utdype kommunens høringsuttalelse ytterligere før høringsfristen til Miljødirektoratet utløper 2. april 2018.

07.03.2018 Formannskap Votering:
Vedtaket var enstemmig.

FS- 027/18 Vedtak: Ytterligere enligt ovan.

Saksopplysninger:

Firmaet wpd Scandinavia AB undersøker mulighetene for å etablere en vindkraftpark i området Mangslidberget i Torsby Kommune.

Torsby kommun har inhämtat yttranden om en vindbruksplan. Ansökan om vindkraftsetablering på Mangslidberget har ännu inte lämnats in till beslutande myndighet, länsstyrelsen. I och med detta har inte Torsby kommun fått någon inbjudan att yttra sig.

Noteras att Mangslidberget i förslaget till vindbruksplan rekommenderas att INTE vara lämpligt för etablering av vindkraft.

Det är riktigt att wpd undersöker möjligheterna för etablering. Torsby kommun har liksom andra berörda bjudits in till "samråd", ett samråd helt i wpd:s regi. Det är inte ett samråd som genomförs enligt plan- och bygglagen utan mer förberedande utredningsarbete inför en eventuell ansökan om att etablera en vindkraftspark- i detta fall på Mangslidberget.

Torsby kommun däremot, har bjudit in till granskning av ett förslag till vindbruksplan, granskning av ett förslag som ställts ut enligt plan- och bygglagen. Många yttranden som inkommit har i stället varit sådana som borde sänts till wpd.

Notera att Mangslidberget enligt förslagen vindbruksplan har kommunen önskat få synpunkter på det förslaget. I planen föreslås ett stoppområde A i vilket Mangslidberget ingår.

Området er beliggende ca. 6 km fra den norsk-svenske riksgrensen med Grue og Åsnes kommune på norsk side.

I henhold til Espoo-konvensjonen om tiltak med grenseoverskridende virkninger sendte Naturvårdsverket i oktober 2017 saken til uttalelse til Miljødirektoratet med frist for tilbakemelding 31. desember 2017. Miljødirektoratet ba berørte instanser i Norge om kommentarer. Saken ble sendt Grue kommune, Åsnes kommune, Fylkesmannen i Hedmark, Norges vassdrags- og energidirektorat og Hedmark fylkeskommune. Grue og Åsnes kommuner og Hedmark fylkeskommune sendte innspill. Miljødirektoratet ga svar til Naturvårdsverket i desember 2017 (vedlegg).

De norske kommunerna kommer vid länsstyrelsen i Örebro län enligt gällande rutiner bli inbjudna till samråd OM det inkommer en ansökan från wpd att etablera vindkraft på Mangslidberget. Om vindbruksplanen antas av Torsby kommunfullmäktige kommer rekommendationen i planen att vara att Mangslidberget inte ska bebyggas med vindkraft. Svensk översiktsplan är till skillnad mot norska översiktsplaner inte bindande men väl rekommenderande.

De inlämnade synpunkterna tar inte ställning till vindbruksplanen.

De redovisas ändå här och Torsby kommuns kommentar är att vindbruksplanen tillgodoser den övergripande synpunkten att Mangslidberget inte rekommenderas lämpligt för vindkraftspark. Vidare avsätts ett stort område (inklusive Mangslidberget) som stoppområde A för att skydda väsentliga delar av Finnskogen på svensk sida.

Miljødirektoratet vil koordinere videre dialog mellom Grue og Åsnes kommuner og Espoo-myndighetene i Sverige. Rådmannen er kjent med at det har kommet en utsatt høringsfrist (dokumentliste), med datoen 2. april 2018 for innspill til Miljødirektoratet som koordinerer de norske innspillene.

Samtidig gjennomfører wpd Scandinavia AB en informasjon- og høringsprosess om prosjektet, annonsert på deres hjemmeside på internett. De ber om innspill innen 30. april 2018. Videre i prosjektet er det planlagt å søke om tillatelse til utbygging med en miljøkonsekvensbe-skrivelse i slutten av 2018.

I regionen på norsk side har planene om vindkraftparken vakt reaksjoner. Både blant allmenheten og i det politiske miljø er det synspunkter mot planene som har blitt reist.

Kongsvinger kommune har tidligere avgitt uttalelser til vindkraftutbygging. I saken hvor E. ON Vind Sverige AB hadde planer om vindkraftverk i Glåmberget og Bjørkebråtaberget i Kongsvinger kommune (AiD 13/801) vedtok kommunestyret som sitt primærstandpunkt å si nei til konsekvensutredning om vindkraft i Glåmberget og Bjørkebråtaberget. Det ble blant annet presisert at kommunen ikke ønsker at det etableres vindmøllepark i området Finnskogen. Da kommunestyret valgte å skåne sin

del av Finnskogen mot vindmølleparker, må kommunen kunne kreve det samme av andre finnskogkommuner. Selv om Kongsvinger ikke i samme grad som Grue og Åsnes berøres av planene er det viktig for regionens felles næring- og reiselivssatsing at Kongsvinger kommune fremmer sine synspunkter.

Mangslidberget vindkraftpark vil ligge rett øst for Rotbergsjøen i Grue kommune. Vindkraftparken vil bestå av maksimalt 34 vindkraftverk med en totalhøyde på 250 meter (vedlegg).

Vurdering:

En slik vindkraftpark vil i første rekke påvirke landskapsbildet på norsk side, i tillegg til endringer i dyrelivets naturlige trekkruiter. Endringen i landskapsbildet vil påvirke menneskers opplevelse av området, og vil vurderes subjektivt alt etter hva man har av forventninger og synsinntrykk. Sett i sammenheng med regionens reiselivssatsing, med Finnskogen som et område for turisme, friluftsliv og rekreasjon med basis i store skogbruksområder og formidling av skogfinsk kultur, vil en vindkraftpark vanskeliggjøre en slik satsing. Regionens arbeid med foreningen Finnskogen Natur & kulturpark bygger også opp underbruk av Finnskog-området som et sted hvor man fremhever skogfinsk kulturarv. I fra 1998 er skogfinner som folkegruppe anerkjent som nasjonal minoritet og det har vært og er på gang flere prosjekter både i Norge og Sverige for å synliggjøre folkegruppens språk, byggeskikk og levemåte.

På en annen side skal ikke Finnskogen kun være et område for bevaring, men det skal videreutvikles slik at næringsaktivitet bidrar til verdiskaping og befolkningsvekst. Området på norsk side bidrar til den nordiske energiforsyningen i dag, ved et aktivt skogbruk og flere regulerte vassdrag. Blant annet ligger kraftverket for Røgdenvassdraget på svensk side. Den nåværende og historiske satsingen på området i reiselivssammenheng er basert på de store sammenhengende skogarealene,

hvor man har bygget opp et varemerke som blant annet skal formidle skogfinsk kultur. Skogens ro og mystikk er sentrale elementer i det bildet. Fram til nå er det skogbruk som er den dominerende næringsaktivitet i området, en vindkraftpark vil derimot oppfattes som en fremmedgjøring av den identitet som markedsføres.

UTTALELSE OM PLANER TIL MANGSLID VINDKRAFTPARK I TORSBY KOMMUNE I SVERIGE

Vedlagt følger uttalelsen fra Kongsvinger kommune til vindbruksplanen for Torsby kommune. Uttalelsen består av tre dokumenter. Først kommunens brev til Torsby kommune. Deretter to dokumenter som utgjør kommunens uttalelse til hørings-dokumentet «Samrådshandling» fra wpd, sendt Miljødirektoratet i Norge som nasjonalt knutepunkt for saker etter Espoo-konvensjonen med grenseoverskridende virkninger.

Kongsvinger kommun har liksom ovan yttrat sig om wpd:s planer .

Se kommentarer ovan.

UTTALELSE TIL VINDBRUKSPLANEN FOR TORSBY KOMMUNE

Vi er kjent med at Torsby kommunes vindbruksplan 2018 datert 2018-02-26 ligger ute til høring med frist 7. mai til å avgi uttalelse.

Noteras

Først vil vi informere om at Kongsvinger kommune har uttalt seg til utbyggers planer om etablering av en vindkraftpark på Mangslidberget. Den uttalelsen er knyttet til høringsdokumentet «Samrådshandling» fra wpd, datert oktober 2017 - og sendt norske Miljødirektoratet som nasjonalt kontaktpunkt for saker etter Espoo-konvensjonen med grenseoverskridende virkninger. Vedlagt følger uttalelsen som består av to dokumenter:

1. Det signerte følgebrevet
2. Saksutredning og vedtak fra formannskapet 7.3.2018

Utskriften fra formannskapets møte viser at det fortsatt er like stor motstand til å åpne for vindkraft på Finnskogen som da kommunestyret i 2013 sa nei til E.ONs planer om å bruke Kongsvingers del av av disse gresseskogene til samme formål.

Slik vi oppfatter vindbruksplanen anbefaler administrasjonen i Torsby kommune at det lokaliseres 3 stopp-områder, hvorav søndre del av Finnskogen er det ene. Den geografiske avgrensningen følger av kart 6 s. 37. I dette hovedalternativet blir Mangslid liggende innenfor og vil gjøre etablering av en vindkraftpark på berget umulig.

Lenger ut i dokumentet (kap. 6 miljøkonsekvenser) presenteres et underalternativ hvor stoppområdet reduseres i størrelse (kart 7 s. 71). Konsekvensen blir i så fall at Mangslidberget faller utenfor stoppområdet. Det samme gjelder Mossberget (-høyden), beliggende 4 km øst for Mattila og Juhola.

Vindbruksplanen är inte bindande så som översiktsplaner är i Norge så "umulig" kan väl snarare bli "mindre trolig." I varje fall uttrycker vindbruksplanen kommunens vilja att bevara Finnskogen fri från vindkraftsetablering.

Vid utvärdering av konsekvenser beskrivs ett alternativ med mindre omfattande skydd för Finnskogen. Ett sådant alternativ befanns ge alltför stor negativ verkan på Finnskogen. Sammantaget bedöms Kongsvingers kommunes synpunkter tillgodoses i föeslagen vindbruksplan 2018.

Sistnevnte er som kjent en gammel skogsfinsk gård av stor kulturhistorisk verdi også på norsk side av Finnskogen.

Vedleggene dokumenterer at Kongsvinger kommune ser de samme verdiene i Finnskogen som Torsby kommune, og at disse interessene må ivaretas samlet over kommune- og nasjonsgrensene. Det frarådes på det sterkeste at stoppområde A reduseres slik at det kan bli aktuelt å bruke Mangslidberget og Mossberget til vindkraftverk.

Grue kommune - Norge

Formannskapet slutter seg enstemmig til høringsuttalesene om vindkraft i Mangslid. Høringsuttalesene sendes til Torsby kommune.

Grue kommune går i mot etablering av en vindkraftpark i Mangslidberget i Torsby kommune og ønsker ikke videre utredninger av konsekvenser for natur og dyreliv ved en utbygging.

Forslaget om å plassere en vindkraftpark i den sentrale delen av den grenseoverskridende Finnskogen ivaretar ikke den skogfinske kulturarven, svekker regionens felles identitet og bryter med reiselivssatsingen rundt opplevelsen av natur og kultur i et skoglandskap. En vindkraftpark vil i første rekke påvirke landskapsbildet på norsk side, i tillegg til endringer i dyrelivets naturlige trekk-ruter. Endringer i landskapsbildet vil påvirke menneskers opplevelse av området, og vil vurderes subjektivt alt etter hva man har av forventninger og synsinntrykk. Sett i sammenheng med regionens reiselivssatsing, med Finnskogen som et område for turisme, friluftsliv og rekreasjon, med basis i store skogbruksområder og formidling av skogfinsk kultur, vil en Vindkraftpark vanskeliggjøre en slik satsing. Regionens

Torsby kommun foreslår att man INTE ska få placera vindkraftsparker inom en stor del av Finnskogen.

Yttrandet gäller Manglidsberget och yttrande bör ställas till företaget wpd som eventuellt kan komma att ansöka om etablering på Mangslidberget.

Se även kommentare ovan.

arbeid med Finnskogen Natur- og Kulturpark bygger også opp under bruk av Finnskogområdet som et sted hvor man framhever skogfinsk kulturarv.

I fra 1998 er skogfinner som folkegruppe anerkjent som nasjonal minoritet og det har vært og er igang flere prosjekter både i Norge og Sverige for å synliggjøre folkegruppens språk, byggeskikk og levemåte. Skogens ro og kulturens mystikk er sentrale elementer i det bildet.

En vindkraftpark vil oppfattes som en fremmedgjøring av den identitet som markedsføres. Området søkes inn på UNESCO's liste over steder med verdensarvstatus.

Åsnes kommune Norge

Det er fattet følgende vedtak i saken.
Utvalg for næring og miljø - 009/18:

Vedtak:

1. Forslaget om å plassere en vindkraftpark i den sentrale delen av den grenseoverskridende Finnskogen ivaretar ikke den skogfinske kulturarven, svekker regionens felles identitet og bryter med reiselivssatsingen rundt opplevelsen av natur og kultur i et skoglandskap.
2. Åsnes kommune går i mot etablering av en vindkraftpark i Mangslidberget i Torsby kommune.
3. Rådmannen får fullmakt til å innhente mer dokumentasjon om vindkraftplanene og supplere kommunens høringsuttalelse ytterligere før høringsfristen til Miljødirektoratet utløper 30. april 2018.

Torsby kommun föreslår att man INTE ska få placera vindkraftsparker inom en stor del av Finnskogen.

Yttrandet gäller Manglidsberget och yttrande bör ställas till företaget wpd som eventuellt kan komma att ansöka om etablering på Mangslidberget.

Se även kommentare ovan.

Kongsvinger kommune - Norge

Til slutt skal nevnes at Torsby kommune har sin vindbruksplan liggende ute til høring med frist 7. mai for synspunkter. I planen foreslås 3 stoppområder for vindkraft i kommunen, hvorav Finnskogen er det ene. På s. 63 står det: Området ligger inom angivet stopp-område A vilket innebær att Torsby kommun inte enligt vindbruksplanen vill se etablering ov vindkraft på Mangslid-berget.

Även Kongsvinger kommun yttrar sig i huvudsak om wpd:s planer på vindkraft på Mangslidberget.

Yttrandet gäller alltså Mangslidberget och yttrande bör ställas till företaget wpd som eventuellt kan komma att ansöka om etablering på Mangslidberget.

Noteras att i slutet av yttrandet omnämns den vindbruksplan för vilket Torsby kommun inbjudit till granskning av utställningshandlingen.

Eidskog kommune - Norge

Kommuneen är emot vindkraftpark på Mangslidberget.

Torsby kommun föreslår i sin vindbruksplan stopp för vindkraftpark på Mangslidberget.

Även Eidskog kommun yttrar sig om wpd:s planer på vindkraft på Mangslidberget.

Yttrandet gäller alltså Mangslidberget och yttrande bör ställas till företaget wpd som eventuellt kan komma att ansöka om etablering på Mangslidberget.

Hedmark Fylkeskommune -Norge

Fylkeskommunen har bifogat ett omfattande dokument :

Regionale føringer for behandling av vindkraftsaker i Hedmark

20.11.2013

” Formålet med dette dokumentet er å bidra til at den regionale behandlingen av evt. vindkraftsaker er knyttet opp mot helhetlige og langsiktige vurderinger.”

Dokumentet utgör i sig inget yttrande över Torsby kommuns vindbruksplan 2018. Handlingen finns tillgänglig hos Torsby kommun.

Vänsterpartiet Torsby

Den utredning som presenteras angående vindkraftens utbyggnad i Torsby kommun finner vi både viktig och intressant. Att vara förberedd på de eventuella förslag på utbyggander, som kan komma i framtiden är utmärkt. Att ange stoppområden är förtjänstfullt för kommunens invånare så väl som för intresserade företag som vill bygga vindkraft i vår kommun. De områden som presenteras på kartan på sid 37 menar vi skall vara absolut fria från vindkraftsutbyggande – av precis de skäl som anges. För alla de objekt som tas med där, är det helt rimligt att avstå från vindkraft.

På sid. 71 anges "stoppområden för vindkraft". Där är Mangslidsberget och Mosshöjden borttagna men vi finner ingen anledning att göra den "indragningen". Stoppområden skall gälla utan "alternativ".

Mangslidsberget verkar vara speciellt behandlat då det förekommer på två ställen i rapporten, inom stoppområde men även i "övriga områden". Det säger kanske en del om prioriteringen ... Finnskogen i Torsby är ett historiskt arv som det har forskats mycket om och flera böcker är utgivna om "finnskogsleder" med fina vandringsförslag för dem som vill uppleva skönhet och tystnad. Finnskogen betyder mycket i Torsbys varumärke – låt det område som är angivet i utredningen vara orört vad det gäller vindkraft.

Redovisningen sidan 70 förklarar varför Miljöbalkens krav på redovisning av miljökonsekvenser måste göras med ett noll-alternativ som ställs mot den plan man vill genomföra men också mot andra alternativa planer eller åtminstone minst ett ytterligare alternativ. Avsnittet 6 för prövning av miljökonsekvenser innebär ingen omröstning av dessa alternativ. De ligger till grund för att förklara varför föreslagen vindbruksplan ser ut som den presenteras i avsnitt 1 – 5 i planbeskrivningen.

Berget omnämns under rubriken "Pågående vindkraftsärenden". Informationen gäller underförstått "I Torsby kommun pågående vindkraftsärenden" – rubriken ändras till detta. I texten punkt 1. om Mangslidberget anges att detta ligger inom stoppområde A.

Övergripande kommentar:

Vi äger inte naturen, Jorden är ett lån att förvalta för eftervärlden och lämna över till våra barns barn och deras barn.

Miljöpartiet de gröna i Torsby

Ang. planer på bygge av vindkraftverk på Mangslidsberget i Torsby kommun.

Torsby kommun föreslår i sin vindbruksplan stopp för vindkraftpark på Mangslidberget.

Dokumentet utgör i sig inget yttrande över Torsby kommuns vindbruksplan 2018. Yttrandet gäller alltså Mangslidberget och yttrande bör ställas till företaget wpd som eventuellt kan komma att ansöka om etablering på Mangslidberget.

Vi har följande aspekter:

Lokalbefolkning och intressenter i bygden har länge ingivit protester mot dessa planer, och framfört dem till kommunfullmäktige sedan lång tid. De har organiserat möten för information om vad de har för synpunkter. Det är ytterst viktigt att höra på de människor som kommer att beröras närmast av detta. Vi avser att beakta deras åsikter.

Vi anser att man kan avvakta med en vindkraftspark i Torsby kommun och se, om andra företag kan ge kommunen bättre villkor än det tyska företaget som nu ev. ska projektera för detta bygge. Kan man få ut mera för kommunens del i fråga om arbetstillfällen och övrig ekonomi? Är man säker på att det blir lönsamt och är värt ett sådant ingrepp i vår natur?

Bygden får ju avstå från ett stort område orörd natur. Ljuden som uppkommer kan vara ett hindrande moment för dem, som tänker sig satsa på eventuella vandringsleder och andra verksamheter för besöksnäringen, samtidigt som turister betänker

Torsby kommun föreslår att man INTE ska få placera vindkraftsparker i en stor del av Finnskogen. Det är företaget wpd som anordnat möten, informerat och utrett en etablering.

Torsby kommun efterfrågade inför granskning av ett utställningsmaterial synpunkter på förslaget till Vindbruksplan 2018 för Torsby kommun. Yttrandet behandlar wpd:s arbete med att eventuellt ansöka hos länsstyrelsen om etablering på Mangslidberget.

Yttrandet och bilaga diarieförs och sparas också inför ett eventuellt framtida ärende om wpd faktiskt gör en ansökan om etablering.

sig. Många kan ju vara intresserade av finnskogskulturen som sträcker sig över stora områden. Vindkraftsparken tar stor plats och ger ifrån sig ljud. Bygget renderar inkomster till kommunen endast under en begränsad tid. Att näringsidkare från trakten skulle erhålla längre anställningar finns inga garantier för. Inte heller det framtida underhållet förefaller kunna ge nämnvärt med jobb åt kommuninnevånarna. Däremot kan man tänka att detta natursköna område kan brukas för rastställen med eventuella caféer och evenemang för många som behöver en stilla och genuin natur. Kraftverken ger även ifrån sig infraljud, som påverkar kroppen även om man inte registrerar det med hörseln. Horisontlinjer bryts i synfältet på ett onaturligt sätt. Man kan tänka sig att spekulanter till gårdar långt i fjärran hellre väljer ett annat köp med vackrare utsikt och inte flyttar hit!

Centerpartiet Torsbykretsen

Vi vill härmed meddela att Torsbykretsen av Centerpartiet har beslutat att stödja alternativ 1 i kommunens vindbruksplan.

Alternativ 0, 1 och 2 är inte föremål för omröstning utan utgör del av en metod att hantera planförslagets miljöpåverkan i jämförelse med andra alternativ. Men alternativ 1 överensstämmer med den plan som beskrivs i avsnitten 1 – 5 i planbeskrivningen varför yttrandet måste tolkas som ett godkännande av planförslaget.

Nyskoga Hembygdsförening

Ang. Wpd:s planer på en vindkraftspark på Mangslidberget.

Nyskoga Hembygdsförening och dess medlemmar får härmed avge en kraftig protest mot genomförandet av det tilltänkta projektet.

Se kommentarer ovan.

Dokumentet utgör i sig inget yttrande över Torsby kommuns vindbruksplan 2018. Torsby kommun föreslår i sin vindbruksplan stopp för vindkraftspark på Mangslidberget.

Grund:

Det tilltänkta området ingår i vad som föreslagits som världsarv och är ett i högsta grad bevarandevärt område i Finnskogen, som innefattar ett kulturområde med en mångfacetterad tradition. Vid ett ev.genomförande av projektet raseras förmodligen ideerna om ett framtida tilltänkt världsarv, samtidigt som möjligheterna till naturupplevelser, stillhet och tystnad går till spillo.

Nyskoga har de senaste åren haft en icke obetydlig inflyttning av folk från utlandet (Holland,Tyskland,Danmark), med den gemensamma nämnaren att man sökt sig till ett rofylldt område där man kommer undan buller och stress. Denna "resurs", tystnaden och stillheten, är fortfarande alltför underskattad, men börjar att värdesättas allt mer. Hembyggsföreningen ser det som ytterst angeläget att denna möjlighet till ytterligare inflyttning inte spolieras.Hembygdsföreningen framhåller dessutom att Nyskoga och Mangslidberget tillhör kärnområdet i Finnskogen, och att HELA Finnskogen således ska fredas från vindkraft!

Sammanfattningsvis kan befaras att om projektet blir verklighet, kommer vi boende och övriga nyttjare av området, att få en totalhavererad och förstörd naturresurs som är den stora tillgång vi har här på Finnskogen

Yttrandet gäller alltså Mangslidberget och yttrande bör ställas till företaget wpd som eventuellt kan komma att ansöka om etablering på Mangslidberget.

Torsby kommun efterfrågade inför granskning av ett utställningsmaterial synpunkter på förslaget till Vindbruksplan 2018 för Torsby kommun. Yttrandet behandlar wpd:s arbete med att eventuellt ansöka hos länsstyrelsen om etablering på Mangslidberget.

Yttrandet och bilaga diarieförs och sparas också inför ett eventuellt framtida ärende om wpd faktiskt gör en ansökan om etablering.

Studiefrämjandet/ Finnskogen Natur & kulturpark

Jag har ett uppdrag från Torsby kommun --- att arbeta med Finnskogen Natur & kulturpark på svensk sida, ett uppdrag som tar ca 20% av en heltid i anspråk just nu. Det är i den egenskapen jag yttrar mig om förslaget till vindbruksplan.

En Natur- og kulturpark arbeider ned- ---
 ifrå og opp med lokal utvikling av
 området sine ressurser. Her kan bylag,
 foreningslivet, foretak, museer og det
 offentlige samarbeide for å skape
 framtidstro og haldbar utvikling, i alle
 beste fall òv arbeidstilfållene.

Alle vill givetvis ha tilgang til bra
 infrastruktur som vegar, kommunika-
 tioner, bredband med mera. Framtiden
 kommer sikkert å stille høgere krav på
 tilgang til strøm, òv minst når antalet
 elbilar og elektronisk utrustning òkar.
 Når dei fossile brånsleane faser ut, blir det
 nødvendig å erstatte dei med andre
 energikållor, varav vind er ein. Det blir ju
 ein paradoks når alle vill ha mer strøm men
 ingen vill ha vindkraft, kårnkraft eller fler
 utbyggede vattendrag.

Men når det gåller Finnskogen... Æv
 området kring Mangslidberget ògar ju i
 den vårmlåndske Finnskogen, rent av ett
 kårnområde.

Jag stöttar mig dårfor till det uttalande
 som styrelsen for Finnskogen Natur &
 kulturpark gjorde vid styrelsemötet den
 12 februar 2018:

”Uttalelser i forbindelse med planer om bygging av vindmøllepark på Finnskogen
 Finnskogen Natur & kulturpark er sterkt bekymret for etablering av vindmøllepark i
 sårbar og unik norsk natur, så som på Finnskogen. For Finnskogen Natur & kulturpark
 er Finnskogen et landskapsmessig og historisk område. Verdiskaping på Finnskogen
 ligger i satsing på synliggjøring av naturen med dyr, fugleliv og kulturen med
 kulturminner, først og fremst med utgangspunkt i den skogfinske innvandringen, og
 Finnskogens gårder og torp.

Finnskogen er kjent for stillhet, urørt natur, begivenhetsrike vandringsstier, «frihet» fra
 stress og det industrialiserte samfunn. Både den urørte naturen, og kulturlandskapet,
 legger grunn for et biologisk mangfold med mange rødliste arter. Dette må ivaretas
 uten store mekaniske inngripen i naturen.

Finnskogen Natur & kulturpark, som eies av kommunene Kongsvinger, Grue, Åsnes
 og Torsby, overtok 01.01.18 ansvaret for den 25 år gamle Finnskogleden, som for øvrig
 ble kåret til et av verdens fremste besøksmål i 2018. Finnskogleden, sammen med
 andre vandringsstier, landskapet og kulturminnene gjør Finnskogen til et meget
 attraktivt besøksmål og det arbeides nå også for å søke Finnskogens særegne,

skogfinska byggnader inn på Unescos verdensarvliste. En plass i Unescos verdensarvfamilie vil ytterlig styrke Finnskogens attraktivitet som besøksmål.

Satsingen på turisme og reiseliv, med påfølgende bedrifts- og befolkningsvekst knyttet til denne satsingen, bør være målsetningen for verdiskaping på Finnskogen. Derfor ber Finnskogen Natur & kulturpark om en grundig konsekvensutredning knyttet til planen om vindmøllepark sett i sammenheng med utviklingen av Finnskogleden som turistmål, satsing på turisme og verdiskaping i utmark og planene om Finnskogen som et eget område på Unescos verdensarvliste.

Konsekvensutredningen må ha fokus på både forringelse av kvalitet på opplevelser, økonomiske tap for næringsdrivende, kostnader ved omlegging av stinettverk og beredskap - og sårbarhetsanalyse i forhold til konsekvenser for mennesker, dyr, fugleliv og rødlista arter i området.

Med håp om en grundig behandling.”

Uttalandet godkändes av en enig styrelse den 12.02.2018.

Då Torsby kommun har styrelseplatt, är min förhoppning att uttalandet kommer att följas. I annat fall riskerar trovärdigheten för parkens styrelse att undermineras.

Kommunens politiker tar del av detta utlåtande.

Bergvik skog

Yttrande angående granskningshandling avseende Vindbruksplan för Torsby kommun 2018 ---

Bergvik Skog AB är genom sitt dotterbolag Bergvik Skog Väst AB en stor markägare i Torsby kommun. Bolaget äger en tredjedel av marken i kommunen och bedriver ett aktivt skogsbruk på merparten av denna areal. Bergvik arbetar även med utveckling av vindkraftsprojekt på bolagets marker. I Torsby kommun har Bergvik inte drivit något projekt i egen regi men har i samarbete med olika partners utvärderat möjligheterna att etablera vindkraftparker på flera olika ställen.

Noteras.

I princip alla av de potentiella vindkraftsprojekt som har identifierats har av olika skäl avskrivits i ett tidigt skede. Framstär det förekomst av kungsörn som har varit orsak till att projekten avbryts.

Mangslidberget är dock ett område där det skulle vara möjligt att etablera vindkraft eftersom det inte förekommer örnrevir i områdets omedelbara närhet.

Det påstås i granskningshandlingen för Torsbys vindbruksplan att en etablering av vindkraft på Mangslidberget allvarligt skulle kunna påverka kulturmiljöintressen och friluftsliv. Bergvik har mycket svårt att se att så är fallet.

Vår partner wpd Scandinavia AB har visat att vindkraftparkens generella synlighet är mycket begränsad på grund av områdets topografi. Fotomontage från de kulturmiljökärnor och finntorpsmiljöer som Torsby lyfter fram som viktiga för Finnskogen visar att synligheten är mycket låg. Från eventuella framtida världsarv (Johola, Ritamaki, Kvarntorp) är synligheten helt obefintlig. Även från anläggningar för det aktiva friluftslivet är synligheten mycket låg, från Finnskogsleden är den exempelvis mindre än 1 % och från Mattila helt obefintlig. wpd har även visat att ljudpåverkan vid befintliga kulturmiljökärnor inte blir aktuell, och ljud stör heller inte anläggningar för det aktiva friluftslivet vid t.ex. Mattila, Mattilas skidspår eller Antilla.

Uppförande av en vindkraftspark på Mangslidberget kommer att leda till nya arbetstillfällen, inflyttning av unga människor och utveckling av Torsby kommuns glesbygd. Pengar från verksamhetsutövaren och staten som går till bygden och till kommunen kan användas till satsningar som ökar turismen, både till Finnskogen och till det aktiva friluftslivet. Bergvik har därför svårt att acceptera att en anläggning som varken syns eller hörs från de miljöer Torsby kommun vill skydda inte ska kunna tillåtas.

Planens påståenden grundar sig bland annat på uppgifter från Värmlands museum.

Noteras.

Noteras.

Bergvik anser dessutom att man måste väga olika intressen emot varandra. I den av riksdagen beslutade energiöverenskommelsen från 2016 sägs bl.a. att Sverige år 2040 skall ha en fossilfri elproduktion. Analyser av energiöverenskommelsens konsekvenser, från bl.a. Energimyndigheten, visar att detta kräver en väsentlig utbyggnad av vindkraften. Detta övergripande mål kommer inte att nås om kommun efter kommun låter sig påverkas av en högljudd opinion och drar sig tillbaka från sitt ansvar.

Sammantaget innebar förslaget till ny vindbruksplan, försvarets lågflygningsområde, förekomst av örn och andra känsliga fågelarter att det bara kommer att kunna byggas vindkraft på något enstaka ställe längs dalagränsen. Bergvik anser därför att kommunen bör besluta om stoppområden för vindkraft enligt Alternativ 2 som exkluderar Mangslidberget och Mosshöjden från stoppområde för vindkraft. Mycket stora delar av kommunen som är av intresse för kulturmiljö och friluftsliv kommer ändå lämnas fria från påverkan av vindkraftverk.

Sammanfattningsvis anser Bergvik att:

De negativa effekterna av en vindkraftpark på Mangslidberget är väsentligt överdrivna.

- Kommunerna måste ta sin del av ansvaret för att energiöverenskommelsen mål ska nås.
- Åsynen av vindkraftverk kan inte vara ett generellt problem för friluftsliv och kulturmiljöer.
- Kommunen bör besluta om stoppområden för vindkraft enligt det föreslagna alternativet 2.

I den grupp som arbetat med vindbruksplanen har just frågan om kommunens bidrag till energiförsörjningen i Sverige varit ett diskussionsämne. Torsby kommuns invånare bedöms med de kraftigt reglerade vattendragen, med negativ morfologisk påverkan i stort sett i de flesta sjöar och vattendrag ha fått ta många nackdelar för att faktiskt man i kommunen producerar mer elkraft än vad som förbrukas. Då har det bedömts rimligt att den viktigaste kärnan i Finnskogen ska förbli orörd av vindkraftsetablering.

I utvärderingen av vindbruksplanen ställs konsekvenserna av planens genomförande mot miljökonsekvenserna i nollalternativet, inget beslut om plan, respektive mot ett alternativ 2 med vindkraft på Mangslidberget och Mosshöjden. Om kommunfullmäktige beslutar att inte anta det förslag som presenteras i avsnitt 1-5 i planbeskrivningen måste planen omarbetas och detta med nya direktiv från politiken. Detta innebär återremiss i fullmäktige. Det förslag som föreläggs fullmäktige är åtminstone ett förslag med stopp för vindkraftsetablering på dessa två platser i Finnskogen.

Noteras.

Turist o konferensanläggningen Anttila:

Pa Anttila har turist o konferens-
verksamhet bedrivits i over 30 år. Genom
åren, har lagt räknat 1 000 gäster per
år,(tot. över 30 000) som i stort sett alla
fått en Finnskogsberättelse av oss.

Flertalet har badat rökbastu och även
finnskogskvällar i rökstugan vid Nikkela,
Nyskoga hembygdsgård har arrangerats
av oss. Alla gäster har uppskattat naturen
här samt utsikten . När de lämnat Anttila
har de tackat och påpekat att det varit så
skönt att vara på en plats där det är helt
tyst. Precis som Torsby kommun satsar
på Svenska rallyt arrangeras även här en
del motoraktiviteter. Även de grupperna
säger samma sak.

Vi har från start 1986 på ett naturligt och
självljart sätt bedrivit kulturturism och
det utan ett enda kulturstöd!

När våra grupper kommer till Anttila blir
de intresserade av vad det är för plats de
kommit till. De genuina timmerhusen,
den goda maten, roliga aktiviteter o
femkamper, den milsvidda utsikten, de
stora snömängderna vintertid, det rikliga
växt o djurlivet, den härliga höga luften
och doften av skog, allt detta är som
balsam för kropp o själ för våra gäster. De
har varit mer än nöjda!

Men det är uppenbart att någonting
haltar här! Döm av vår stora förvåning
när Anttila inte ens nämns i Torsby
kommuns vindbruksplan. Samtidigt
hävdas det att man tar hänsyn till
turistanläggningar! Vet ni ens om att vi
existerar? Detta känns rent ut sagt
kränkande.

Kommunen känner väl till Anttila och de
motoraktiviteter som pågått och pågår.

Även om Anttila ligger inom området
benämnt "Övriga områden" i vind-
bruksplanen innebär det inte att man i
framtiden vid EVENTUELLA ansökningar
om vindkraftsetablering kommer att missa
Anttilas existens.det blir i så fall läns-
styrelsen som prövar de olika skäl som
kan finnas för och emot en etablering.
Varje framtida ärende prövas för sig.

Vi förordar att vindbruksplan 2018 omarbetas och kräver:

- Att Anttila turist-och konferensanläggning får ett stoppområde som de övriga turistanläggningarna
- Att hela Finnskogen inkluderas i stoppområdet
- Att gränsen för finnskogen dras vid Ljunsans dalgång dit Nyskoga sträcker sig

Vi är helt emot etablering av vindkraft inom vårt område. Vi anser att det förstör många av de värden som Anttila är uppbyggt kring och lever av.

Värdeminskningen av fastigheten kommer att bli betydande vid en etablering av vindkraft.

Vi är också oroad av de lågfrekventa ljuden som kan uppstå och som vandrar mycket långt och går igenom byggnader och orsakar dålig sömn, koncentrationsproblem, huvudvärk mm

Vindkraftverken kommer att bli väl synliga dag som natt från Anttila .

Området A som stoppområde avser att avgränsa ett kärnområde med Finnskog. I övriga områden får eventuella ansökningar prövas i varje enskilt fall. Läns museet, Torsby kommun, och övriga berörda inbjuds då av handläggande myndighet, länsstyrelsen eller kommunen, (beroende på storlek på anläggningen), till samråd.

Noteras.

Aspekter och synpunkter som anges kommer att hanteras av den myndighet som handlägger ev. framtida ansökningar.

Övriga yttrande fastighetsägare m fl

Enkät i Torsbybladet

En enkät att fylla i har av tre personer i Nyskoga publicerats i Torsbybladet.

Enkäten har skrivits på av 142 personer och inlämnats till Torsby kommun.

Lydelse:

Vi kräver att det inte byggs några vindkraftverk på Manglidsberget i Nyskoga/S. Finnskoga.

Vi kräver dessutom att vindkraftens stoppområde för Finnskogen, enligt kommunens Vindbruksplan 2018, utökas till att innefatta hela Nyskoga. Vi tror på och satsar på vår hembygd.

Flera av de som skrivit på listan har också lämnat egna yttranden som kommenteras längre fram i utlåtandet.

I förslaget till Vindbruksplan 2018 rekommenderas att Manglidsberget ska ingå i stoppområde A. Det innebär att vindkraft enligt planen inte borde uppföras inom Manglidsberget. Synpunkten som många skrivit på har alltså tillgodosetts.

Den arbetsgrupp som arbetat med vindbruksplanen har gjort avvägningar mellan en miljöinriktad allmänt positiv inställning till vindkraft och en genuin positiv känsla för kulturvärden och friluftsvärden inom Finnskogen. Detta resulterar i att förslaget lägger stoppområde över de allra väsentligaste delarna i Finnskogen som finns i Torsby kommun. I yttrandet från Länsmuséet framgår att Finnskogen är mera utbredd än det stoppområde som anges i vindbruksplanen.

Fastighetsägare

Jag äger fastigheten i Mackaretjärn, Jag är emot etablering av en vindkraftpark i finnskogsområdet. Anser precis som ni, att området inte är lämpat för en vindkraftpark.

Planen tillgodoser denna synpunkt.

Två fastighetsägare i Höljes och Månäs

Vi helgendlar till Torsby kommun och är fastighetsägare både till en fritids- och en skogsfastighet i kommunen. Vi välkomnar en vindbruksplan för Torsby kommun men har ett antal funderingar och synpunkter att framföra:

- Varför duger inte resultatet av den strandade vindbruksplanen?

I samrådet beskrivs att ett tidigare försök till vindbruksplan strandade då det ena området föll bort efter det andra. Detta ser vi inte som en tillfällighet utan ett resultat som är värt att reflektera över: Torsby kommun besitter kultur- och naturvärden som behöver prioriteras fram-för vindkraftsetablering. I dagsläget planeras och byggs stora vindkraftverk som inbegriper mycket stor påverkan på såväl miljö som på kulturlandskap. Samtidigt går teknikutveckling framåt och planering tar alltmer hänsyn till de tre stora infalls-vinklarna till hållbarhet (ekologi, ekonomi och socialt). Inom en inte alltför avlägsen framtid kan därför både vindkraft och andra alternativa energikällor producera el på ett skon-sammare och mer lönsamt vis för både miljö och kulturlandskap. För en kommun som Torsby finns det med andra ord mycket att vinna på att vara mycket restriktiv i den vindbruksplan som nu formas.

En övrig fundering är vilka politiska intentioner som finns med vindbruksplanen, då det i kapitel 6 –

Miljökonsekvenser, står att läsa "...om fler områden skulle pekas ut som lämpliga för etablering av vindkraft..." (s. 75). Vad vi har förstått är den officiella intentionen med vindbruksplanen att inte att peka ut områden lämpliga för etablering utan att peka ut områden (extra) olämpliga för etablering. Vi undrar därför om texten i kapitel 6 är olyckligt formulerad eller om det finns olika agendor inom kommunen.

Med bara två områden i en kommun som utgör $\frac{1}{4}$ av Värmlands yta blev planen onödig och det särskilt som ett område, Stölsätersberget redan var på väg att ianspråkta. Torby kommun förväntade sig inte något större intresse för etablering intill dess att kommunen och allmänheten fick information om företaget wpd:s intresse för Mangslidberget och Ripfjället. I och med detta återupptogs arbetet med att ta fram en vindbruksplan under hösten 2017.

För att på ett trovärdigt sätt vara restriktiv eller mycket restriktiv mot vindkraft förutsätts att vi har en vindbruksplan som rekommenderar ett sådant förhållnings-sätt. Den föreslagna Vindbruksplan 2018 är restriktiv till en rimlig nivå. Totalstopp för vindkraft vore en ytterlighet som blir svår att formulera så att den väcker respekt och i praktiken kan ge stöd för kommunens framtida beslut i samband med ansökningar om etablering av vindkraft.

Detta är helt enkelt en felskrivning som kan rättas till i det slutliga antagande dokumentet

- Alternativ 3 – utöka stoppområde A

Vi anser att det saknas ett alternativ i förslaget till vindbruksplan 2018, det behövs ett tredje alternativ där stoppområde A utökas. Stoppområde A bör innefatta hela Finnskogen.

Som ägare av en skogsfastighet i Norra Finnskoga är det mycket oroande att Finnskogen norr om Letten och väster om Klarälven inte inkluderas i ett stoppområde. Här finns många naturområden som är skyddade som Naturreservat och Natura 2000-områden, bebyggd miljö (så som Uggelheden, Aspberget och enskilda gårdar), landskapsbildsskyddsområden, Finnskogsleden osv. Dessutom ligger många unika kulturmiljöer på den norska sidan av gränsen som även de behöver skyddas från negativ påverkan av vindkraft. Läger vi samman kartor kring skyddsvärda områden framtagna dels i det aktuella förslaget till vindbruksplan och dels framtagna av andra aktörer så som naturvårdsverket, boverket (bebyggelseregistret) och Sägenkartan (institutionen för språk och folkminne), ges att även det nordvästra hörnet av kommunen besitter unika värden som behöver gå före vindbruk.

- Ägare till små skogsfastigheter

Oroande för oss som äger en liten skogsfastighet är även utbyggnaden av kraftledningsgator som medföljer vindbruk. I andra delar av Sverige har detta inneburit stora bekymmer för skogsägare som blir av med sin produktiva skog. I västra delen av Norra Finnskoga finns inget nät som idag kan klara av elproduktion från vindkraft. Utbyggnaden av ett sådant skulle skada området mycket och även drabba de mindre skogsbruken hårt. Värt att beakta är erfarenheter från andra delar av Sverige, där stora skogsbolag lyckas undvika att få kraftledningsgatorna drag-

Se kommentar ovan.

Alla dessa områden med olika värden har tagits fram i första hand av länsstyrelsen vid prövning av ärenden utanför de stoppområden som kommunen har angivit. Det förutsätts att länsstyrelse, länsmuséet m.fl bevakar och skyddar sina intressen.

Kraftledningsgator behandlas med koncessionsförfarande där kommuner och markägare får yttra sig. I samband med etablering av nät förutsätts berörda fastighetsägare kompenseras ekonomiskt.

na över sin mark (även om Vindkraft-
verken ofta står hos dessa markägare).

- Inflygning till nya flygplatsen i
Rörbäcksnäs

På de underlag från Malung-Sälens
kommun som vi tagit del utav gällande
den nya flygplatsen i Rörbäcksnäs (Scan-
davian Mountains), kommer inflygning
tyvärr kunna ske över Norra Finnskoga.
En undran är om detta inte borde räknas
med i vindbruksplanen för Torsby k:n.

- Personlig reflektion - Varför är Torsby
kommun och dess natur så viktig för oss

Vi har sökt oss till Torsby kommun för de
natur- och kulturreсурser som här finns
(och såklart även alla trevliga personer
som bor i kommunen!). Att vi äntligen
blivit ägare till en skogsfastighet i Norra
Finnskoga är ett steg mot att få flytta per-
manent till kommunen och slippa vecko-
pendla. Som framgått är vi negativt in-
ställda till att Torsby kommun i dagsläget
ska tillåta vindkraftsetablering eftersom
unika värden riskerar att raderas. En
vindkraftsetablering i vår närregion
skulle innebära att platsen vi vill göra till
vårt hem förstörs och förlorar många av
sina unika värden (så som tystnad och
mörker i kombination med den unika
förfjällsnaturen). Det är lätt att ta vind-
bruk som ett exempel på ett ojämlikt eller
till och med ett kolonialt förhållande
mellan stad och land. Idag produceras
inte elen på de platser i landet där den
konsumeras. Erfarenhet säger även att
arbetstillfällena för de som bor i områ-
dena för vindkraft är mycket be-gränsade
när vindbruk bedrivs. En så kallad
bygdepeng kan aldrig kompensera för de
enorma förluster som Torsby riskerar.

Malung-Sälens kommun har inte i samråd
eller nu i utställningsskedet kommenterat
detta. Vi utgår ifrån att de bevakat sina
intressen här.

Friluftsvksamhet betyder mycket för
både torsbybor och besökande. Det kan bli
problem med trovärdighet om man i en
kommun helt avvisar etablering av
vindkraft överallt i hela kommunen eller i
större delen av kommunen. På många håll
finns vindkraftparker som accepteras av
flertalet berörda. Det blir svårt att då
argumentera för att vindkraften oavsett
var i kommunen ska vara så totalt
förödande som synpunkterna anger.

Fastighetsägare Östmark

Jag anser att område 10 - Mosshöjden - inte ska ligga i ett stoppområde.

Det anförs i "Pågående översiktsplanering - Vindbruksplan 2018" 4.1.5 att "Området är olämpligt för vindkraft". Detta utan någon referens till hur man kommit till den slutsatsen. Området är mycket lämpligt för vindkraft. Mätningar av vindförhållanden har tidigare utförts av Stena Renewable och de visar på mycket goda vindförhållanden. De två stora vindkraftsbolagen Stena Renewable och WPD skrev i förra remissrundan att de anser att Mosshöjden är mycket lämpligt för vindkraft. Då kan inte kommunen ha en annan åsikt utan att ge referens till varför. Området ligger i nära anslutning till 130kV-ledning vilket gör att anslutning kan ske enkelt och till en låg kostnad. Detta är mycket viktigt vid etablering av vindkraft. Avsaknad av närhet till elnät kan göra etablering omöjlig.

Område 10 pekades i samrådshandlingen från 2013 ut som ett lämpligt område av kommunens egna utredare. Nu tas det bort som lämpligt och läggs in i ett stoppområde som tycks definieras av en godtyckligt dragen linje. Sedan det förra samrådet har det, som korrekt påpekas, skickats in en ansökan om etablering av vindkraft på Mosshöjden. I samband med den fick kommunen närmare 50 brev från boende i kommunen och framför allt Östmark om att de ställer sig positiva till etableringen. Sedan förra remissrundan har alltså endast positivt tillkommit om vindkraft på Mosshöjden. Det kan inte finnas ett område i hela kommunen som fått som fått så mycket positiva uttalanden om vindkraft. Är det att ta hänsyn till samråden och kommunens invånare att då förklara området som olämpligt?

Ur vindsynpunkt kan området mycket väl vara lämpligt för vindkraft. Valet att lägga området inom stoppområde är en avvägning också mot andra aspekter, kultur, friluftsliv, turism etc.

Se ovan.

Område 10 pekades i samrådshandlingen från 2013 ut som ett lämpligt område av kommunens egna utredare. Nu tas det bort som lämpligt och läggs in i ett stoppområde som tycks definieras av en godtyckligt dragen linje. Sedan det förra samrådet har det, som korrekt påpekas, skickats in en ansökan om etablering av vindkraft på Mosshöjden. I samband med den fick kommunen närmare 50 brev från boende i kommunen och framför allt Östmark om att de ställer sig positiva till etableringen. Sedan förra remissrundan har alltså endast positivt tillkommit om vindkraft på Mosshöjden. Det kan inte finnas ett område i hela kommunen som fått som fått så mycket positiva uttalanden om vindkraft. Är det att ta hänsyn till samråden och kommunens invånare att då förklara området som olämpligt?

Det anförs också att "Vid bedömning av miljökonsekvenser (avsnitt 5) har Mosshöjden fått utgå ur stoppområde A", vilket i sig måste vara ett starkt skäl att inte ha det i stoppområdet. Jag är alltså för att Mosshöjden inte läggs i ett stoppområde och förordar alternativ 2 i avsnitt 6.5.3.

Fastighetsägare Östmark

Jag anser att område 10 - Mosshöjden - inte ska ligga i ett stoppområde. Anledningarna är flera och som följer:

I "Pågående översiktsplanering - Vindbruksplan 2018" 4.1.5 anförs det att: "Området är olämpligt för vindkraft". Detta utan någon referens till hur man kommit till den slutsatsen. Området är mycket lämpligt för vindkraft! Mätningar av vindförhållanden har tidigare utförts av Stena Renewable och de visar på mycket goda vindförhållanden. De två stora vindkraftsbolagen Stena Renewable

Miljökonsekvenser behandlas i avsnitt 6. Alternativ 2 är inte ett alternativ för omröstning utan ett alternativ att jämföra med vad vindbruksplanen föreslår. I granskningen har synpunkte kommit in som snarare föranleder att påverkan på Finnskogskultur och friluftsturistisk verksamhet är större än i det förslag som nu granskats.

Se kommentar ovan.

och wpd skrev i förra remissrundan att de anser att Mosshöjden är mycket lämpligt för vindkraft. Då kan väl knappast kommunen ha en annan åsikt utan att ge referens till varför. Området ligger i nära anslutning till 130 kV-ledning vilket gör att anslutning kan ske enkelt och till en låg kostnad. Detta är synnerligen viktigt vid etablering av vindkraft. Avsaknad av närhet till elnät kan göra etablering omöjlig.

I samrådshandlingen från 2013 pekades område 10 ut som ett lämpligt område av kommunens egna utredare. Nu tas det bort som lämpligt och läggs in i ett stoppområde som verkar definieras av en godtyckligt dragen linje. Sedan det förra samrådet har det, som korrekt påpekas, skickats in en ansökan om etablering av vindkraft på Mosshöjden. I samband med den fick kommunen närmare 50 brev från boende i kommunen och framför allt i Östmark om att de ställer sig positiva till etableringen. Sedan förra remissrundan har alltså endast positivt tillkommit om vindkraft på Mosshöjden. Det kan inte finnas ett område i hela kommunen som fått så mycket positiva uttalanden om vindkraft. Att då förklara området som olämpligt är väl inte att ta hänsyn till samråden och kommunens invånare?

Se kommentaren ovan.

Det anförs att det "I området finns en mycket uppskattad vandringsled". Detta är helt felaktigt. Leden är sedan länge nedlagd och Turistbyrån har meddelats om detta. Själv vistas jag en hel del på Mosshöjden och ser nästan aldrig någon människa där. Dessutom är det väldigt ledsamt att kommunen vill främja turism men använder fastighetsägares fastigheter mot ägarens egna avsikter med fastigheten. I detta fall att etablera vindkraft. Äganderätten är fastslagen i grundlagen.

Se kommentar ovan.

Det anförs också att "Vid bedömning av miljökonsekvenser (avsnitt 5) har Mosshöjden fått utgå ur stoppområde A", vilket i sig måste vara ett starkt skäl att inte ha det i stoppområdet.

Jag är alltså för att Mosshöjden inte läggs in i ett stoppområde. Därmed förordar jag också alternativ 2 i avsnitt 6.5.3.

Två fastighetsägare MM och KK Nyskoga

är bosatta öster om Mangslidsberget i byn Nyskoga.

Vi vill bara klargöra från början att vi kommer att göra allt som vi kan för att bevara Mangslidsberget fritt från en vindkraftspark.

Varför? Vi människor har möjlighet att göra val i livet. Vi har valt att bosätta oss här. Vi kommer båda från Stockholm och flyttade till norra Värmland på 70-talet. Vi älskar båda tystnaden som finns här. Kunna se stjärnhimlen, närhet till djur och natur. Vi har inte samma service som i städerna men det är ett val vi gjort. Jag MM har under mina drygt 40 år här arbetat åt Skogsstyrelsen. Har under dessa år upp-levt förändringar i skogspoli-tiken. Från när det mesta handlade om att bara använda skogen till råvara för vidareförädling. Dagens skogspolitik handlar om både biologisk mångfald samt produktion. Den biologiska mångfalden handlar om att ta hänsyn till de olika växt, djurarter som finns. I dagens politik kommer även människan in med sina olika behov av naturen och tystnaden. Jag KK har under dessa år ägnat mig åt odlingar av grönsaker. Det handlar då om ekologiska odlingar. Viktigt att leva i samklang med naturen. I Nyskoga har vi idag människor från olika länder boende. De har flyttat hit på grund av i stort sett samma anledning som oss. Det har satsats stora

Torsby kommun kan tillgodose detta genom att i sin vindbruksplan 2018 rekommendera att ingen vindkrafts-etablering ska göras på Mangslidsberget.

Granskningen av kommunens utställningshandlingar görs genom kommunen och enligt plan-och bygglagen. Handlingarna har under två månader funnits på kommunens webbsidor.

Synpunkter på etablering Mangslidberget efterfrågas av wpd. wpd's önskemål om synpunkter bör tillgodoses genom att yttrandet sänds till wpd.

Se också övriga kommentarer i det här dokumentet – se också förslaget till vindbruksplan på kommunens webbsidor.

pengar på fiberanslutningar. Detta så att människor kan arbeta härifrån.

Skulle vindkraftsparken bli en realitet skulle en hel del flytta samtidigt som intresset att flytta hit skulle stoppas. Som läget är idag med inflyttning till storstäderna tycker vi att det är ännu viktigare att områden som Finnskogen finns kvar. Det måste finnas alternativ för människor att bo och leva även i framtiden. Finnskogen i sig själv är speciell med sin historia. Både på norska och svenska sidan. Ett sammanhängande område. När man kör på olika vägar är det klart markerat gränsen till Finnskogen. Vi vill bevara Finnskogen från vindkraftverk inom dessa markerade gränser.

När vi tittar på planeringen av vindkraftsparken på Mangslidsberget känns det som våldtäkt. Dessa alla vägar, nergrävning av fundament i marken för att hålla dessa 250 meter höga vindkraftverk på plats.

Ljudet som kommer från dessa. Både de som hörs och inte hörs men som påverkar människor och djur. Ljus som blinkar dygnet runt. Vad gör detta med de människor som bor runt omkring som ständigt ska gå och förbanna dessa.

Vi tror att den framtida energikällan är solenergin. Man kan tex. Börja med att täcka taken på alla jättelika köpcenter med solpaneler. De bara står där helt outnyttjade. Det känns som det har gått prestige i detta där man har slutat tänka. Vi som bor i Torsby Kommun behöver inte ha dåligt samvete av att vi inte bidrar. Titta bara på den utbyggda vattenkraften samt all den biobränsle som tas ut i samband med avverkningar.

Angripa ett berg med sina vackra myrområden. Förstöra hela området med grävvägar mm. Avverka en gata för att

leda strömmen från Mangslidsberget till klarälvdalen. Sätta upp stolpar. Koppla på ett befintligt system. Detta system som jag ryktesvis har hört ska vara fullt. Ytterligare utbyggnad?

Vad slutar notan?

Dessa frågor bör ställas till wpd.

Vem ska betala?

Vem ska betala återställandet när vindkraftverken har gjort sitt?

Vad är vinsten? Vem får vinsten?

Anonym Grumsbo

Stoppa vindkraftsplanerna, Finnskogen kommer för allframtid att vara förstörd om det genomförs. Det kommer fler generationer som vill uppleva naturen utan exploatering den är mer värd än snurrorna.

Se kommentarer ovan.

Fastighetsägare Vitsand

Det är en tanke fylld av oro och förtvivlan. Ännu ett anfall på Finnskogen. Drottning Kristina erbjöd finnarna att komma till Finnskogen som arbetskraft, för att hjälpa till att hugga kolvirke till milorna. Sverige behövde kol. Det blev finsk bosättning, därav namnet Finnskogen. Svenskarna ansåg det var intrång i deras marker, som gjorde att svenskarna brände deras pörten och hus. I ordalag blev uttrycket . Nu ska det bli hett i Viggens bo. Det är dags för nuvarande finnar, fryksdalingar, östmarkingar och norrmän att rädda ett fint och bra område för fritidsaktiviteter. Vi behöver det. Det kunde bli ett friluft och aktivitetsområde för göteborgare och sydsvenskar inte alltför långt bort. Vi behöver det. Fritidsmöjligheterna bör byggas ut. Det finns massor av andra platser för vindkraft. Mangslidberget är en helig ko. Fryksdalens hedersplats.

Se kommentarer ovan.

Det är INTE kommunen som planerar ev. vindkraft på Mangslidberget.

Dansk familj

Vi er en dansk familie med 4 barn, som i många ar har kört på semestrar i hela Sverige. Vi har alltid njutat den svenska natur. I 2007 byggt vi hus på vacker Igelsjöberget när Nyskoga. Vi fick bra vänner i Nyskoga och vi er kommit med i jaktlaget (som inkluderar Mangslidberget som jaktområde). Här var lugn och ro, frisk luft och den vackra utsikt från vora hus på Igelsjöberget som inkluderar hela Mangslidberget.

Det mest fantastiske er att vår solnedgång varar i flera timer, då solen långsamt närmer sig toppen och går ned bakom hela Mangslidberget. Som läkere ock sjuksköterska er hverdagen fyllt upp med många intryck och det att se fram till denna upplevelse er av stor värde ! Om vi hade visst att der skulle byggas vindkraft på Mangslidberget hade vi aldrig använt tid eller pengar pa att bygga så långt hemifrån. Vindkraften kommer att störa och förstöra denna rika natur, djureliv och detta skönna område, som er vårt att bevara.. Vi kommer att kunna se alla 34 vindkraftverk både dag och natt. Ljuset på vingarna kommer att syns som et Tivoli och undersökningar har dokumenterat att vibrationsljude kommer att höras pa lång avstånd.

Sa NEJ TACK till vindkraftverk på Mangslidberget. Vi må vårda om Finnskogens rikedom.

Torsby kommun tillgodoser detta genom att i förslaget till vindbruksplan rekommendera att ingen vindkrafts-etablering ska göras på Manglidsberget.

Granskningen av kommunens handlingar görs genom kommunen och enligt plan- och bygglagen. Handlingarna har under två månader funnits på kommunens webb-sidor.

Synpunkter på etablering Mangslidberget efterfrågas av wpd. wpd's önskemål om synpunkter bör tillgodoses genom att yttrandet sänds till wpd.

Se också övriga kommentarer i det här dokumentet – se också förslaget till vindbruksplan på kommunens webb-sidor.

Två fastighetsägare och släktingar på två fastigheter Viggen.

1. Vi röstar för alternativ 1.

Mangslidberget ska inte upplåtas för industriell exploatering.

2. Vi BOR här i Viggen. Vi opponerar oss kraftigt mot att Wpd i sin samråds-handling har valt att helt utesluta det faktum att det bor folk här. Viggen nämns inte överhuvudtaget, och byarna Mackaretjärn, Bjurberget har också. "försvunnit".(sida 13 -"De närmaste samhällena är Ambjörby och Likenä..").Det finns 25 fastigheter i Viggen som blir berörda av en eventuell industrialisering av Mangslidberget. Räkna man in att alla dessa ställen har släkt och vänner som kommer hit (exempelvis - 10 personer per hushåll blir 250 personer!). Det är många fler än bara vi som boende som direkt påverkas av ett sånt tragiskt ingrepp.

Kommunens Översiktsplan ÖP2010 citeras avseende Turism och finnskog.

4.

Hur hanteras frågan om förlust av fastighets värde? Vi har nyligen lagt ner flera år med renovering och egna pengar för att försöka utnyttja just Torsbys turismsatsningar. Tystnaden och stjärnhimmel, naturens avstressande effekter mm. var ideer vi ville använda och nu ska vi leva med ovisshet om hur det blir. Om vi måste flytta ,vem köper ? Hjälper kommun oss da?

Avsnittet 6 för prövning av miljökonsekvenser innebär ingen omröstning om dessa alternativ. De ligger till grund för att förklara varför föreslagen vindbruksplan ser ut som den presenteras i avsnitt 1 – 5 i plan-beskrivningen.

Referens till sida 13 – stämmer inte. Troligen gäller denna hänvisning inte kommunens förslag till vindbruksplan 2018.

Företaget wpd har gått ut på eget samråd och information till bland annat kommunen. Synpunkter på etablering Mangslidberget efterfrågas av wpd. Kommunen administrerar inte deras verksamhet.

Granskningen av kommunens handlingar görs genom kommunen och enligt plan- och bygglagen. Handlingarna har under två månader funnits på kommunens webb-sidor.

Se kommentarer tidigare i dokumentet – se också förslaget till vindbruksplan på kommunens webb-sidor.

Eftersom förslaget till vindbruksplan förutsätter att Mangslidberget inte ska exploateras har arbetsgruppen inte närmare studerat frågan.

5.

Alla ljudberäkningar som Wpd ger är bristfälliga, och kan inte säkert bedömas påverkan. Ny forskning visar att det är ett problem med lågfrekventljud. Wpd hänvisar till flera gamla rapporter i sin handling - har inte ett multi nationellt företag kunnat använda aktuell forskning? Dbä mäter inte låg frekventa svängningar. Det har heller inte tagit hänsyn till meteorologiska förhållanden och totalt nonchalerat påverkan på människors hälsa och naturens djurliv. Att Wpd hänvisar till en utredning från ett akustik företag som jobbar för vindindustrin imponerar inte särskilt. Allt är endast gissningar och prognoser, inte fakta. Vem garanterar att vi inte drabbas av lågfrekvent ljud? Vem har ansvaret för att framtida mätningar görs på ett korrekt professionellt opartiskt vis? Hur mycket har kommunen tagit fram information om ljud, ljus och skugg problem eller är det endast företagets "kunskap" som beaktas. 250 meter höga verk har inte byggts på land ännu, var finns erfarenheterna av såna gigantiska pelare? EU har antagit ett direktiv om bevarande av tysta områden, Environmental noise direktiv: END, 2014. och annan forskning pågår om behovet av tystnad, till ex. på Ljudmiljöcentrum i Lund, och många är ense om att forskning om påverkan på djur och hälsa är undermålig.

6.

De stora ekosystemtjänsterna måste också belysas. Biologisk mångfald, våtmarkers och skogens kapacitet att binda CO₂ mm. är en del av de tusentals subtila tjänster naturen ger. Många anser, bl a Naturvårdverket, att värdet av ALLA naturens tjänster ska ingå och inte glömmas bort i kalkylerna.

Dessa synpunkter behandlar helt och hållet wpd-dokument för vilka kommunen inte ansvarar.

Ansvaret för att granska dessa blir länsstyrelsen i den mån wpd verkligen gör en ansökan. Kommunen bjuds i det fallet in att yttra sig över denna eventuella etablering. I samband med yttrandet söker kommunen stöd i sin vindbruksplan utifall den antagits. I förslaget till vindbruksplan föreslås att Manglidsberget ska ingå i stoppområde A och att kommunen i planen rekommenderas att säga nej till etablering på bland annat Manglidsberget.

Det finns ingen inlämnad ansökan för kommunen yttra sig om.

Dessa synpunkter behandlar helt och hållet wpd-dokument för vilka kommunen inte ansvarar.

7.

El-anlutningar, vägutbyggnad för transport, elcertifikatsubventioner m.m. är också en samhällskostnad som ska vägas mot "fördelarna" med vindkraft i orörda myrar. Mycket natur förstörs när avstånd till stamnät är flera mil. Wpd har valt platsen inte för att det är det bästa alternativet för samhället utan för att Bergvik äger den marken. Vad händer vid brand?

Se kommentar ovan.

8.

Angående Wpds skrivelse om jobb och bidrag kommunen kan få: Vad händer när Wpd säljer parken vidare? Finns det garantier att alla Wpds beräkningar gäller för framtiden? Finns statens bidrag kvar om flera år? Vilka skattefördelar blir det för kommun om merparten av arbetskraften är folkbokförda i andra kommuner och länder? Kommer framtida ägare att hålla fast vid Wpds löften om bygdepeng och avvecklingsfond? Vem ansvarar för det? Wpd vet inte ännu vilken sorts verk de köper så hur riktiga är deras effekt prognoser och tabeller?

Se kommentar ovan.

Fem personer anger många synpunkter på wpd:s eventuella planer på etablering i Finnskogen.

Finnskogarna bär på ett särskilt kulturarv och särskilda möjligheter som ska skyddas i stället för att förstöras.

Företaget wpd har gått ut på eget samråd och information till bland annat kommunen. Inbjudan till granskning är däremot kommunens inbjudan att granska förslaget till vindbruksplan. I den rekommendationen att Finnskogen inklusive Mangslidberget skyddas från etablering.

Synpunkterna är därmed tillgodosedda.

Fastighetsägare

Det blev en hel pärm som jag lämnar in angående vindbruksplan. Men mitt alternativ är 1.

Mangslidberget ska ingå i stoppområdet tillsammans med Finnskogen.

Jag började med mitt skriv varför Mangslidberget ska bevaras från vindkraftverk i november 2017. När jag nu skulle skicka in mitt alternativ, så tycker jag att alla mina papper i denna pärm är lika viktiga att lämna in till Torsby kommun.

Underskrifter, tidnings utklipp, brev från släkt, vänner, arbetskamrater, och konstkollegor som varit och vistas hos oss här på Finnskogen, 2 5 km från Mangslidberget. Bild är ett sätt för mig att uttrycka det jag vill säga. Sänder med foto av mina två bilder och en gjord av min kollega.

Omslaget av en dvd'n " Markens öga " som jag skickar med ' . blev vist på TV i håst och kunde ses på SVT play fram tills i februari.

En rapport handlar delvis om kallkällor. Dvd'n kompletterar hans skriv.

Pa dvd'n 26,15 handlar det om järnhaltiga källor med smådjur som härstammar från istiden, som idag fortfarande lever kvar, de järnhaltiga källorna är på Viggen. Jag pratade med naturfilmare..... här för en

Alternativ 0, 1 och 2 är en metod att bedöma konsekvenser av planens genomförande. Man måste enligt miljöbalken visa vilka konsekvenserna blir om man inte gör något alls – nollalternativet, genomföra planen som den beskrivits i handlingarna samt måste man också visa konsekvenser av minst ett ytterligare ett alternativ – alternativ 2.

Kommunfullmäktige har ett förslag och om de skulle vilja välja ett förslag som mer liknar alternativ 2 måste planen återremitteras och ändras.

Vindbruksplanen, beskriven i avsnitt 1 -5 anger att Mangslidberget ingår i stoppområde A. Synpunkten är tillgodosedd.

Företaget wpd har gått ut på eget samråd och information till bland annat kommunen.

Inbjudan till granskning av utställningshandlingar är däremot kommunens inbjudan att granska förslaget till vindbruksplan. I den ges rekommendationen att Finnskog inklusive Mangslidberget skyddas från etablering.

Yttrandet med bilagor diarieförs och sparas inför eventuell kommande ansökan om vindkraftetablering.

Med yttrandet följer också en namnlista som säger att man vill ha Mangslidberg och Tapptjärnsberg oberört jämfört med i dag. Listan innehåller nio namn på fastighetsägare i området. Flera av dessa har inlämnat egna yttranden.

liten tid sedan, han var boende på Mattila när han filmade de järnhaltiga källorna. Han sände mig denna dvd.

Denna pärm som jag lämnar till Kommunen blev till en helhet av fem månaders arbete, så allt material får vara kvar i pärmen. Och idag inser jag hur värdefull detta område är för många och mycket och efterkommande och inte bara för mig som fastboende. har släkt bade ifrån den norska och den svenska, finska invandringen.

Två fastighetsägare i Östmark

Vi som fastighetsägare anser att hela Finnskogen skall ingå i "stopp-område" Finnskogsområdet. Mangslidsberget skall ej undantas, att undanta detta kan ej anses som god hushållning av mark och naturresurser. Hela Finnskogen måste få bli det rekreationsområde, med jakt, bär- och svamplockning och dess övriga unika naturupplevelser, som det är idag. Detta är helt uppenbart och nödvändigt för framtiden.

Udrag ur ett brev från släktingar till fastighetsägaren:

Jag vill skicka en protest angående planerna på att bygga vindkraftverk i Finnskogsområdet.

Detta stör natur-och friluftsliv i hela området för att inte tala om djurlivet och detta vill jag skydda.

Jag vill bevara den lugna och fina miljö som finns. Kunna vara där och koppla av utan att omgivning stör och slippa se dessa stora vindkraftverk.

I inkommet yttrande rubriceras yttrandet enligt vidstående.

Kommunen har också tagit del av ett yttrande som gäller Mangslidberget. Kommunen har inga planer på vindkraftverk och inget ärende om vindkraftspark i Finnskogen. Brevet bör ställas till wpd. Brevet diarieförs och sparas inför ev. ansökan från wpd.

Torsby kommun har inte begärt yttrande om en etablering på Mangslidberget. Det har företaget wpd gjort i samband med att de utreder om de ska lämna in en ansökan till Länsstyrelsen. Det har de inte gjort åtminstone inte ännu.

Däremot har Torsby kommun ett ärende att upprätta en vindbruksplan i vilken rekommendationer ska ges för att så småningom kommunen ska ha ett underlag att bemöta kommande ansökningar. Länsstyrelsen inhämtar då kommunens yttrande.

Synpunkter Vindbruksplan Mangslidsberget.

Det är vår absolut bestämda uppfattning att hela Finnskogen ska ingå i "stoppområde" Finnskogsområdet.

Mangslidsberget skall absolut inte undantas. Att undanta Mangslidsberget kan inte anses som en vettig hantering av marken och naturens unika resurser.

Hela Finnskogen måste förbli det helt unika rekreationsområde i framtiden precis som det är idag. Ett område där jakt, bär- och svampplockning och övriga oöverträffade naturupplevelser måste få fortgå för framtida generationer. Detta är en helt given, självklart absolut krav för framtiden.

Att gå in med en Vindkraftpark i Finnskogen blir något som raserar och förstör en helt världsunik naturmiljö, vilket då blir helt absolut helt oåterkalleligt i framtiden.

Fastighetsägare Lekvattnet

De senaste drygt tjugo åren har klimatförändringen seglat upp som den allt överskuggande frågan som är avgörande för livet på vår jord, den enda jord och det enda hem vi har. Genom Parisöverenskommelsen har vi som land förbundit oss att hålla jordens medeltemperatur under två grader, ett mål som blir svårt att uppnå med nuvarande takt i förändringsarbetet. Fem riksdagspartier har gjort en energiöverenskommelse. Torsby kommun har tidigare varit emot vindkraftsutbyggnad, något som tyvärr går stick i stäv med de nationella målen för energisystem. Kanske inte generellt emot vindkraft, men emot i kommunen. Vår kommun är stor till ytan och glest befolkad och jag tycker det är dags att ändra på den inställningen.

Noteras att ytterligare en skrivelse med liknande synpunkter har inkommit.

Kommunen har upprättat ett förslag för granskning i vilket väsentliga delar av Finnskogen rekommenderas att skyddas mot etablering av vindkraft.

Noteras.

I yttrandet förordas att Mangslidberget exploateras.

Berget ingår dock i stoppområde A enligt förslaget till vindbruksplan.

Yttrandet med bilagor diarieförs och sparas inför eventuell kommande ansökan om vindkraftetablering.

Jag är positiv till och samtycker till en vindkraftsutbyggnad i Torsby kommun alternativ 2, där även Mangslidsberget räknas in. Vindförhållandena är gynnsamma. Det finns en gles bebyggelse med enstaka byggnader inom synhåll, och eventuellt inom horhall, men gränsvärden enligt nationella normer skulle inte överskridas.

Inkomstema skulle kunna bli stora för kommunen. Detta forutsätter jag att man känner till. Man bör väl också tänka över att Ringhals R1 och R2 tas ur drift år 2019 respektive år 2020 och det finns alltså inom några år ett stort behov av elproduktion. C:a 700 GWh förnybar ren elproduktion skulle täcka en del av detta behov.

Det har inväntats att parken skulle störa på Finnskogen. Jag bor själv på en finngård och är engagerad i hembygdsrörelsen. Vindkraftsanläggningar skall naturligtvis inte läggas i natur- och kulturresevat, och det är heller inte meningen. Finnskogen är inget bestämt område. Finnskogarna.com anser att Finnskogen sträcker sig från norska gränsen till östersjökusten, och det kan de väl i viss mån ha rätt i, men Finnskogens gränser är nu inte fastställda. Jag har sett en karta där gränsen går strax öster om Mangslidsberget, men vet inte varför den har lagts just där. Den kunde med samma fog ha lagts både längre österut eller västerut.

Skogarna här är, utom reservaten, brukade med dagens skogsbruk, även Mangslidsberget. Det innebär som alla vet bullrande skogsmaskiner, hyggen, röjning, gallring i ett cykliskt förlopp. Skogsbilvägar och vändplaner. Flygplan på väg till eller från Gardermoen. Det finns snöskoterleder i området. Det finns ingen orörd och helt tyst vildmark här. Jag kan inte inse att en vindkraftspark skulle störa. Ljudet når inte långt.

Personligen tycker jag att vindkraftverk är vackra, särskilt med tanke på den nytta de gör med ren elproduktion och som positiva symboler för ett samhälle som är aktsamt om naturen och människorna.

Det har också rests invändningar som går ut på att turismen skulle drabbas. Detta argument har körts hårt, men några undersökningar som stöder påståendet har man inte kunnat visa. Det finns en undersökning från Högskolan på Gotland som visar något helt annat (Se bilaga). Endast 2% av besökande menade att vindkraften påverkade deras beslut att återvända negativt. 76% av de tillfrågade tyckte inte att vindkraften spelade någon roll för deras upplevelse och de kunde tänka sig att återvända. 18% tyckte att det var positivt med vindkraft och kunde tänka sig att komma tillbaka.

Andra invändningar handlar om medicinska effekter av ljud, särskilt lågfrekvent ljud, även kallat infraljud. I närheten av kusten eller av trafikleder kan det vara svårt att mäta lågfrekvent ljud eftersom det orsakas av så mycket annat än vindkraft, till exempel havsvågor och fordonstrafik. Det finns inga belägg för att vare sig vanligt ljud, med de gränser vi har, eller lågfrekvent ljud skulle ha någon negativ inverkan på människokroppen. Det finns flera undersökningar gjorda och jag talar här om vetenskapligt underbyggda undersökningar.

Många försöker av olika skäl påverka beslutsfattare i kommunen. Jag vill att kommunen skall fatta beslut på väl grundade fakta, och ha bygdens invånares bästa för ögona. En vindkraftspark kan bidra med arbetstillfällen, till intäkter för kommunen och till bygdens utveckling. När vi producerar ren energi utan koldioxidutsläpp bidrar vi dessutom till en bättre framtid för våra efterkommande, som vi också behöver ta ett ansvar för.

Fastighetsägare Likenäs

Jag anser att Torsby kommun ska ta sitt ansvar för kulturmiljön i kommunen och utöka vindkraftens stoppområde för Finnskogen till att omfatta hela Finnskogen.

Det samråd som förts inför den planerade vindkraftsparken på Mangslidberget har förts utifrån undermåliga underlag.

Några exempel:

- Det fotomontage som gjorts på ett foto taget från Branäsberget är felvisande. Fotot är inte taget från toppen av berget och heller inte från de högst belägna husen på berget.
- Tidplanen anger inte hur lång tid som planeras för bygget.
- Området ska undantas från jakt under byggtiden. Godkänner verkligen markägarna att det inte jagas älg under de år som bygget kommer att ta. Området omfattar ca 1330 ha.
- Det finns inget beskrivet om den påverkan som infraljud har på faunan.
- Påverkan av skuggor beskrivs men inte påverkan av reflexer.
- I figur 6-E har Rikkenberget flyttats flera mil norrut.
- Det påstås att markpåverkan kommer att ske på ca 4-6 % av området men då har man inte beskrivit att riskområdet runt varje verk är 490m. Räknar man på detta riskområde så blir påverkansområdet 19 % av totala ytan. 7,5 ha omkring varje verk.

Se ovan kommentaren angående enkäten i Torsbybladet.

Företaget wpd har till bland annat kommunen presenterat en del av sitt material som de tagit fram inför att de eventuellt ska lämna in ansökan om en etablering av vindkraft på Mangslidberget.

I ambitionen att vara transparent med vilket underlag kommunen haft att arbeta med i arbetet med vindbruksplanen har tidigare samrådshandlingar och samrådredogörelse från 2014 samt en del av materialet från wpd redovisats på kommunens webbsidor med pågående översiktsplanering. Sedan gransknings-tiden tog slut 7 maj har deras material strukits från sidan.

Synpunkter på deras handlingar bör lämnas till wpd.

NN fastighetsägare

Jag ber att få framföra kritiska synpunkter på den tilltänkta vindkraftsanläggningen:

För det första miljöskäl: Detta är ett av få relativt orörda och "vilda" områden i Torsby kommun, med ett rikt djur- och fågelliv, inklusive en del rara arter. Det är svårt att se hur denna fauna skall klara en så storskalig anläggning.

För det andra estetiska skäl: Anläggningen har våldsamma ropor-tioner, vilket förfular landskapet i motsvarande mån.

För det tredje hälsoskäl: Jag känner mig inte övertygad av argumenten om det ofarliga med bullret i utredningsunderlaget, där man därtill fastslår att människor till vardags utsätts för motsvarande buller eller mer från olika bullerkällor med varierande frekvenser etc. Javisst, kanske det, men inte vid Mangslidberget.

För det fjärde, och kanske viktigast, hållbarhets-skäl: Tillgängliga utredningar visar att vindkraft i bästa fall ger bara marginella energitillskott och till hög kostnad, som dessutom tycks ha varit beroende av subventioner. Jag har växt upp i en familj med ett kommersiellt vattenkraftverk och framhärdar i att tro på den energikällan.

N N med familj Nyskoga

Som ägare av fastigheterna A och B motsätter jag mig etablering av vindkraftverk på Mangslidsberget. De försämrar mina förutsättningar både ekonomiskt, boendemässigt och emotionellt avsevärt.

Torsby kommun efterfrågar synpunkter på vindbruksplanen. De inlämnade synpunkterna berör wpd:s handlingar inför en ev. framtida ansökan om vindkraftsetablering.

Torsby kommun föreslår i sin vindbruksplan stopp för vindkraftpark på Mangslidberget.

Yttrandet gäller alltså Mangslidberget och yttrande bör ställas till företaget wpd som eventuellt kan komma att ansöka om etablering på Mangslidberget.

Handlingen sparas och diarieförs inför ev. framtida yttrande om Mangslidberget.

Se kommentarer ovan.

Jag och vår familj bor och verkar i Nyskoga. Vi lever på en mix av skogsbruk, vidareförädling av skog, turism och jakt. När det gäller mina marker på Mangslidsberget är det endast under vintertid man kan vara där för skogsarbete. Med nedisningsproblemen blir det förenat med fara att vistas där, även om jag är mer än 250 m ifrån så är det ingen som kan säga hur långt isen kan flyga ifrån så stora verk. Jag vidareförädlar skogen med att jag har ett sågverk, tillverkning av bränsleflis samt tillverkning av timmerstommar av småhus och fritidshus för försäljning.

Turism är genom Anttila som vi äger och vi har guidade naturvandringar med finnskogshistoria och besöker ofta utsiktstornet på Mangslidsberget som blir helt ointressant.

Jakt. Jag hyr ut fem platser inom vårt wo som har varit utarrenderat till våra bekanta från Tyskland. Det har gett bra ekonomisk ersättning eftersom de även behöver boende. De har tydligt deklarerat att om vindetableringen blir av så försvinner den mest spännande delen av vår jaktmark och då tänker de inte fortsätta. Vår son är även mycket jaktintresserad och har gått särskild jaktutbildning och har även tänkt fortsätta sälja jakt.

Boendemässigt så har jag bergsryggen Mangslidsberg från norr till söder helt öppet och synligt. Vi kommer att bli mycket störda av ljusen från varje verk samt ljud både de lågfrekventa och hörbara. Vi överväger att flytta härifrån om denna vinkraftsindustri blir verklig. Fastigheten rasar i värde.

Gården köptes av vår familj från kyrkan vid 80-talets början. Skogen var då helt nerhuggen och gården var mycket eftersatt och igenvuxen. Återställandet av åkermark har krävt ett digert arbete och

är ett årligt åtagande. Djurhållning har vi haft hela tiden av betande djur, får, kor och hästar. Dock ej några lantdjur det sista året pga personliga skäl. Just nu har vi bara jakthundar, katter och kaniner.

Vi odlar också potatis, morötter, svedjeråg, svedjrovor mm för husbehov och vi skördar hö.

Vi är helt enkelt den moderna finnskogsfamiljen anno 2018 med många ben att stå på och vi tror på den här fina genuina bygden.

Två fastighetsägare – en fastighet

Vi skickar er en dokumentation på Finntorpet "Mangslidsbergstorp" som ligger vid Mangslidbergets södra ände. det är berikat med så mycket kulturlämningar som behövs för kulturarvet och framtiden. Hoppas att ni tar detta i beaktande och skyddar det från vindkraftens intrång.

Mangslidberget är ett av våra sydligaste "fjällnära" berg med unika myrsystem och vacker natur. Stor artrikedom av växter, djur och insekter. Vi måste också värna om våtmarkssystemet där uppe så att det inte blir rubbat och ekosysteet stört. Tystnaden är också viktig, det behövs vackra tysta naturområden, så vi måste värna om detta. Logiskt är att ta Ljusnan som gräns istället för Mangslidälven, eftersom väster om Ljusnan är allt Finnskogen. En målsättning inför framtiden är väl att sänka energiförbrukningen och inte belasta naturen.

Med hopp om ingern vindkraft i vår vackra tysta kommun.

Se kommentarer ovan och kommentarer om varför kommunen bör välja en rimligt stor yta som stoppområde.

Fastighetsägare Mårbacken

Ang vindkraftens vara eller icke vara på Finnskogen och som boende på den- samma tillhör jag dem som är positiv till en vindkraftspark. Noteras.

Även Finnskogen måste dra sitt strå till stacken för att miljömålen med minskade koldioxidutsläpp ska nås och år 2040 är miljömålet att vi ska ha 100% förnybar energi där vindkraft är en viktig del i detta.

Dåtid måste möta nutid även på Finnskogen.

Fastighetsägare

Fastighetsägaren har bifogat flera dokument som argument att inte bebygga Mangslidberget.

Dokument och yttrande diarieförs men de utgör inte yttrande över vindbruksplanen 2018.

Vedlegg:

I den rekommenderas att Mangslidberget inte ska exploateras.

Bilaga – Naturvårdsverket - Åtgärdsprogram för vitryggig 2017-2021 hackspett – akut hotad.

Bilaga - Hyperti, Grönsten och dss inverkan på skogsmark artikel nov 2017 Fredrik Reuter.

Wpd Mangslidberget – Wind Turbine Industrial Project --- Consultation och I svensk översättning: wpd Mangslidberget Vindkraftindustri Projekt – Samråd ---

Torkel Snellingen MD, PhD (dr Med), MPH, DCEH (London)

Professor, Lecturer and Academic Reviewer of Clinical Epidemiology and Evidence Based Public and Administrative Health Policy

Två fastighetsägare en fastighet

Angående vindkraftsparken i Finnskogen. Vad är det frågan om? Ska ovärderlig natur utnyttjas på det här viset? Vem är vinnare i detta gigantiska projekt? Många är emot men Torsby kommun tuffar på. Varför?

Vad är det att lämna efter sig till kommande generationer? Och hur går detta ihop med djurlivet? Det blir ju aldrig tyst igen. En enorm skrämman för alla levande varelser.

Tänk om – Tänk rätt för framtiden. Eftersom vi regelbundet besöker norra Värmland = Nordviggen och är mån om dess naturvärden tycker vi att detta är rent katastrofalt. Förhastat er inte.

Gäster i Finnskogen sen dryga tjugo år tillbaka och förhoppningsvis all vår naturnära framtid.

Släkting till ...

Mitt namn är och jag skriver bara för att lägga in min röst i samtalet om Vindpark Mangslidsberget. Jag är positiv till utbyggnaden av vindparken, och tror detta skulle vara bra både för miljön och för Torsby kommun.

Fastighetsägare Mårbacken

Har flera gånger sett uppgifter på att det finns s.k. stoppområden för vindkraft i vår kommun. Finns inga beslut om detta tagna i fullmäktige och dessa uppgifter är därför vilseledande då innevånare tror att det är beslutat om detta. Det är därför viktigt att formuleringar om stoppområden tas bort ur nya vindbruksplanen eftersom det ej finns något underlag för detta eller gällande besluta om att införa stoppområden.

Torsby kommun har inget ärende angående vindkraft på Finnskogen.

Kommunen har upprättat ett förslag som ställts ut för granskning i vilket Finnskog rekommenderas att skyddas mot etablering av vindkraft.

Synpunkter om Mangslidsberget bör lämnas till wpd som i egen regi kontaktat markägare med flera för information.

Noteras.

En förslag vindbruksplan 2018, tematisk översiktsplan för vindbruk, finns redovisad på kommunens hemsidor. Granskning har pågått under 2 månaders tid. Granskningstiden gick ut den 7 maj.

Detta granskningsutlåtande ska ligga till grund för att upprätta de antagandehandlingar som kan överlämnas till kommunfullmäktige för beslut. Information finns på kommunens webbsidor.

Många av oss som bor i Finnskogen är positiva till vindkraft som del av den nödvändiga energiomställningen till grön och hållbar elproduktion. Tankarna om stoppområden för vindkraft är väl från tiden då medvetandet om klimathotet var lågt och innan energiöverenskommelsen var beslutad. Målet om 30 TWh vindenergin innebär att platser med goda vindförutsättningar och gles befolkning kan vara lämpliga för vindkraft. Ett sådant område tycks Mangslidsberget vara. Vi kan ju inte fortsätta med att förgifta vår natur med utsläpp från användning av kol, olja, gas och kärnkraft.

Vindkraft passar bra i Finnskogen liksom på många andra ställen i vår fina landsbygd. Det går bra att kombinera vårt omhändertagande av det finska kulturarvet med hänsyn till djur och natur genom byggande av vindkraft. Sol och vind har mycket låg påverkan på natur och miljö enligt forskare, vetenskapsmän och naturkännare. Många av våra innevånare har ett stort natur och miljöintresse. Oklart vilka områden som avses i planerna på en Natur och Kulturpark eller i planerna på världsarvet Finnskogen. Är det finn-gårdarna med ett begränsat markområde som avses eller är det större områden eller är det de jättestora områden som i dag av vissa kallas Finnskogen? Stora delar av det sistnämnda har väl aldrig varit brukat av finska inflyttare? Tycks vara svårt att få klarhet i detta och inte heller om en Vindpark skulle påverka dessa planer positivt eller negativt. Vindkraftsverk är ju positiva symboler för ett hänsynsfullt och naturvänligt omhändertagande av vår fina natur- och kultur-miljö. Är viktigt att det klart framgår i vår Vindbruksplan att grön, hållbar och natur- och miljövänlig elproduktion är avgörande för vår och våra barn/barn-barns framtid. Detta med hänsyn till den hotande klimatkrisen som vi alla vill hjälpa till med att åtgärda.

I utvärdering av vindbruksplanens konsekvenser vid ett genomförande har exploatering av Mangslidberget bedömts ge alltför stor negativ påverkan på Finnskogsområdet – område A.

Området A har bedömts bestå av de väsentliga Finnskogsområdena. Ambitionen har varit att i arbetet med vindbruksplanen ange ett rimligt stort område.

Fastighetsägare Mårbacken

Är positiv till vindkraft i Torsby Kommun och även till den planerade vindparken på Mangslidberget.

Den hotande klimatkrisen, avvecklingen av kärnkraften och den ökande medvetenheten om miljöproblemen gör det nödvändigt med en snabb omställning av vårt energisystem i enlighet med energiöverenskommelsen. Ett sätt för vår kommuner då att vara positiv till planerna på en Vindpark.

Att detta dessutom medför många andra fördelar för kommunen och dess invånare är en extra bonus. Ökade inkomster till kommunen, markägare, företagare och näringsidkare är något vi verkligen behöver. Kan motverka den tråkiga nedmonteringen av vår fina landsbygd. Ingen motsättning råder heller mellan värden av vårt finnskogsarv och vindkraft, då vi har gott om plats för bägge. Att ev. skönja några vindkraftsverk i fjärran tror jag inte heller har en

negativ påverkan på turism och friluftsliv utan kan snarare vara en positiv upplevelse av omtanke om naturens värden.

Som finnättling och boende i Finnskogen upplever jag vindkraften som ett exempel på ett varsamt och hänsynsfullt sätt att minska vår påverkan på djur och natur. Detta jämfört med giftigt och försurande nedfall från användning av kol, olja, gas och kärnkraft. Vind och sol har mycket liten naturbelastning. Då Torsby Kommun säger sig vara en miljömedveten kommun så borde en positiv inställning till grön och förnybar energi vara en självklarhet.

Har även inkommit med skrivelse mer direkt om vindbruksplanen.

De sparas och diarieförs inför ev. kommande ärende om wpd fullföljer sitt projekt med att till länsstyrelsen inlämna ansökan om vindkraftsetablering.

Ägare av fastighet Nyskoga

Det har under ett antal år varit planer på att låta entreprenörer ev. uppföra vindkraftparker inom kommunens gränser. Ett antal kommuner inom landet har fallit för frestelsen att bifalla sådan verksamhet.

Undertecknad har erfarenheter av vindkraftsbyggen på Gotland, dessa är en ren styggelse för landskapet och förfular en unik ö på ett synnerligen menligt vis. Att nu Torsby kommun som redan inom kommunens gränser, har storskalig elproduktion i form av vattenkraft, faller i vindkraftsfällan är minst sagt att beklaga.

Att överväga tillstånd till en storskalig vindkraftspark inom området Mangslidberget/Mosshöjden, dessutom med en totalhöjd av 250 meter vore helt groteskt. Mangslidberget har en framträdande silhuett i landskapet mitt i Finnmarken. Att tillåta något sådant, vore ett svek mot alla boende inom kommunen men i synnerhet för de boende i Nyskoga. Nordvärmland har redan tidigare rönt motgångar ex.vis genom att inte längre kunna hysa tamdjur (får, hästar m.m) utomhus, utan rovdjursangrepp (varg). Visst är omställningen till ett fosilfritt samhälle en god strävan, men detta skall inte ske till priset av att förstöra naturvärden. Det bör noteras att ledande social-demokrater förstörde hela citykärnan i Stockholm under 1960-talet med den sk Norrmalmsregleringen. Ett förödande beslut som också gav partiet ett utav dess öknamn - betongsossar. Vidare så hyser kanske kommunledningen förhoppningar om intäkter och arbetstillfällen genom en vindkraftspark. De arbetstillfällen som eventuellt skulle uppstå, kan vara en del grävarbeten, anläggningsarbeten samt ett kort upp-sving för ett antal grusbilar. Dessa arbetstillfällen blir endast kortvariga och ej heller i någon nämnvärd omfattning.

Torsby kommun har ingen sådan plan. I vindbruksplan 2018 som nu granskats redovisas hur arbetet med vindbruksplanering lett fram till det utställningsförslag som kommunen bjöd in att granskas.

Kommunens ärende gäller granskning av utställningshandlingar gäller vindbruksplan 2018.

Synpunkter om Mangslidberget bör lämnas til wpd som i egen regi kontaktat markägare med flera för information.

De handlingar som inlämnats till Torsby kommun (för kännedom?) sparas och diarieförs inför ev. kommande ärende om wpd fullföljer sitt projekt med att till länsstyrelsen inlämna ansökan om vindkraftsetablering.

Med ledning av dessa synpunkter hemställer undertecknad:

att kommunstyrelsen avslår planerna på vindkraftspark inom Mangslidberget/Mosshöjden i sin helhet.

Ägare av fastighet vid Viggen

Planeringen av att anlägga 34 vindkraftverk på Mangslidberget i Norra Värmland.

Jag har tagit del av det förslag och planeringen av anläggandet av 34 vindkraftverk på Mangslidberg i Norra Värmland. Som Ägare till grannmarken anser jag mig ha rätten att opponera mig mot detta förslag och motsätter mig starkt denna anläggning.

Jag känner en stor oro för hur natur, djur och fågellivet kommer att påverkas av anläggningen. Anläggandet av de 34 vindkraftverken kommer enligt min åsikt att förstöra viktiga frilufts- och naturvärden för området. Ett redan hårt ansatt område med bl a ett minskat älgbestånd kommer att påverkas hårt av vindkraftverkens drift. En frågeställning jag har är vilken nytta lokal/närområdet kommer få utav anläggandet av vindkraftverken. Vi som ägare till grannmarker kommer inte att få någon vinning utav denna anläggning och tror att det kommer att medföra en värdeminskning av våra fastigheter.

Anläggandet kommer att medföra ytterligare trafik på redan undermåliga vägar, förfulande av den vackra naturen, buller från vindkraftverken etc. Dessutom kommer det att troligen att behöva gåras stora ingrepp i naturen för att transportera energin från vindkraftverken. Varför ska denna anläggning anläggas i detta område då energin troligtvis kommer gå till export?

I förslaget till Vindbruksplan 2018 rekommenderas kommunen att lägga Mangslidberget inom stoppområde och det innebär att kommunen om en ansökan faktiskt inkommer att säga nej till denna etablering.

Kommunens ärende gäller granskning av utställningshandlingar gäller vindbruksplan 2018.

Eftersom kommunen inte har något ärende med yttrande om en eventuell vindkraftspark och eftersom det är företaget wpd som gått ut med information och "samråd" med berörda bör synpunkterna lämnas till wpd.

Kommunens arbete med vindbruksplanen innebär att granskning av vindbruksplanen nyligen avslutats. Det är synpunkter på denna som efterfrågas av Torsby kommun.

Yttrandet över wdp:s eventuella ansökan om vindkraftspark nämner inte vindbruksplanen.

Eftersom Mangslidberget i planen föreslås ingå i stoppområde A bedöms synpunkterna vara tillgodosedda.

N N Austmarka Norge

Høringsuttalelse angående vindkraftsparken Mangslid i Torsby kommun, Sverige

Utbygging i Finnskogen er et stopp-område definert av Torsby kommune.

Naturvårdsverket uttaler i brev 2017-10-20: «Vindparken har en storlek som innebær att den enligt svenska bestämmelser alltid kan anses innebæra betydande miljøkonsekvenser. (...)

Den planerade verksamheten bedöms kunna innebæra betydande miljøkonsekvenser i Norge då den planeras nära gränsen mellan Sverige och Norge.

De områder Naturvårdsverket nevner her er konsekvenser for nettopp Finnskogen.» På norsk side har vi Nasjonal sykkelveg nr 9 også kjent som «Villmarksvegen» som går igjennom vakkert landskap ved Rotnemo i Grue kommune.

<https://www.vegvesen.no/trafikkinformasjon/Syklister/Kart/nr.9-villmarksruta>

I Kongsvinger kommune har vi nasjonal kulturhistorisk sti som går igjennom område fra Finnekultur. Jeg bor og driver selv familiegård og har istandsatt bygg fra finneinnvandring investeringene på kulturhistoriske bygg på eiendommen er drevet av idealisme. Gården er en av flere gårder som ble presentert i filmen «Finnskog og Trollskap» på 50 tallet. Det finnes også interesse fra Hedmark fylke at gårder på Finnskogen skal inngå i en nasjonal satsning på Kulturlandskap.

Kommunens ärende gäller granskning av utställningshandlingar gäller vindbruksplan 2018.

Området utgör i dagsläget inget stoppområde. Den vindbruksplan 2018 som kommunen vill ha in synpunkter på föreslår däremot att en väsentlig del av Finnskogen markeras som stoppområde.

”Den planerade verksamheten” gäller wpd’s eventuellt framtida ansökan om vindkraftspark på Mangslidberget.

Det är wpd’s ”samråd” om Mangslidberget som kommenteras. Torsby kommun är inte mer delaktig än övriga som tagit dela av wpd’s material och info m.m. Notera att kommunens förslag till Vindbruksplan är att skydda Finnskogen inklusive Mangslidberget från exploatering genom att berget ingår i stoppområde A.

Angående Vindbruksplanen rekommenderas information på kommunens webbsidor.

Hela yttrandet och bilagan med foton mm om Mangslidberget sparas och handlingen diarieförs inför vidare handläggning om wpd fullföljer sin utredning med att också inlämna en ansökan om etablering – vilket de inte gjort åtminstone inte ännu.

<https://www.riksantikvaren.no/Aktuelt/Nyheter/2015/Gamle-ferdselsveier-aapnes-for-nye-vandrere>

<https://kongsvingerogeidskog.dnt.no/>

<https://www.dnt.no/artikler/nyheter/1522-apner-historiske-vandreruter/>

NN Kirkenaer Norge

Jeg sendte for noen dager siden en protest mot vindmøller i Mangslidberget. For oss på norske siden av grensen har det blitt veldig liten tid til å sette seg inn i prosjektet, og det har jo nærmest blitt umulig å komme med en godt begrunnet protest. Jeg sendte likevel min «lille protest», som jeg satte sammen på noen dager.

.....

Inkommet yttrande gäller etablering av vindkraft på Mangslidberget. Kommunens ärende gäller granskning av utställningshandlingar gäller vindbruksplan 2018.

Det är wpd's "samråd" om Mangslidberget som kommenteras. Torsby kommun är inte mer delaktig än övriga som tagit dela av wpd's material och info m.m. Notera att i kommunens förslag till Vindbruksplan 2018 ingår att skydda Finnskogen inklusive Mangslidberget från exploatering genom att berget ingår i stoppområde A.

Angående Vindbruksplanen rekommenderas information på kommunens webbsidor.

Hela yttrandet om Mangslidberget sparas och handlingen diarieförs inför vidare handläggning om wpd fullföljer sin utredning med att också inlämna en ansökan om etablering – vilket de inte gjort åtminstone inte ännu.

Skribenten har också i flera brev begärt besked i personligt riktade utskick från kommunen. Inkomna skrivelser diarieförs och kommentarer lämnas här i detta utlåtande.

Informasjonsgruppen Natur eller Vindkraft ? Bevar Finnskogen! - Norge

Undertegnede var initiativtager og tidligere leder av informasjonsgruppen Natur eller Vindkraft? Bevar Finnskogen! Gruppen ble grunnlagt 24. Februar 2013, da det ved en tilfeldighet ble kjent at E.ON Vind Sverige AB var godt i gang med å planlegge en eventuell utbygging av Glåmberget Vindkraftverk Kongsvinger kommune og Bjørkebråtaberget Vindkraftpark i Eidskog kommune.

Kommentar som ovan.

Planene for ovennevnte vindkraftverk ble skrinlagt. Politikerne, befolkningen, ja stort sett alle var imot Vindkraft på Finnskogen. Og slik er det fortsatt!

Nå har vi samme situasjon, WPD ønsker å bygge Vindkraftverk i Mangslidberget på Finnskogen. På folkemøte i Svullrya 19. April 2018, uttalte WPD v/Maria Röske og Weronica Andersson at de ikke hadde så mye kjennskap til Finnskogen. Slik var det også med prokjektledere fra E.on Vind Sverige AB under prosessen i Kongsvinger og Eidskog kommuner.

Dette er galskap. Her kommer det folk og skal ta seg til rette og rasere Finnskogen, UTEN å ha kjennskap til hva Finnskogen er!

.....

N N Norge

INNSPILL TIL WPD'S SAMRÅDS-
HANDLING, PLANER OM VIND-
KRAFTANLEGG, MANGSLIDBERGET,
TORSBY KOMMUNE, SVERIGE

Kommentar som ovan.

Fastighetsägare Ganterud

Inlagan ser wpd's presentation av "Vindkraftspark i Finnskogen" som en chockupplevelse och ser detta som ett stort svek mot medborgarna.

Inkommet yttrande gäller etablering av vindkraft på Mangslidberget. Inbjudan till granskning gäller vindbruksplan 2018.

Det är wpd's "samråd" och endast wpd som tagit initiativ till detta. Torsby kommun är inte mer delaktig än övriga som tagit dela av wpd's material och info m.m. Notera att kommunens förslag till Vindbruksplan 2018 är att skydda Finnskog inklusive Mangslidberget från exploatering.

Angående Vindbruksplanen rekommenderas information på kommunens webbsidor.

Kommunmedlem

Yttrande över Vindbruksplan 2018
Torsby kommun (Dnr KST 2018/81)

Som medlem i kommunen avger under-tecknad -- följande yttrande över vindbruksplanen.

1. Finnskogen är en värdefull helhet

Torsby kommuns förslag till vindbruksplan har inte tillräckligt tydligt markerat att hela Finnskogen skall vara ett odelbart stoppområde för vindkraft. Det antyds i planen att orsaken är formell och en följd av att ett vindkraftsföretag har anmält intresse för ett visst område. Men en vindbruksplan skall vara tydlig, upprättas på sakliga grunder och i enlighet med kommunens egen politik. Det finns ingen anledning att öppna för en separering av någon del av Finnskogen.

I planen redovisas med följande noteringar att naturreservatet Erola i Bjurberget ingår i stoppområde

Området A har bedömts bestå av de väsentliga Finnskogsområdena. Ambitionen har varit att i arbetet med vindbruksplanen ange ett rimligt stort område. Se också läns muse'ets yttrande.

A: "Nära Bjurberget finns bl a Älgsjöberget, Hemberget och Svartberget." I anslutning finns ett riksintressant kulturmiljöområde. "Etablering av vindkraft på dessa höjdryggar bedöms olämplig då aggregaten tydligt skulle exponeras mot kulturmiljöområdet. Etablering av vindkraft innebär också en konflikt med naturreservat". Jag vill förtydliga här att hela Mangslid-berget är fullständigt exponerat och tydligt synligt från Erola naturreservat med värdefulla natur- och kulturmiljöer.

Men enligt beslutsalternativ 2 öppnar författarna av den föreslagna vindbruksplanen för möjligheten att låta Mangslid-berget, beläget mitt i Finnskogen, utgå ur stoppområdet! Finnskogen utgör en helhet av skyddsvärd natur- och kulturmiljö som sträcker sig in i Norge. Det är Finnskogen som helhet som ger de verkligt stora värdena för turism, friluftsliv, kultur och naturvård. Det är viktigt att Finnskogen som helhet får vara ett stoppområde för vindkraft. Man kan inte fragmentera och skära upp en helhet, en finnskog som anses ha ett skydds- och bevarandevärde i världsarvsklass! Finnskogen slutar inte strax öster om Bjurberget. Det vet alla. Ska Granberget i finnskogen väster om Branäs återigen kunna bli föremål för vindkraftsintressen?

Revidera vindbruksplanen! Det behövs inga olika vilseledande alternativ som tar bort vårt fokus på att freda hela Finnskogen. Det hela är mycket enkelt: I vindbruksplanen skall stå att HELA Finnskogen är ett stoppområde för vindkraft. Finnskogen skall inte fragmenteras till delområden där endast vissa delar skyddas medan andra delar hotas. Nog tror jag att ansvariga för Torsby kommun känner till Finnskogens hela sammanhängande utbredning.

Det finns inget beslutalternativ 2. Förslaget till Vindbruksplan 2018 redovisas i beskrivningens avsnitt 1 -5. Avsnitt 6 avser att redovisa ett sätt att bedöma miljökonsekvenser. Detta anges på sida 70 i beskrivningen.

Miljökonsekvenserna ska redovisas enligt den metod som Miljöbalken föreskriver – med noll-alternativ, Alternativ ett som föreslås = planen, samt minst ett ytterligare alternativ. Det är inte onödigt av Torsby kommun att följa dessa regler i miljöbalken – rekommenderas att sidan 70 i beskrivningen i avsnitt 6 studeras närmare liksom avsnittet i sin helhet.

Förra kommunalrådet skrev följande rader i en insändare i NWT. (Publicerades först 2013. Uppdaterad 2015-01-13):

"Finnskogen är en unik kulturmiljö och bör ses som en helhet, ett karaktärslandskap. Landskapet med sina jaktmarker, fiskevatten, vandringsleder och kulturmiljöer är en av kommunens största tillgångar. "Råvaran" för turismen är tystnaden och känslan av orördhet. Finnskogen skall därför enligt förslag från vår vindkraftsgrupp undantas från etablering av vindkraft."

2. Kommunens ansvar

Ansvarvilar tungt på de styrande att fatta rätt beslut för nuvarande och kommande generationer. Ett sönderskuret, genomborrat och med kolossala mängder järnarmerad betong belastat Mangslidberg är för all framtid oåterkalleligt exploaterat. Har det väl en gång gjorts till industriområde, är det oåterkalleligt. Skadan kan inte gottgöras.

Jag har svårt att tro att någon som från en plats som Erola i verkligheten har fått uppleva den imponerande vyn över Mangslidsberget överhuvudtaget skulle överväga eller ens få tanken att förstöra den med vindkraftsindustri.

Erola naturreservat och tillika Natura 2000 område skulle förlora all sin storlagna glans och värdighet om dess imponerande vy över hela Mangslidberget skulle bytas ut mot ett bullrande industriområde. Den katastrofala utblicken har wpd föga förvånande inte tagit med i sina fotomontage. Den vyn är för svår att osynliggöra.

wpd skriver: "De områden med besöksfrekvens för finnskogsturism inom Torsby kommun bedöms inte påverkas varken visuellt eller av ljudutbredning".

Området A har bedömts bestå av de väsentliga Finnskogsområdena. Ambitionen har varit att i arbetet med vindbruksplanen ange ett rimligt stort område.

Notera att kommunens förslag till Vindbruksplan är att skydda Finnskog inklusive Mangslidberget från exploatering.

Det påståendet är ren och skär lögn.

Vindkraftsbolagens bildprogram för fotomontage skalar per automatik bort alla verk som står längre från kameran än ett visst avstånd. Det gäller även för synlighet av verken. Olika grad av konturer för turbinbladen kan läggas in i programmet vilket påverkar synligheten. Enligt wpd skulle ett storskaligt industriområde mitt i Finnskogen inte ens utgöra ett hinder för världsarvstanken, trots det oerhörda ingreppet i karaktärslandskapet. Är det wpd, som vill exploatera det magnifika Mangslidsberget mitt i Finnskogen, som ska definiera Finnskogens värde och världsarvsstatus?

Att wpd påstår att Mangslidsberget ligger i Finnskogens utkant visar också på stor okunskap. Den östra gränsen går vid Klarälven. Hur kan wpd påstå att inte exempelvis Juhola skulle kunna påverkas negativt. Ska besökare vid Juhola och vandrare på Mattilaleden blicka ut mot ett industriområde? Är det det Torsby kommun vill skylta med? Hur har wpd "analyserat hur existerande vindkraftverk historiskt har påverkat möjlighet till utpekande av världsarv? wpd har inte alls förstått vad Finnskogen är och att det är Finnskogen som helhet som är grunden för världsarvstanken. Finnskogens kvalitéer utgörs inte av enstaka "finntorpslämningar". Finnskogen har beskrivits i många böcker.

Med felaktiga och otillräckliga bullerberäkningar försöker wpd visa upp en falsk bild av den industrimiljö som skulle komma att drabba bosättningar, turistanläggningar, friluftsområden, finntorpsmiljö och naturmiljö med rikhaltig flora och fauna.

Att wpd med lögn och missvisande uppgifter vill få kommunen att köra över sina egna invånare som skulle få sin livs-

Detta är kommentarer som gäller wpd:s "samråd". Kommunens ärende gäller granskning av utställningshandlingar gäller vindbruksplan 2018.

Det är wpd's "samråd" om Mangslidsberget som kommenteras. Torsby kommun är inte mer delaktig än övriga som tagit del av wpd's material och info m.m. Notera att kommunens förslag till Vindbruksplan är att skydda väsentliga

miljö förstörd, inte bara visuellt utan också med skuggor, blinkljus och vindkraftsbuller, är allvarligt. Vem tror på att virvelavlösare och ljudoptimering skulle avhjälpa ett problem som har att göra med att vindkraftsbuller beräknas och mäts i dBA, vilket inte tar hänsyn till hela ljudbilden. Vindkraftsbuller måste för att ge en sanningsenligare bild beräknas och mätas i dBZ och med beaktande av topografin. Alla frekvenser, inklusive allt infraljud, måste inkluderas.

Jag vill återigen påminna om att Mangslidberget till stor del består av nyckelbiotopsskyddad gammelskog och värdefull våtmark och är örnarnas flygstråk och jaktområde. Mangslidälven skulle hamna i ett ständigt vindkraftsbuller vilket skulle drabba fisk och fåglar. Miljöfarlig Bisfenol A från rotorbladens epoxi hamnar i naturen och förorenar allas vår livsmiljö. Inget av detta nämner förstås wpd. wpd nämner heller inget om att vindkraftverk innehåller stora mängder giftig olja, som riskerar att komma ut i naturen vid läckage, direkt på marken eller vid brand både i luft och på mark. Vem/vilka på kommunen granskar trovärdigheten i de av wpd köpta beskrivningarna?

3. Hållbar vindkraftspolitik?

Det har funnits en vanlig och bland vissa politiker som korrekt ansedd uppfattning att vindkraft behövs för att Sverige skall få klimatneutral elförsörjning. Nu börjar allt fler få klart för sig att redan produceras mer el i Sverige än som behövs i landet, och att det sker fossilfritt. Svenska Kraftnäts statistik visar att redan befintlig vindkraftsel motsvarar elexportens storlek och variationer. Ytterligare vindkraftsel ger ökat överskott som går på export. De politiska partiernas ledningar tillstår nu att utbyggnaden av vindkraft i huvudsak är avsedd att hjälpa Tyskland

delar av Finnskogen inklusive Mangslidberget från exploatering genom att berget ingår i stoppområde A.

Hela yttrandet om Mangslidberget sparas och handlingen diarieförs inför vidare handläggning om wpd fullföljer sin utredning med att också inlämna en ansökan om etablering. Granskning av deras dokument görs då av tillståndsgivande myndighet – länsstyrelsen.

och andra länder på kontinenten att minska fossilproducerad el som reglerkraft. I förlängningen innebär hittills rådande politik att Sverige skulle låta natur och subventioner av vindkraften stå obegränsat till alla länders förfogande, om bara elnätet tillät.

För Torsby eller Sverige finns ingen direkt nytta.

Även vindkraftsbranschen redovisar nu öppet att nyttan med vindkraften består i att ersätta kolproducerad el som reglerkraft i Tyskland med flera länder. Kostnaderna för svenska skattebetalare och elkonsumenter av nämnda vindkraftspolitik är mycket stora.

Centerpartiet och Miljöpartiet har uppfattningen att vindkraft kan ersätta kärnkraft år 2040. Men dagens vindkraftverk kommer att vara uttjänta före år 2040 då kärnkraften enligt vissa prognoser skall ha avvecklats. Alternativ som är mera miljövänliga och mindre kostsamma än vindkraft kommer förmodligen att tas fram innan dess. Framtidens dom över rådande vindkraftspolitik kommer förmodligen att bli hård. De kommuner som inser detta och säger stopp för vindkraftverk kommer att bli vinnare ekonomiskt och slippa framtida ansvar för uttjänta vindkraftverk och irreparabla vindkraftsområden.

4. Kommunens ekonomi

Vid invigningar av vindkraftsanläggningar är det vanligt att vindkraftföretaget framhåller att verken skall värma upp ett stort antal villor, underförstått oavbrutet året om i Sverige. Deltagande kommunalråd brukar deklarerat att kommunen får ett betydande tillskott av arbetstillfällen. Sådana uttalanden tyder på stor okunnighet eller medveten desinformation. Kommunerna tjänar inte ekonomiskt på att tillåta vindkraftverk.

Teknologie doktorerna Peter Hessling och Bertil Persson har inlämnat handlingar som till del redovisas i det här utlåtandet.

I övrigt ges inge direkta synpunkter på Vindbruksplan 2018 för Torsby kommun.

Det visar sakliga beräkningar som bemöter vindkraftföretagens överdrifter och felaktiga uppgifter. För Torsby kommun m fl finns sådant underlag presenterat av teknologie doktorerna Peter Hessling och Bertil Persson.

Statliga bidrag betalas av skattebetalarna. Skall vi mutas med våra egna skattepengar? Alla elcertifikat, subventioner och direkta bidrag är kostnader för elkonsumenter och skattebetalare.

Vindkraft medför också fortsatt höjda elnätsavgifter för elkunderna. Medborgarna får betala flerfaldigt, både i pengar och i livsmiljö, för vindkraftsel som går till utlandet. Tillfälliga arbetstillfällen för vägbyggen under utbyggnad av vindkraftverk innebär inte utökade arbetstillfällen inom kommunen. Entreprenadbranschen måste anpassa sig till långsiktig verksamhet. Under byggfasen hinner inte entreprenadföretagen med arbeten för reguljära kunder. Normalt förekommande arbeten får stå tillbaka för vindkraftföretagets stora beställningar av akuta arbeten till vägar och fundament. Det är i huvudsak utländska kapitalplacerare och företag som tjänar på svenska skattebetalares och elkonsumenters subventioner och på kommunernas tillstånd att utplacera vindkraftverk i Sveriges natur.

Kommunpolitiker bör vara de första att ta ansvar för att stoppa ytterligare utbyggnad, särskilt i områden som Finnskogen. Det är viktigt för att bevara ett förtroende för politiskt valda förtroendemän och ett gott samhällsklimat i kommunen.

5. Bosättning och utveckling

Torsbys befolkning minskade med 279 personer förra året, mest av alla kommuner i Sverige. Vindkraftverk skulle avskräcka från bosättning i kommunen.

Förutom befolkningsstagnation skulle fritidsboende, turism och friluftsliv komma att minska och därmed många arbetstillfällen och skatteinkomster för kommunen. Det finns personer som kan acceptera vindkraftsanläggningar, åtminstone på långt avstånd. Dessa personer accepterar förmodligen också landskap utan vindkraftsverk. Det finns också en del av befolkningen som inte kan tänka sig att bo i en kommun där vindkraftverk kan förekomma. Om vindkraftverk riskerar att etableras i Torsby kommun utesluts en del av befolkningen från inflyttning. Förmodligen är det personer som uppskattar vacker natur och kanske annars kan tänka sig att bo i en kommun som Torsby. För att vända befolkningsutvecklingen måste kommunens politiker ha förmågan att bygga en utveckling på kommunens särskilda konkurrensfördel som består av storslagen och vacker natur med många erkända natur- och kulturvärden. Torsby kan ha kvar hela sin unika finnskog och samtidigt utvecklas på grundval av upplevelser och arbeten som Finnskogen endast kan erbjuda om den får ha kvar de kvalitéer som gör den attraktiv. I en livskraftig kommun behövs industriföretag, service- och konsultföretag. Vindkraftverk tillför inget av det. I stället skrämmer vindkraftverk bort en del av befolkningen som annars kunde bidra till kommunens utveckling.

Torsby har en storslagen, vacker och till stora delar orörda natur, inom räckhåll för befolkningscentra i Sverige och Europa. Torsbys särskilda fördelar för bosättning och utveckling bör tillvaratas och inte tillåtas bli spolierade av vindkraftsetableringar som skulle skada kommunen.

Boende i Östmark

Yttrande över Vindbruksplan 2018
Torsby kommun (Dnr KST 2018/81)
Som boende i kommunen avger jag
följande yttrande över vindbruksplanen.

Behovet att minska den fossila energi-
användningen är stora och brådskande
men att etablera en vindkraftspark i
Finnskogen bedömer jag inte bra utifrån
följande argument:

1. Finnskogen är en värdefull helhet
Torsby kommuns förslag till vindbruks-
plan har inte tillräckligt tydligt markerat
att hela Finnskogen skall vara ett odelbart
stoppområde för vindkraft. Det antyds i
planen att orsaken är formell och en följd
av att ett vindkraftsföretag har anmält
intresse för ett visst område. Men en
vindbruksplan skall vara tydlig, upp-
rättas på sakliga grunder och i enlighet
med kommunens egen politik. Det finns
ingen anledning att öppna för en sepa-
rering av någon del av Finnskogen.

I planen redovisas med följande no-
teringar att naturreservatet Erola i
Bjurberget ingår i stoppområde A: "Nära
Bjurberget finns bl a Älgsjöberget, Hem-
berget och Svartberget." I anslutning finns
ett riksintressant kulturmiljöområde.
"Etablering av vindkraft på dessa höjd-
ryggar bedöms olämplig då aggregaten
tydligt skulle exponeras mot kulturmiljö-
området. Etablering av vindkraft innebär
också en konflikt med naturreservat".

Jag vill förtydliga här att hela Mangslid-
berget är fullständigt exponerat och tyd-
ligt synligt från Erola naturreservat med
värdefulla natur- och kulturmiljöer. Men
enligt beslutsalternativ 2 öppnar för-
fattarna av den föreslagna vindbruks-
planen för möjligheten att låta Mangslid-

Komplettering 2018-06-18

Kommunens förslag till vindbruksplan
öppnar inte för etablering av vindkrafts-
park i Finnskogen. Det finns en möjlig
framtida möjlighet att en ansökan av wpd
lämnas in för etablering på Mangslid-
berget. Men i vindbruksplanen ingår detta
område i ett stoppområde "A".

Begreppet hela Fionnskogen kommenteras
på flera ställen i utlåtandet – se särskilt
kommentarer till Läns museets yttrande.

Uttrycket "beslutsalternativ" är inte ett
begrepp som använts i planens. Avsnitt 6.5
Alternativ anger vad det är fråga om:

"I 6 kap. 7 § miljöbalken slås fast att
miljöbedömningen ska belysa alternativa
sätt att uppfylla planens syften. Anled-

berget, beläget mitt i Finnskogen, utgå ur stoppområdet! Finnskogen utgör en helhet av skyddsvärd natur- och kulturmiljö som sträcker sig in i Norge. Det är Finnskogen som helhet som ger de verkligt stora värdena för turism, friluftsliv, kultur och naturvård. Det är viktigt att Finnskogen som helhet får vara ett stoppområde för vindkraft.

Man kan inte fragmentera och skära upp en helhet, en finnskog som anses ha ett skydds- och bevarandevärde i världsarvsklass! Finnskogen slutar inte strax öster om Bjurberget. Det vet alla. Ska Granberget i finnskogen väster om Branäs återigen kunna bli föremål för vindkraftsintressen?

Revidera vindbruksplanen! I vindbruksplanen skall stå att HELA Finnskogen är ett stoppområde för vindkraft. Finnskogen skall inte fragmenteras till delområden där endast vissa delar skyddas medan andra delar hotas. Förra kommunalrådet Håkan Laack skrev följande rader i en insändare i NWT.

ningen till att man gör det är att visa och kunna jämföra den föreslagna lösningen med andra möjliga lösningar. Detta ska bland annat säkerställa att beslutsfattarna ges ett nyanserat beslutsunderlag inför beslut om planen och prioriteringar mellan olika intressen.”

Beskrivningen av olika alternativ ska alltså ge en belysning av varför kommunen föreslås utforma planen som den redovisas i avsnit 1-5 i beskrivningen. Avsnitt 6 är det underlag som ska förklara varför och hur kommunen valt att ange de tre stoppområdena. Alternativ 2 skulle ge sådan påverkan på kultur- och friluftsmiljö att det motiverar det val som föreslås med bl.a. ett stoppområde A där Mangslidberget ingår.

Beskrivningen har kompletterats enligt läns museets synpunkter just att Finnskogen är så mycket mer än stoppområde A. Detta hävdas inte heller i planbeskrivningen. En vindbruksplan som stoppar vindkraftsetablering i en hel kommun av Torsbys storlek kommer förmodligen att förlora i trovärdighet. Det är därför förslaget koncentreras på en kärna av Finnskog med de allra tydligaste värdefulla finskogsmiljöerna. Områdets omfattning utgör en kompromiss utifrån de olika åsikter som diskuterats i den arbetsgrupp som styrt arbetet.

Se kommentarer ovan om omfattning av Finnskogsområdet.

I samband med prövning av enskilda ansökningar utanför de tydligt angivna stoppområdena ska prövning av alla relevanta aspekter göras i aktuella fall. Där ingår förstås också utvärdering av Finnskog och friluftsvärden. Notera att om planen inte antas av kommunfullmäktige så kommer en situation att uppstå som motsvarar ett alternativ 0 i avsnittet om miljökonsekvenser- d.v.s inga stoppområden

(Publicerades först 2013. Uppdaterad 2015-01-13): "Finnskogen är en unik kulturmiljö och bör ses som en helhet, ett karaktärslandskap. Landskapet med sina jaktmarker, fiskevatten, vandringsleder och kulturmiljöer är en av kommunens största tillgångar. "Råvaran" för turismen är tystnaden och känslan av orördhet. Finn-skogen skall därför enligt förslag från vår vindkraftsgrupp undantas från etablering av vindkraft."

Kommunens ansvar

Ansvaret vilar tungt på de styrande att fatta rätt beslut för nuvarande och kommande generationer. Ett sönderskuret, genomborrat och med kolossala mängder järnarmerad betong belastat Mangslidberg är för all framtid oåterkalleligt exploaterat. Har det väl en gång gjorts till industriområde, är det oåterkalleligt. Skadan kan inte gottgöras. Jag har svårt att tro att någon som från en plats som Erola i verkligheten har fått uppleva den imponerande vyn över Mangslidsberget överhuvudtaget skulle överväga eller ens få tanken att förstöra den med vindkraftsindustri. Erola naturreservat och tillika Natura 2000 område skulle förlora all sin storslagna glans och värdighet om dess imponerande vy över hela Mangslidsberget skulle bytas ut mot ett bullrande industriområde. Den utblicken har wpd inte tagit med i sina fotomontage. Den vyn är för svår att osynliggöra. wpd skriver: "De områden med besöksfrekvens för finn-skogsturism inom Torsby kommun bedöms inte påverkas varken visuellt eller av ljudutbredning". Det påståendet är inte sant.

beskrivs och det blir fritt fram att söka tillstånd för vindkraft var som helst i kommunen.

Kommunen förslås i planen att Mangslidberget ska ingå i stoppområde. det finns alltså i planen förslag på några tankar på att etablera på Mangslidberget. Kommunen kan inte ta ansvar för wpd:s agerande eller vad de skriver och vilken information de ger.

Vindkraftsbolagens bildprogram för fotomontage skalar per automatik bort alla verk som står längre från kameran än ett visst avstånd. Det gäller även för synlighet av verken. Olika grad av konturer för turbinbladen kan läggas in i programmet vilket påverkar synligheten. Enligt wpd skulle ett storskaligt industriområde mitt i Finnskogen inte ens utgöra ett hinder för världsarvstanken, trots det oerhörda ingreppet i karaktärslandskapet. Är det wpd, som vill exploatera det magnifika Mangslidsberget mitt i Finnskogen, som ska definiera Finnskogens värde och världsarvsstatus? Att wpd påstår att Mangslidsberget ligger i Finnskogens utkant visar också på stor okunskap. Den östra gränsen går vid Klarälven. Hur kan wpd påstå att inte exempelvis Juhola skulle kunna påverkas negativt. Ska besökare vid Juhola och vandrare på Mattilaleden blicka ut mot ett industriområde?

Är det det Torsby kommun vill skylta med?

Hur har wpd "analyserat" hur existerande vindkraftverk historiskt har påverkat möjlighet till utpekande av världsarv? wpd har inte alls förstått vad Finnskogen är och att det är Finnskogen som helhet som är grunden för världsarvstanken. Finnskogens kvalitéer utgörs inte av enstaka "finntorpslämningar". Finnskogen har beskrivits i många böcker.

Med ofullständiga bullerberäkningar visar wpd upp en ofullständig bild av den industrimiljö som skulle komma att drabba bosättningar, turistanläggningar, friluftsområden, finntorpsmiljö och naturmiljö med rikhaltig flora och fauna. Virvelavlösare och ljudoptimering avhjälp inte tillräckligt ett problem som har att göra med att vindkraftsbuller be-

Kommunen kan inte ta ansvar för wpd:s agerande eller vad de skriver och vilken information de ger.

Det är wpd som driver frågan om att etablera på Mangslidberget – inte Torsby kommun. Torsby kommun föreslås ju i planen säga nej till denna etablering.

Kommunen kan inte ta ansvar för wpd:s agerande eller vad de skriver och vilken information de ger.

Kommunen kan inte ta ansvar för wpd:s agerande eller vad de skriver och vilken information de ger.

räknas och mäts i dBA, vilket inte tar hänsyn till hela ljudbilden. Vindkraftsbuller måste för att ge en mer rättvis bild beräknas och mätas i dBZ och med beaktande av topografin. Alla frekvenser, inklusive allt infraljud, måste inkluderas. Jag vill återigen påminna om att Mangslidberget till stor del består av nyckelbiotopskyddad gammelskog och värdefull våtmark och är örnarnas flygstråk och jaktområde. Mangslidälven skulle hamna i ett ständigt vindkraftsbuller vilket skulle drabba fisk och fåglar. Miljöfarlig Bisfenol A från rotorbladens epoxi hamnar i naturen och förorenar allas vår livsmiljö. Inget av detta nämner wpd. wpd nämner heller inget om att vindkraftverk innehåller stora mängder giftig olja, som riskerar att komma ut i naturen vid läckage, direkt på marken eller vid brand både i luft och på mark. Vem/vilka på kommunen granskar trovärdigheten i de av wpd framlagda beskrivningarna?

Hållbar vindkraftspolitik?

Det har funnits en vanlig och bland vissa politiker som korrekt ansedd uppfattning att vindkraft behövs för att Sverige skall få klimatneutral elförsörjning. Nu börjar allt fler få klart för sig att redan produceras mer el i Sverige än som behövs i landet, och att det sker fossilfritt. Svenska Kraftnäts statistik visar att redan befintlig vindkraftsel motsvarar elexportens storlek och variationer. Ytterligare vindkraftsel ger ökat överskott som går på export. De politiska partiernas ledningar tillstår nu att utbyggnaden av vindkraft i huvudsak är avsedd att hjälpa Tyskland och andra länder på kontinenten att minska fossilproducerad el som reglerkraft. I förlängningen innebär hittills rådande politik att Sverige skulle låta natur och subventioner av vindkraften stå obegränsat till alla länders förfogande,

Vindbruksplanen föreslår en mot riks-och internationell vindbrukspolitik avvägd omfattning som förhoppningsvis ska väcka respekt.

om bara elnätet tillät. För Torsby eller Sverige finns ingen direkt nytta. Även vindkraftsbranschen redovisar nu öppet att nyttan med vindkraften består i att ersätta kolproducerad el som reglerkraft i Tyskland med flera länder. Kostnaderna för svenska skattebetalare och elkonsumenter av nämnda vindkraftspolitik är mycket stora. Vissa hävdar att vindkraft kan ersätta kärnkraft år 2040. Alternativ som är mera miljövänliga och mindre kostsamma än vindkraft kommer förmodligen att tas fram innan dess. Framtidens dom över rådande vindkraftspolitik riskerar att bli hård. De kommuner som inser detta och säger stopp för vindkraftverk kommer att bli vinnare ekonomiskt och slippa framtida ansvar för uttjänta vindkraftverk och irreparabla vindkraftsområden.

Kommunens ekonomi

Vid invigningar av vindkraftsanläggningar är det vanligt att vindkraftsföretaget framhåller att verken skall värma upp ett stort antal villor, underförstått oavbrutet året om i Sverige. Kommunerna tjänar inte ekonomiskt på att tillåta vindkraftverk. Det visar sakliga beräkningar som bemöter vindkraftsföretagens överdrifter och felaktiga uppgifter. För Torsby kommun m fl finns sådant underlag presenterat av teknologie doktorerna Peter Hessling och Bertil Persson. Statliga bidrag betalas av skattebetalarna. Alla elcertifikat, subventioner och direkta bidrag är kostnader för elkonsumenter och skattebetalare. Vindkraft medför också fortsatt höjda elnätsavgifter för elkunderna. Medborgarna får betala flerfaldigt, både i pengar och i livsmiljö, för vindkraftsel som går till utlandet. Tillfälliga arbetstillfällen för vägbyggen under utbyggnad av vindkraftverk innebär inte utökade arbetstillfällen inom kommunen.

Eftersom ingen ansökan finns inlämnad och eftersom kommunen inte fått yttra sig till eventuell framtida handläggande myndighet, länsstyrelsen, har kommunen inte heller diskuterat wpd:s material i detalj.

Skrivelser från Peter Hessling och Bertil Persson redovisas också i det här utlåtandet.

Det finns för närvarande ingen konkret ansökan om etablering och därmed är det inte aktuellt att ta ställning till alla detaljer vid en eventuell etablering. Eftersom kommunen föreslås säga nej till etablering av vindkraft på Mangslidberget blir det om fullmäktige antar planen troligen inte heller aktuellt för kommunen att fördjupa sig i alla detaljer vid en etablering av vindkraft. Planen tillgodoser alltså mångas vilja att ingen etablering ska göras på Mangslidberget.

Entreprenadbranschen måste anpassa sig till långsiktig verksamhet. Under byggfasen hinner inte entreprenadföretagen med arbeten för reguljära kunder. Normalt förekommande arbeten får stå tillbaka för vindkraftföretagets stora beställningar av akuta arbeten till vägar och fundament. Mycket tyder på att det huvudsak är utländska investerare och företag som tjänar på svenska skattebetalares och elkonsumenters subventioner och på kommunernas tillstånd att utplacera vindkraftverk i Sveriges natur. Kommunpolitiker bör vara de första att ta ansvar för att stoppa ytterligare utbyggnad, särskilt i områden som Finnskogen. Det är viktigt för att bevara ett förtroende för politiskt valda förtroendemän och ett gott samhällsklimat i kommunen.

Bosättning och utveckling

Torsbys befolkning minskade med 279 personer förra året, mest av alla kommuner i Sverige. Vindkraftverk skulle avskräcka från bosättning i kommunen. Förutom befolkningsstagnation skulle fritidsboende, turism och friluftsliv komma att minska och därmed många arbetstillfällen och skatteinkomster för kommunen. Det finns personer som kan acceptera vindkraftsanläggningar, åtminstone på långt avstånd. Dessa personer accepterar förmodligen också landskap utan vindkraftsverk. Det finns också en del av befolkningen som inte kan tänka sig att bo i en kommun där vindkraftverk kan förekomma. Om vindkraftverk riskerar att etableras i Torsby kommun utesluts en del av befolkningen från inflyttning. Förmodligen är det personer som uppskattar vacker natur och kanske annars kan tänka sig att bo i en kommun som Torsby. För att vända befolkningsutvecklingen måste kommunens politiker ha

Det just dessa typer av värden som beaktats i arbetsgruppen och som lett till att en väsentlig del av Finnskog lagts som stoppområde.

förmågan att bygga en utveckling på kommunens särskilda konkurrensfördel som består av storslagen och vacker natur med många erkända natur- och kulturvärden. Torsby kan ha kvar hela sin unika finnskog och samtidigt utvecklas på grundval av upplevelser och arbeten som Finnskogen endast kan erbjuda om den får ha kvar de kvalitéer som gör den attraktiv. I en livskraftig kommun behövs industriföretag, service- och konsultföretag. Vindkraftverk tillför inget av det. I stället skrämmer vindkraftverk bort en del av befolkningen som annars kunde bidra till kommunens utveckling. Torsby har en storslagen, vacker och till stora delar orörda natur, inom räckhåll för befolkningscentra i Sverige och Europa. Torsbys särskilda fördelar för bosättning och utveckling bör tillvaratas och inte tillåtas bli spolierade av vindkraftsetableringar som skulle skada kommunen.

Finnskogen är inte bara svensk utan även norsk. Gränskommunerna i Norge är mycket negativa till vindkraftverk, vilket kan komma att påverka samarbetet om Finnskogen negativt om vi här brister i lyhördhet gentemot våra norska grannar.

(Stora delar av detta yttrande har jag hämtat från yttrande i samma ärende)

Många yttranden och namninsamlingar på båda sidor av riksgränser bekräftar detta.

Avser yttrandet ovan.

Ägare av två fastigheter Nyskoga Komplettering 2018-06-18

Som ägare vill jag framföra följande synpunkter på vindbruksplan 2018 för Torsby kommun.

Torsby kommun är en till ytan stor kommun med relativt få innevånare som lever i ett landskap präglat av inlandsisen och flera isälvdalar sträcker sig i nord--sydlig riktning. Kommunen präglas av ett kulturarv sedan många hundra år och kallas även Finnskogen. Att det befolkats sedan lång tid är ingen tillfällighet utan

Noteras

ett tecken på grundläggande förutsättningar som naturen kan ge för överlevnad. Idag finns det många levande kulturgårdar och arv från svedjebruket kvar i Torsby kommun. Skogsbruk och turism är tillsammans med friluftsliv/jakt/fiske en källa för att överleva och få bärighet för sina fastigheter.

Vindbruksplanen tar upp olika områden och även viktiga stoppområden förordas med hög prioritet framförallt de västra delarna mot riksgränsen till Norge. Detta område är även geologiskt viktigt med stora mineraltillgångar framför allt Hyperit. En lättvittrad mineral som innehåller bl.a Kalcium. Att framföra argument som hjälper riksintresset för vindkraft är inte tillämplig i dessa områden då redan dessa älvar och skogar ger Sverige mer än vad som behövs för kommunens överlevnad vad gäller energibehovet. Om man ser till vad som ingreppen vid eventuell etablering av vindkraft förorsakar kan nämnas hydrologiska och geologiska förändringar som ger irreversibla skador på miljön. Det ska vara vägnät som kräver höga belastningar och ska gå genom myr och kärrmarker. Även deponier av material ger upphov till att mark Kemin förändras som idag inte kan förutses.

Även ingreppen för att upprätta kraftnät i dessa känsliga miljöer är negativa för dessa dalgångar med rikt djurliv. Då fågel och djurliv är viktigt för mig och att det finns över 220 fågelarter registrerade i Torsby kommun säger en del om de höga värden som finns. Det finns en art som är mycket skyddsvärd och ett åtgärdsprogram av Naturvårdsverket är upprättat för vitryggig hackspett. Arten finns i kommunen och det finns frivilliga reservat avsatta samt högt prioriterade områden vid Klarälvsdalen. Detta år 2018 startade även ett projekt "Grensevilt" i

Noteras.

Åtgärdsprogrammet har bifogats men redovisas inte här.

bl.a. Torsby kommun. Det ska pågå i flera år och se på interaktioner mellan varg järv och älg i norra Värmland och Dalarna samt motsvarande område på Norska sidan.

Torsby kommun har även en viktig tillgång som få kommuner kan uppbringa nämligen tystnad utan störande mänsklig aktivitet. Inom kommunen finns det få störande aktiviteter eller tunga industrier. Vid anläggande av tung vindenergi industri går tystnaden förlorad pga av ljudbuller som alstras från vingarna. Detta buller påverkar såväl människa som djur samt även fisk och andra organismer på ett skadligt sätt. För att genomlysna konsekvenser av etableringar med tung vindenergiindustri krävs noggranna vetenskapliga undersökningar som ställer allt utom rimlig tvivel på skador eller att effekter uppkommer för framtiden i Torsby kommun.

I den vindbruksplan som läggs fram för beslut i kommunfullmäktige finns inte det i vindbruksplanering vanliga förfarandet – att utpeka områden lämpliga för vindkraft. Att det i stoppområden ska anses vara stopp för etablering av vindkraft innebär inte att det utanför stoppområdena ska anses vara fritt fram för etablering. Där ska det krävas noggranna vetenskapliga undersökningar som ska visa utom rimligt tvivel att skador uppstår eller att oreparabel negativ effekt uppkommer för framtiden i Torsby kommun.

Två delägare fastighet Nyskoga Komplettering 2018-06-18

Please find hereby our objection (invändning) regarding the plans to install the Vindkraftpark at Mangslidberget. We are the owners of since April 2016.

Inkommet yttrande gäller enbart etablering av vindkraft på Mangslidberget. Inbjudan till granskning gäller vindbruksplan 2018.

Vindbruksplanen tillgodoser yttrandet.

Fastighetsägare Järpliden

Jag önskar att HELA Finnskogen, UTAN UNDANTAG, ska utgöra ett stoppområde. Vår natur är något vi har till låns. det är vårt ansvar mot dom kommande generationer att förvalta deras arv klander fritt.

Området A har bedömts bestå av de väsentliga Finnskogsområdena. Ambitionen har varit att i arbetet med vindbruksplanen ange ett rimligt stort område. Notera att kommunens förslag till Vindbruksplan är att skydda Finnskog inklusive Mangslidberget från exploatering.

Två fastighetsägare en fastighet Nyskoga.

Please find hereby our objection (invändning) regarding the plans to install the Vindkraftspark at Mangslidberget.

As many other letters to Torsby municipality this letter refers to a possible project at the Mangslid mountain. However this entirely is a matter for the wpd-company. Torsby Minicipality has invited to an evaluation of a Wind Power Plan for Torsby Municipality. This plan recommends Torsby to say no to Wind Power at Mangslid.

About the project contact wpd.

Har också skrivit på enkät från Torsbybladet.

N N

Vindbruksplan 2018 Torsby kommun.

Jag har läst ovanstående dokument som är välskrivet och balanserat i stora delar. Men det finns en allvarlig missbedömning vad gäller påverkan på naturvärden i alternativ 2. Jag menar att en utbyggnad enligt alternativ 2, där Mangslidberget undantas från stoppområdet, skulle allvarligt skada Finnskogens naturvärden och innebära stora konflikter med miljökvalitetsmålen, "Levande skogar och" Ett rikt växt- och djurliv".

Stor påverkan på naturvärden i alternativ 2.

Det finns planer på att uppföra 34 vindkraftverk, upp till 250 m höga på Mangslidberget. Pa sidan 72 i

I utvärderingen sidan 76 i vindbruksplanen kommenteras att naturvärden påverkas mer i alternativ 2 med utgångspunkt att en exploatering skulle tillåtas på Mangslidberget. Se näst sista och sista stycket. Sammanfattning i tabellform anges Påverkan på naturvärden sammanfattas som liten till måttlig. Detta är påverkan på samma nivå som i huvudalternativet 1.

För att göra skillnad ändras nivån till Måttlig till stor vilket ännu mer motiverar att huvudalternativet ska väljas – d.v.s. alternativ 1.

vindbruksplanen för Torsby kommun, finns en tabell som sammanfattar påverkan av olika alternativ. Där anges Men - måttlig påverkan på naturvärden (biotop, våtmark, däggdjur, fåglar, fladdermöss) av alternativ 2. Detta är en grov missbedömning. På Mangslidberget finns det visserligen tydliga spår av 60- och 70-talens kalhyggesbruk men också det stora sammanhängande områden av skog som aldrig kalhuggits. Sådana områden består av naturskogsliknande mosaik av myrar och gamla barrträd som säkert kommer att försvinna eller naggas i kanten av den enorma vindkraftsparken.

Finnskogen kungsörnar hotas

Kungsörnen räknas till vara sex stora rovdjur och har därmed en särställd status i Sverige. Kungsörnar har låg förökningskapacitet och varje unge som överlever till vuxen ålder är ett viktigt tillskott till populationen. Skulle en häckande adult förolyckas är det en katastrof för populationen.

En vindkraftspark av denna storlek på Mangslidberget kommer att utgöra en stor fara för Finnskogens kungsörnar som ofta vistas där. Det finns kända häckningar i närheten och enligt uppgift från länsstyrelsen så var örnparet som häckar nära intill Mangslidberget det enda i Värmland som fick fram en unge under 2017. Örnrevir är stora och stora delar av Mangslidberget torde ingå i detta örnparns revir. För mer information kontakta gärna Jan Wirtberg
Länsstyrelsen
jan.wirtberg@lansstyrelsen.se .

Området erbjuder fina livsbetingelser för Huvudförslaget är att Mangslidberget inte

tjäder och orre, som är viktiga bytesdjur för kungsörn. Mangslidberget kan också erbjuda goda häckningsbetingelser för framtida örnpär, eftersom det finns gamla, grova tallar med platta kronor som skulle kunna hålla ett örnbö. Jag har trovärdiga uppgifter på att spelflykt av kungsörn observerats på Mangslidberget.

Vinklad partsinläga från vindkrafts-exploatör

En starkt vinklad samrådshandling rörande exploatering av Mangslidberget för vindkraft har gjorts av vindkraftsföretaget Wpd Scandinavia AB. Denna ger en försmak av innehållet i en kommande miljökonsekvensbeskrivning (MKB), som kommer att bli mer detaljerad och med hårda siffror på terawattimmar och arbetstillfällen som ställs mot mjuka värden om naturmiljön. Det är min förhoppning att Torsby kommun kan genomskåda en sådan sifferexercis och låta naturmiljön och ömar väga tyngre.

N N Torsby

Varför satsa på att förstöra naturen för kortsiktig eventuell vinning genom att gräva sönder Mangslidberget och förse den unika natur- och kulturromantiska finnskogen med stora mönster av breda gator för tunga specialtransporter och kraftledning i kombination med höga vindkraftverk, som ska stå där och snurra och förstöra känslan av natur samtidigt som de sprider infravågor, som folk vanligen mår dåligt av (Waubra Disease) om de rytmiskt upprepas hela tiden och även blinkar nattetid och förstör besökarens känsla av att vara på semester från den industriella världen?

....-----

ska exploateras.

Alla inlagor är vinklade partsinlagor. Vetskapen om varifrån materialet hämtats i just det här fallet gör det möjligt att förstå hur det ska kunna ifrågasättas. Det är wpd's handlingar och synpunkter bör lämnas till wpd.

Inkommen skrivelse yttrar sig enbart om etablering Mangslidberget men refererar till vindbruksplan.

Etablering på Mangslidberget föreslås inte i förslaget till vindbruksplan.

Inkommen skrivelse sparas i diariet intill dess eventuellt en ansökan om etablering på Mangslidberget kommer in.

Två fastighetsägare Viggen

INNSPILL TIL TORSBY KOMMUNES VINDBRUKSPLAN, HOVEDFOKUS STOPPOMRÅDE A- FINNSKOGEN MED MANGSLIDBERGET OG MOSSHÖJDEN MEDLEM AV INFORMASJONSGRUPPEN «NATUR ELLER VINDKRAFT? BEVAR FINNSKOGEN!»

Bild av vindkraftssnurror om alternativ 2 blir en realitet.	Enligt planen rekommenderas inte vindkraft på denna plats. Bilden finns hos kommunen.
Innledningsvis informeres det om at dette innspillet er skrevet i lys av at det allerede er kjent at det tyske konsernet WPD har presentert planer om mulig vindindustri i Mangslidberg. Torsby kommune har sin vindbruksplan på høring samtidig.	Noteras att i yttrandet framgår att det är skillnad på ett eventuellt projekt enligt wpd och deras "samråd" och den granskning av vindraftsplan som genomförs tillsammans med Torsby kommun.
Vi vurderte i lengre tid å investere/kjøpe fritidseiendom i naturskjønne omgivelser. En svært viktig forutsetning for oss i vårt valg av investeringsobjekt var et sted med mulighet for lange og varierte turer i skog og mark. Vi er begge svært opptatt av friluftsliv- i urørt natur med et rikt fugle-/ dyreliv og i fredelige omgivelser, sommer som vinter, vår som høst, høyt som lavt i terrenget. Vi er engasjerte og opptatt av historie og finnekultur. Eienommer som var til salgs på Finnskogen var av særlig interesse. Området er kjent for å kunne tilby nettopp det vi var på søk etter for å kunne nyte og ta del av. Informasjon på flere nettsted, blant annet Visit Torby og Visit Värmland markedsfører nettopp det vi har ønsket oss. Arbeidshverdager fylt med stress og store belastninger har forsterket ønske om fredelige steder å søke oss til. Datter vår er ung og deler vår interesse. Hennes farmor og farfar kom begge fra Finnskogen, på norsk side av riksgrensen. Begge fortalte henne ivrig om blant annet Nitahå-Jussi.	---

NN har alltid likt seg i skog og mark, verdsatt kortreiste opplevelser. Hun har blant annet tilbragt et år på folkehøgskole, linjen hundekjøring /friluftsliv. Mari har mange overnattingsdøgn utendørs uansett årstid og værforhold. Det samme gjorde hun mens hun var et år i førstegangstjenesten- militæret.

Vi ble endelig eiere av et sted som oppfylte og oppfyller det vi lenge har ønsket å investere i på Finnskogen. Stedet og området har, inntil videre, det vi har ønsket oss, - for oss og fremtidige generasjoner. Mange stier og vassdrag, muligheter for bær- og sopplukking, «snøgaranti» og oppkjørte skispor mm – et eldorado og en juvel slik vi og mange sammen med oss vurderer det. I tillegg til dette i nærheten av stedet der Nitahå-Jussi i sin tid bodde.

Høsten 2017, noen dager før kjøpekontrakt ble inngått kontaktet ---- Torsby kommun pr telefon. ----- ba om å snakke med noen i kommunen som kjente til eventuelle utbygginger eller inngrep i naturen i området rundt Viggen. Vest for Viggen ..., går det en kraftlinje i retning nord/ sør, denne kraftlinjen er godt synlig i terrenget. Vi ønsket å forsikre oss om at det ikke var planlagt ytterligere inngrep. Personen jeg snakket med oppga at det ikke forelå noen slike planer. X og Y var ikke kjent med planer om naturinngrep og mulig vindkraftutbygging, ei heller *mäklaren*. Dette ble på forespørsel gjentatt i forbindelse med signering av kontrakten den 21.09.17, og er gjentatt i ettertid.

Vi var tilfredse med og glade for å ha gjort en investering med store muligheter for opplevelser og rekreasjon for oss, for nåtid og fremtiden.

Inom kommunen har vi inte kunnat identifiera vem som kan ha gett felaktiga uppgifter eller om uppgifter givits som kan ha missförståts. Kommunen har ju inte haft och har inga planer på exploatering av något slag i området.

Gleden ble svært kortvarig.

Vi ble særs overrasket da vi ankom Viggen 8 den 27.12.17. I forbindelse med snørydding fant vi kopi av et brev fra WPD. – innkalling til samrådsmøte i Mattila den 13.11.2017. Kopien var levert av en nabo og ble funnet av oss ved en tilfeldighet. Naboen var kjent med at det hadde vært eierskifte av Viggen 8.

Frem til den 27.12.17 var både naboen og at det forelå planer om vindindustri i Mangslidberget, -585 m o h , inntil 34 verk, med høyde inntil 250 m - ukjent for oss. Vi tillater oss å stille mange spørsmål i forbindelse prosessen angående planer om vindindustri og en eventuell utbygging samt informasjon om dette.

Torsby kommun:

Vi reagerte og reagerer fortsatt sterkt på informasjonen vi fikk av ansatt i Torsby kommun like i forkant av kjøpet den 21.09.17. Vi mener at på angjeldende tidspunkt MÅTTE vindindustriplanene være kjent for de ansatte med dette som arbeidsområde i kommunen. Vi ble feilinformert, informasjon har bevisst blitt holdt tilbake. Det var heller ingen ting på Torsby kommunes hjemmeside som tilsa noe om planlagte vindindustriprosjekt nært frem i tid – dette samtidig som Torsby kommune ønsker å rekruttere nye innbyggere. Hvordan kan dette være mulig? Vi hadde IKKE kjøpt *fastigheten* dersom vi hade blitt informert om planene som på det tidspunkt allerede måtte være kjent.

I ettertid har vi foretatt undersøkelser for å finne svar på spørsmål vi har stilt oss.

Innbjudan är inte från kommunen utan från företaget wpd. Information från wpd har föranlett kommunen att återuppta arbetet med en tematisk fördjupad översiktsplan för vindbruk.

Se tidigare kommentarer. Torsby kommun har inte något ärende att yttra sig över avseende ansökan om vindkraftsetablering på Mangslidberget. Ansökan har inte inlämnats till Länsstyrelsen och följaktligen har inte Torsby kommun inte inbjudas att yttra sig.

Om detta sker kommer Torsby kommun genom förslaget till vindbruksplan att kunna yttra sig och då säga nej enligt rekommendation i vindbruksplanen. Detta om planförslaget antas av fullmäktige.

Om planförslaget inte antas uppstår en situation som motsvarar alternativet noll enligt avsnittet 6 om miljökonsekvenser. Då skulle det inte finnas någon vindbruksplan till stöd för ett nej till vindkraft.

Vi blir bekymret når vi i ettertid har fremskaffet informasjon om at det allerede den 15.11. 2016 ble avholdt møte – myndighetssamråd. De som var til stede på møtet var fra Torsby kommun: Torbjörn Almroth, stadsarkitekt og Per-Arne Persson, Bygg- og miljøkontoret. Almroth er også medvirkende til Vindbruksplanen det nå gis høring på.

Länsstyrelsen i Värmland: Ann-Marie Fransson, handläggare miljöskydd og Maria Krange, handläggare naturmiljö
WPD: Daniel Johansson og Weronica Ekholm.

Vi har ikke mottatt noen informasjon vedrørende planer om utbyggingen, verken fra kommunen eller eventuell utbygger. Hvem har ansvar for at berørte parter informeres om et så omfattende prosjekt? Et prosjekt som vil få mange og store konsekvenser for svært mange i et stort område, både på svensk og norsk side av riksgrensen? I nåtid som fremtid? Ved henvendelse til Torsby kommune nå opplyses det at det ikke er «noen sak» i og med utbygger ikke har levert inn noen søknad med miljøkonsekvensbeskrivelse -MKB.

Allmennheten, de fleste innbyggerne- fastboende, hytteeiere, grunneiere, bedrifter, lag, foreninger, andre berørte med flere- rundt Mangslidberget på Finnskogen var ikke kjent med planene om en fremtidig vindkraftutbygging.

Vindbruksplan –høring mars-mai 2018

Av den foreslåtte vindbruksplanen 2018 beskrives blant annet Finnskogen som spesielt og uaktuelt for vindindustri av flere årsaker. Både av hensyn til kultur- miljø og besøksnæring, flora og fauna med mere.

Detta var ur kommunens synpunkt inget samråd utan en allmän information från edp om att de var intresserade av att etabera sig med två anläggningar i Torsby kommun. Möten med edp gav till resultat att frågan om att fullfölja vindbruksplaneringen från 2014 kom upp på bordet. Det arbetet kom igång efter semesterna hösten 2017.

Kommunen har fått kritik för att ha informerat allmänheten via hemsidan om det material som edp tagit fram. För att kunna ha synpunkter på materialet bör det vara tillgängligt men vi har tagit bort materialet från webb-sidorna då många trott att detta var kommunens information.

Företaget edp utreder, samråder och informerar om en eventuell framtida ansökan att bygga en vindkraftpark. Det är det så länge ansökan inte lämnats in till länsstyrelsen inte något ärende att handlägga i kommunen.

På vilket tidspunkt i prosessen med å arbeide frem en vindbruksplan og i hvilken forbindelse dukket Stoppområde A, alternativ 2 opp?

At området Mangslidberget og Moss-høyden skal holdes utenfor Finnskogen? Der vindindustri kan tillates etter søknad? Svært mange vil bli berørt dersom det avgjøres at Mangslidberg og Mosshøyden ikke blir en del av stopp-område A, alternativ 1.

I forbindelse med informasjonsinnhenting vedrørende WPD's planlagte prosjekt samt forsøk på å skaffe oss oversikt over aktuelle stoppområder i Torsby fremkommer mange interessante opplysninger. Fra WPD's samrådshandling fra høsten 2017, s 14, fremgår at det finnes et -arbeidsdokument der «prosjektområdet for Mangslid inte föreslagits utgöra något stoppområde för vindbruk».

Vi tillater oss å be om og få dette dokumentet tilsendt, vår adresse fremgår innledningsvis.

Arbetet med en plan är en kontinuerlig process och exakt tidpunkt kan inte anges, Men i början av arbetet som kom igång efter semesterna 2017 var vi på det klara med att vi skulle definiera stoppområden.

Förslaget till vindbruksplan är att Moss-høyden och Mangslidberget ska ingå i stoppområde A.

Alternativ 0, 1 och 2 är en metod att bedöma konsekvenser av planens genomförande. Man måste enligt miljöbalken visa vilka konsekvenserna blir om man inte gör något alls – nollalternativet, genomför planen som den beskrivits i handlingarna samt måste man också visa konsekvenser av minst ytterligare ett alternativ – alternativ 2.

Kommunfullmäktige har ett förslag och om de skulle vilja välja ett förslag som mer liknar alternativ 2 måste planen återremitteras och ändras. En så kraftig förändring kräver att utställningsförfarandet måste göras om.

Detta dokument är så vitt vi kan förstå kommunens samrådshandlingar och samrådsredogörelse från 2014 vilka också redovisats på webb-sidorna under utställningstiden.

.....

Ved at Torsby kommune stemmer for Stoppområde A, alternativ 1 vil imidlertid Finnskogen forbli Finnskogen. Noe annet vil være i strid med signalene fra innbyggere på norsk og svensk side som engasjerte seg i tiden før innpillsfristen på WPD's planer med frist den 30.04.18...

.....

Dersom WPD ikke går videre med sin tilståndsansökan vil man i fremtiden kunne få henvendelse fra andre selskap som ønsker å bygge ut områdene. Lite tilsier at antall verk eller høyden på disse blir lavere enn 250 m høye. Dette unngås ved at Mangslidberget og Mosshöjden blir en del av Stoppområde A, alternativ 1.

.....

Avslutning:

Informasjonsgruppen Natur eller vindkraft? Bevar Finnskogen! har medlemmer fra norsk og svensk side av riksgrensen. Vi ønsker å følge denne saken videre og vi ber derfor om å få tilsendt relevant informasjon i videre saksgang.

Vindbruksplanen er et omfattende dokument og vi ber om forståelse for at ikke alle forhold har blitt beskrevet i et slikt innspill da området har mange ulike og særegne verdier. Finnskogen, Mangslidberget og Mosshöjden inkludert, er viktig for Glåmdalsregionen og vår identitet. Den skogfinske kultur- og naturverdiene er betydelige og unike i norsk og svensk sammenheng. I tillegg er friluftslivin-teressene store i nettopp dette området, selv om friluftssinteressene ikke er omtalt detaljert i innspillet.

Yttrandet fortsätter ytterligere 10-talet sidor vilka berör wpd:s samrådshandlingar.

Några kommentarer behandlar också vindbruksplanen – de citeras till vänster.

Detta yttrande tillgodoses i planen.

Detta yttrande tillgodoses i planen.

Torsby kommun publicerar information på webben och särskilt översiktsplanering på torsby.se/op. Ni uppmanas följa ärendet på dessa webbsidor.

Vi ønsker ingen endringer av landskapsbildet på Finnsko-gen som vil bryte den roen og mys-tikken som finnes i disse skogområdene.

VI ØNSKER Å BEHOLDE
FINNSKOGEN SOM FINNSKOGEN!
MANGSLID OG

MOSSHÖJDEN INKLUDERT I
STOPPOMRÅDE A = ALTERNATIV 1

Vi motsetter oss ethvert inngrep i naturen og enhver utbygging på Finnskogen. Vi motsetter oss vindkraftindustrien som er under planlegging i Mangslid. Ut i fra vårt ståsted anser vi blant annet prosjektet «Vindkraftpark Mangslid» som en voldtekt av et naturskjønt område med mye historie som benyttes av svært mange!

FINNSKOGEN MÅ BEVARES FOR ALL
FREMTID!

Till detta yttrande har bifogats namnlistor med

NEI til VINDKRAFT på FINNSKOGEN

Facebook-kampanj gav 203 underskrifter. Kampanjen var allmänt riktad till hela Norge och Sverige.

Nej, till planerad vindkraftspark på Mangslidberget

En enkätinsamling på norska och svenska sidan gav cirka 3 000 svar. Insamlingen gjordes på båda sidor om gränsen mot Norge.

N N med familj -

SNÄLLA SNÄLLA SNÄLLA SNÄLLA,
låt oss få fortsätta bo i den natur som vi en gång valde att bosätta oss i!

Avslutningen av ett långt brev om Mangslidberget. Brevet ska ställas till wpd.

Mvh N N med familj - boende i området ni önskar förstöra.

Torsby kommun har begärt yttranden om ett förslag till vindbruksplan. I den planen förslår att Mangslidberget inte ska få bebyggas med vindkraft. Påståendet stämmer alltså inte.

X Mulltjärn

I förhållande till vindbruksplanen vill jag framhålla betydelsen av att hela Finnskogen blir en del av stoppområde A. Detta innebär att jag här förordar alternativ 1.

Betydelsen av Finnskogens värden uttrycks väl i Vindbruksplan för Torsby kommuns samrådshandlingar för vindkraft 2013-04-02, avsnitt 7.2.2, s. 59 som utgör argumentation för att utse hela Finnskogen till stoppområde:

” Finnskogen är relativt orörd och opåverkat av det moderna samhället. Kunskaps-, bruks-, upplevelsevärdena är stora. Även de delområden som inte har ett formellt skydd bör ingå i Finnskogen. Det är upplevelsen av landskapet i stort och som en sammanhållen enhet som är det stora värdet i området. Finnskogen bör ses som en helhet, ett karaktärslandskap och har därmed högre skyddsvärde än vardagslandskapet. Det är dess värden för besöksnäringen, kulturlandskapet och friluftslivet som föreslås prioriteras.”
Som fritidshusägare på Finnskogen är det ovanstående värden som har fångat min och min familjs intresse och uppskattning för området. På Finnskogen finns t.ex. också stora naturvärden med hyperitberg och ett rikt djur och växtliv, som fortfarande i många fall är bristfälligt dokumenterat genom inventeringar.

I min egenskap som lärare och forskare kring skogsfinnarna och Finnskogen vid Karlstads universitet vill jag emellertid här fördjupa betydelsen av att se Finnskogen som en helhet, men också betona

Alternativ 1 är en del av metoden att klargöra konsekvenser av planens genomförande. Alternativ 2 ingår i den metoden men är inte föremål för någon omröstning inför antagande. Skulle kommunfullmäktige föredra en sådan lösning måste ärendet återremitteras och revideras med nya direktiv från politiken. Utställningen måste då också genomföras på nytt, i två månader.

Hela Finnskogen är ett betydligt större område än det som ingår i stoppområde A. se Läns museets yttrande och kommentarer till detta tidigare i dokumentet.

den speciella karaktären av Finnskogens kärnområde som Mattila och Mangslidberget är en del av. Detta utgör viktiga argument för att göra hela Finnskogen till stoppområde för vindkraft. Jag vill här särskilt lyfta fram Finnskogens kulturarv.

1. Finnskogen är en helhet – De områden där den skogsfinska kulturen och språket levde kvar längst har ett särskilt värde. Nyskoga, Södra Finnskoga och de norra delarna av Östmarks församling utgör i detta sammanhang ett kärnområde för Finnskogen. Området befolkades under 1640-talet, och utgjorde en central geografisk del av den historiska minoriteten skogsfinnarnas bosättningsområde under närmare tre hundra år. Mangslidberg (alternativ 2 i stoppområde A) ingår i detta område. (Se figur 1). När Nyskoga församling etablerades 1872 bestod befolkningen förutom präst-familjen och klockaren av uteslutande finsktalande familjer och hushåll. I ett antal byar talades finska som vardags-språk intill 1930-talet, och finsktalande personer fanns i området fram till slutet av förra seklet. I området finns bebyggelse-lämningar, kulturlandskap och finska ortnamn som speglar det skogsfinska kulturarvet, liksom de många lokala berättelserna. Denna del av Finnskogen är också den som särskilt uppmärksammas av finska forskare vad gäller språk, ortnamn, levnadssätt, folketro och bebyggelse under perioden 1880-1950. När det gäller material i arkiven och bevarat fältmaterial in-tar området en särställning, och utgör så-ledes det centrala området för kännedom om skogsfinnarnas kultur och historia i Skandinavien. Viktiga representanter och symbolpersoner för Finnskogen och skogs-finnarna som Niitaho-Jussi och Kaisa Vilhuinen har direkt anknytning till närområdet kring den tänkta vindparken.

Lämningar efter skogsfinnarna finns mer eller mindre utspridda över stora områden i Torsby kommun och också andra kommuner. Det område som valts ut som stoppområde kan betraktas som den viktiga kärnan i Finnskogen.

Länsmuséets synpunkter i deras yttrande kommer att föras in i beskrivningen för att tydligare klargöra begreppet Finnskog.

För att införa hela Finnskogen som ett stoppområde för vindkraft måste i stort sett hela området väster om Klarälven ingå. Torsby kommun kan inte hävda en positiv inställning till vindkraft och samtidigt lägga stoppområden över hela kommunen, 25 % av Värmlands yta.

2. Immateriella värden är särskilt viktiga ---
 för Finnskogens kulturarv. Alltsedan
 1950-talet har Finnskogens kulturarv
 uppmärksammats i offentlig verksamhet,
 och ett särskilt fokus i kulturmiljöarbetet
 har funnits på bevarande av rökstugor
 och bebyggelsemiljöer på befintlig plats.
 Dessa finngårdar är unika, lagskyddade
 och utgör centrala värden för Finnskogen.
 Detta har aktualiserat en process om att
 utse Finngårdarna och Finnskogen till
 världsarv. Kulturreseptatet Juhola utgör
 ett av dessa områden som blir aktuellt i
 detta sammanhang. Som ingående i
 kärnområdet för Finnskogen har Juhola
 här ett betydande värde, som är särskilt
 stort ur kunskaps- och forskningssyn-
 punkt. Som kulturmiljö behöver dock
 Finnskogen förstås som en helhet, och
 kan inte reduceras enbart till punktobjekt
 i landskapet. Den historiska utvecklingen
 med språkbyte och assimilation bland
 gruppen finner innebär att Finnskogens
 kulturmiljö i mycket hög grad är en
 kulturmiljö formad av immateriella
 värden. Sammanhanget i landskapet med
 berättelser, Ortsnamn och fysiska miljöer
 är centralt. Detta fokus på immateriella
 upplevelsevärden gör området extra
 känsligt för storskalig vindkraftsut-
 byggnad.

(<http://www.fmis.raa.se/cocoon/fornsok/search.html?tab=3&page=1&objektid=102174012> 30001).

I Finnskogens landskap kan vi också
 identifiera ett biologiskt kulturarv, som
 också har en upplevelsedimension.
 Slättermarkerna i riksintressena Juhola
 och Erola hör till områden som kommer
 att påverkas av en vindkraftsetablering
 på Mangsliberg.

Immateriella värden är liksom utmarks-
 bruk av naturliga skäl svåra att skydda
 på grund av både praktiska och juridiska
 skäl, men de har ett betydande värde för

landskapsupplevelsen för ett område som Finnskogen. Unescos konvention om skydd för det immateriella kulturarvet, som Sverige ratificerat, är tillämpligt här. Finnskogen är idag i stor utsträckning ett produktionslandskap för skogsbruk, och detta har naturligtvis påverkat området. Redan på 1600-talet var dock skogslandskapet i hög grad ett kulturlandskap på Finnskogen. Som nytillkommen markanvändning skulle storskalig vindkraftsutbyggnad påverka de immateriella värdena i skogslandskapet och kulturmiljön kraftigt. Som beskrivits har många dimensioner av Finnskogens kulturarv svårt att få ett formellt skydd, men är likafullt en central del av helheten. Detta är ett argument för att införa hela Finnskogen som ett stoppområde för vindkraft.

3. Finnskogens värden har en nationell, nordisk och internationell betydelse. ---

I december 1999 beslutade riksdagen att Sverige skulle ansluta sig till Europarådets ramkonvention om skydd för nationella minoriteter, och sedan 1 januari 2010 finns en lag om nationella minoriteter och minoritetsspråk. I Sverige utgör gruppen skogsfinnar en del av gruppen Sverigefinnar, och skyddet enligt ramkonventionen innefattar kulturarv och traditioner. Den skogsfinska historien har här en viktig symbolisk betydelse för gruppen Sverigefinnar. Ett exempel här är utdelandet av det årliga Kaisa Vilhuinenpriset till sverigefinska författare, som är en viktig händelse i sverigefinnarnas kulturliv. Någon entydig tillämpning i förhållande till ramkonventionen och gruppen skogsfinnar finns så vitt jag vet inte ännu i Sverige, men exemplet visar att Finnskogens värden också berör ett nationellt och nordiskt sammanhang och utgör viktiga argument för att säkerställa

områdets värden för framtiden. I processen för att etablera finngårdarna och Finnskogen som världsarv konstateras att Finnskogens värden är unika också i ett internationellt sammanhang. Detta ligger i linje med att utse hela Finnskogen som stoppområde för storskalig vindkraft.

4. Finnskogens upplevelsevärden är centrala för Finnskogen som destination ---
 Under de senaste decennierna har ett långsiktigt arbete genomförts för att säkerställa och nyttja Finnskogens värden och samtidigt bidra till en levande Finnskog. Exempel utgör insatser för bebyggelsemiljöer från kommun och länsstyrelse, betydande lokalt engagemang kring hembygdsgårdar, vandringsleder som Finnskogsleden, etablerande av museer och turismföretag både på norsk- och svensk sida. Idag utgör Finnskogens Natur- och Kulturpark en viktig arena. Finnskogen som destination bygger på viktiga upplevelsevärden som skulle påverkas påtagligt av en vindkraftsetablering på Finnskogen.

5. Finnskogen som världsarv och storskalig vindkraft är inte förenliga.

Idag pågår ett arbete på förstudienivå för att etablera finngårdarna och Finnskogen som ett världsarv på UNESCOs världsarvslista. En intentionsförklaring från ett antal aktörer finns, däribland Torsby Kommun. I bilaga 6 till Wpds handlingar tas relationen mellan ett potentiellt världsarv och vindkraftsutbyggnad på Mangsliberget upp. Wpd anför att vindkraft inte skulle utgöra något hinder för världsarv. Detta får dock betraktas som en förenklad partsinlaga. En närmare läsning av dokument från Mark- och Miljööverdomstolen (Fågelsjö- världsarv Hälsingegårdarna) och Mark- och miljööverdomstolen i Växjö (världsarv Södra Öland) visar att Riksantikvarieämbetet tydligt varnat för indragningar av världs-

Dena del utgör mer ensynpunkt på wpd:s handlingar i det material de tagit fram för att eventuellt göra en ansökan avseende vindkraft på Mangsliberget.

Arbetet med att försöka få Finnskogen med på världsarvlistan omnämns i vindbruksplanen.

arvstatus pga av storskalig vindkraftsutbyggnad. Wpd tycks mena att detta är hot utan reell betydelse, och det juridiska läget är mycket riktigt oklart. Finnskogen utgör dock ett område där ingen vindkraft etablerats ännu, till skillnad från de ovan nämnda exemplen.

Riksantikvarieämbetets remissyttrande i förhållande till vindkraftsutbyggnad vid Hälsingegården Fågelsjö är tydligt. De skrivit sammanfattat att:

”En etablering av vindkraftverk inom område B innebär påtaglig skada på riksintresset för kulturmiljövård i Fågelsjö finnmarksby. Storskaliga och dominerande strukturer tillförs landskapet vilket kan hota världsarvets integritet. Det bör vägas in att världsarvskommitténs syn på vindkraft i närheten av världsarv är mer restriktiv än svensk praxis enligt miljöbalken. I detta fall finns risk för oacceptabel skada på världsarvet Hälsingegårdars ”Outstanding Universal Values”. (Svea Hovrätt Dom M 5329-16 Mark- och miljööverdomstolen 2016). Det bör också sägas att Bollnäs och Söderhamns kommuner bägge sagt nej till vindkraftsetableringar inom sina kommuner med utgångspunkt i världsarvet Hälsingegårdar. ICOMOS som utgör en expertgrupp för uppföljning av världsarvskonventionen har också framfört samma kritik i processer kring världsarvet på Södra Öland. I detta fall fanns ett antal mindre vindkraftverk när världsarvet etablerades. Riksantikvarieämbetets och ICOMOS inställning i frågan är tydlig, och då dessa är centrala aktörer i en process för inrättande av världsarv, är en rimlig slutsats att en storskalig vindkraftsetablering på Finnskogen skulle omöjliggöra en potentiell världsarvsansökan. Detta utgör också ett argument för att hela Finnskogen bör vara stoppområde.

6. Finnskogens kulturarv är viktigt för framtiden. ---

Vi lever i en tid som av forskare börjar beteckna som antropocen, där mänsklighetens påverkan på jordsystemet, särskilt i form av klimatförändringar, kommer att påverka oss alla. Detta kan naturligtvis användas som ett argument för vindkraftsutbyggnad. Men i en framtida värld som sannolikt kommer att präglas av globalisering, folkomflyttningar och urbanisering är det dock min övertygelse att de kunskaps-, bruks- och upplevelsevärden som Finnskogen och Finnskogens kulturarv representerar är ännu viktigare som resurs i ett framtidsperspektiv. Detta förutsätter förstås att dessa värden bevaras, tillgängliggörs och levandegörs på lämpligt sätt för kommande generationer.

Två fastighetsägare

Vi förordar Alternativ 1 - att planen med stoppområde A inbegripet Mangslidberget och Mossberget antas.

Att en vindkraftspark planeras mitt i Finnskogen med sin månghundraåriga kulturhistoria som både syns och känns är mycket olyckligt. Finnskogen är unik i sitt slag och kan mycket väl bli ett världsarv i framtiden.

Turism

I Torsby är naturturism en stor och stadigt ökande inkomstkälla. Här omkring Mattila med omnejd finns upplevelser av orörd natur, rena vildmarker, stora områden med vidunderlig utsikt från olika platser där skidspår och vandringsleder/stigar går fram. Att komma ut i tyst och ostörd natur lockar fler och fler. Turismverksamhet i Sverige väntas öka med 3 % per år enligt Tillväxtverket. Den potential för naturturism

Vindbruksplanen rekommenderar att Mangslidberget ingår i stoppområdet och därmed så långt möjligt skyddas från exploatering.

Notera vad som sagt ovan om prövning av konsekvenser i avsnitt 6 i planbeskrivningen.

Synpunkterna nedan baseras på material från wpd. Det är inte kommunen som begär in dessa synpunkter. De bör lämnas till wpd. Oavsett det som framförts av wpd har i kommunens förslag till vindbruks-plan Mangslidberget lagts som del av stoppområde A.

som finns här i området och i hela Torsby kommun kan öka flerfaldigt. Hur mycket arbetstillfällen kan det bli som också förhoppningsvis kan vara stadigvarande i flera år. Vad skulle det generera i vinst under en 25 årsperiod för kommunen jämfört med WPDs ekonomiska utfästelser? Tillväxtverket Fakta om svensk turism

Tystnad

För hela området är tystnaden ett av de absolut högsta värdena. Det är så ont om relativt orörda skogar och områden med tystnad att vistas i idag. Det är få platser där ljud från trafik saknas. De som bor och vistas i de här trakterna är vana med tystnaden.

Här är verkligen önskvärt att naturens ljud för höras och inte ljud från vindkraftverk. Den studie WPD hänvisar till säger att vindkraftverkens ljudnivåer i lågfrekvens- och infraljudsområdet inte är högre än för många andra bullerkällor. Men här finns det inte några andra bullerkällor. Wpd's beräkningar är simulerade och något som genererar 40 dB buller konstant finns inte i det här området.

Vyer

34 verk, 250 meter höga uppe på toppen av ett berg. Här åker man inte ett enda skidspår, går en vandringsled eller cyklar på några skogsbilvägar utan att se en sådan vindpark om den skulle placeras på Mangslidsberget. Alla som rör sig i trakten på det viset kommer upp på höjderna och från höjderna syns Mangslidberget och inte bara därifrån utan från tex. Boviggen och Grässjön också. Låt vyerna vara ostörda i Finnskogen.

Rovfågel

Att det finns häckande kungsörn sedan flera år i området är känt. Och att de inte kan uppfatta rotorbladen som i det här fallet skulle vara 70 meter långa." Örnar uppvisar ökad kollisionsrisk med vindkraftverk".

WPD ang Begränsningar och risker

Denna del av yttrandet utgör synpunkter på material i företaget wpd:s "samråd".

När man läser WPDs samrådshandling verkar den överdrivet optimistisk. Här följer två avsnitt i handlingen som kan tyckas motsäga varandra och vi instämmer inte i vad som sägs om friluftsliv: *Citat ur wpd:s handlingar.*

Synpunkterna bör skickas till wpd.

A A, B B och C C.

1 INLEDNING

Undertecknade, är kommunmedlemmar och fastighetsägare i Torsby kommun. Yttrandet sker således i egenskap av kommunmedlemmar.

B B äger ----AB som bygger för närvarande upp en verksamhet i Torsby kommun för lantbruk och som avser att utveckla närliggande verksamheter inom friluftsliv, jakt och fiske. De ovan angivna fastigheterna används för olika ändamål; näringsverksamhet, fritidsboende och ---- -- byggs för närvarande om för att möjliggöra permanentboende. Utifrån ett kultur-historiskt perspektiv kan nämnas att Bråten har en rökstuga, konstaterad av sakkunniga, med en ålder om cirka tvåhundra år. Vi har tagit del kommunens förslag till vindbruksplan och beroende av vår nära anknytning till Finnskogen samt när kommunen samtidigt på sin hemsida lagt upp en mängd uppgifter om WPD:s planer om vindkraftspark på Mangslidberget, yttrar vi oss endast om frågan om vindkraft på Finnskogen.

2 INSTÄLLNING

Undertecknade motsätter sig etablering av vindkraftverk på Finnskogen och Mangslidberget. Mangslidberget i Finnskogen är ett område där delområden, där etablering avses ske, består av orörd natur (både skogs-, myr- och tidigare ängsmark) och viktiga biologiska värdenavseende bl.a. nyckelbiotoper och känsligt fågelliv (med många skyddsvärda/rödlistade arter).

Finnskogen, där Mangslidberget är i den centrala delen, har även en unik kulturhistorisk ställning med hänsyn till dess skogsfinska historia och, som bekant, pågår ett arbete som avser att nominera områden inom Finnskogen till världsarv eftersom de anses ha ett enastående universellt värde.

De människor som söker sig till området, såväl fastboende som fritidsboende, gör detta för att få en bra miljö för sig själva och för sina barn nära naturen och skogen. En unik, ostörd, tyst miljö där vindkraftverk, särskilt med verk med en höjd om 250 meter, innebär en industriell exploatering som väsentligt skulle ändra miljön på Finnskogen. Förändringen skulle vara till nackdel för sysselsättningen och Torsby kommuns framtida utveckling.

3 NATURVÄRDEN

En vindkraftspark skulle på ett väsentligt negativt sätt påverka viktiga naturvärden på Finnskogen och Mangslidberget.

De av WPD genomförda undersökningarna av fågellivet på Mangslidberget är undermåliga. I området finns flera observationer som tydligt indikerar revir av akut utrotningshotad fågel.

Denna del av yttrandet utgör synpunkter på företaget wpd:s "samråd" angående Mangslidberget.

Synpunkterna bör skickas till wpd.

Kommunens förslag till vindbruksplan innebär att Mangslidberget förslås ingå i stoppområde för vindkraftsetablering.

Härutöver är området rikt på bl.a. kungsörn, ugglor och skogsfågel. Det är väl dokumenterat att fågellivet påverkas negativt av vindkraftverk, t.ex. på grund av kollisioner i samband med födosök i luftströmmarna som uppstår.

Stora delar av Mangslidberget vid den planerade vindkraftsparken består av myrmark som bl.a. har avrinning ner i bäckar i den översta delen av Östmarks Fiskevårdsområde. I området pågår arbete med rädda lokala öringsstammar, vilket pågått under många år. I området pågår även kalkning i sjöarna sedan lång tid. Om vindkraftsparken med dess vägnät påverkar avrinning m.m. riskerar detta arbete att ödeläggas.

WPD har inte presenterat någon utredning om vilka och hur stora de negativa effekterna blir i ett hydrologiskt och geologiskt perspektiv. Utan sådana utredningar, särskilt med beaktande av de geologiska förutsättningarna, vore det oansvarigt att peka ut området som lämpligt för den miljöfarliga verksamhet som nu är i fråga.

Kring och över myrmarken avser WPD enligt samrådsunderlaget att bygga vägar för extremt tunga och utrymmeskrävande transporter. Inom myrmarken på Mangslidberget finns även bevarad gammelskog som avsatts som nyckelbiotop med rödlistade arter, vilken får antas påverkas av om den omringas av ett vägnät.

Enligt WPD:s egna uppgifter är t.ex. de drygt 100 vingarna till vindkraftsverken 70 meter vardera. Storleken avser uppgifter för mindre vindkraftsverk än de som nu ska uppföras. Maskinhusen, för sådana mindre vindkraftverk än de aktuella, väger 70 000 kilo (tillkommer fordonsvikt vid transport).

För att etablera vägar i detta känsliga område avser WPD, enligt deras egna uppgifter, tillföra enorma massor: 8 700 000 kilo massa för förstärkning av vägar, ca 116 000 000 kilo massa för nya vägar och 106 000 000 kilo för uppställningsytor, uppskattningsvis ca 230 000 000 kilo grus och ca 65 000 000 kilo betong för att anlägga vindkraftsparken.

Härvid kan beaktas att varje vindkraftverk, som i detta fall är en kvarts kilometer höga, medför enorma vikter per vindkraftverk, exempelvis uppskattar WPD att varje fundament till vart och ett av vindkraftverken skulle behöva 300 000 kilo cement och 60 000 kilo armering.

Det är uppenbart att naturvärdena på platsen vid anläggande av en sådan omfattande och tung industri som nu är i fråga kommer att medföra allvarlig skada på naturen samt att skadorna är för evigt och oåterkalleliga.

Det måste härtill starkt ifrågasättas vilka ingrepp som blir behövliga i närområdet i övrigt, till exempel avseende tillfartsvägar, broar samt vilka ingrepp som behövs i naturen för att bygga ett kraftledningsnät.

4 KULTURVÄRDEN

Mangslidberget med närområde utgör ett kärnområde för den skogsfinska kulturen. De skogsfinska bosättningarna på Mangslidberget framgår tydligt av äldre kartor och WPD:s planerade vägar synes enligt tillgängliga kartor passera genom sådana lämningar.

Sedan Riksantikvarieämbetets fornminnesinventering i området genomfördes har lagstiftningen ändrats och fler lämningar kan idag klassas som forn lämningar än vad som var fallet när inventeringen genomfördes.

Av den anledningen kan en ny och kompletterande fältinventering vara viktig. Det är oansvarigt att utpeka ett sådant område som lämpligt för tung industriell etablering utan att sådan utredning genomförts.

En etablering av vindkraftverk om 34 vindkraftverk om 250 meter vardera skulle på ett allvarligt negativt sätt störa landskapsbilden på hela Finnskogen. Det skulle vara omöjligt att tillgodogöra sig eller förstå det skogsfinska kulturarvet under inverkan av tung vindkraftsindustri med ljud, rörelse/skuggor och blinkande ljus.

Som framgår nedan kommer synligheten av vindkraftverken påverka hela området Finnskogen. Då Torsby kommun själv är aktivt i arbetet kring världsarv torde den frågan inte behöva presenterats närmare. En etablering av en vindkraftspark på Mangslidberget synlig över hela Finnskogen, torde omöjliggöra att en framgångsrik nominering för att delar av Finnskogen ska utses till världsarv. Det vore olyckligt för Torsby kommuns framtid om världsarvsfrågan faller på grund av etablering av tung vindkraftsindustri på Finnskogen. Även i övrigt vore det förödande för kulturvärdena på hela Finnskogen att genomföra den aktuella etableringen av vindkraftverk på Mangslidberget.

5 FRILUFTSLIV OCH ENSKILDA INTRESSEN

Området där den stora vindkraftsparken avses etableras kommer att påverka intresset för att vistas i området eftersom en av områdets största tillgångar, för både permanentboende som fritidsboende, är dess tystnad och orördhet. I direkt närhet till vindkraftsparken, t.ex.

Nordviggen och Vålfallet, finns flera kommunmedlemmar som på grund av

störningar genom buller, skuggor och ljus kommer få en förstörd miljö och landskapsbild med förlorade fastighetsvärden som följd.

Vindkraftsparken kommer att vara väl synlig och synas många mil från Mangslidberget. Enligt gällande regelverk bestyckas tornen på vindkraftverken med såväl högintensiva blinkande vita lampor och röda lampor.

WPD:s beskrivning av synligheten är undermålig. WPD:s bildillustrationer av etableringen har t.ex. utgått från att sikten i princip överallt hindras av träd och WPD har, trots begäran, underlåtit att genomföra illustrationer i närområdet hos boende och företag som bedriver verksamhet.

Som framgår av WPD:s egen bild nedan, kommer vindkraftsparken vara synlig många mil och synas från alla områden som inte är gråskrafferade. WPD påstår dock i sina presentationer att träd kommer att täcka siktlinjen i princip alla lägen. Det är i och för sig riktigt att man inte har någon utsikt bakom en gran, men dels är många hus och gårdar i området högt belägna, dels avverkas träd naturligtvis med jämna mellanrum.

Undertecknad har t.ex. föreslagit WPD att genomföra fotoillustrationer från en av Värmlands bästa utsiktspunkter, Rännberg, eftersom det för undertecknade framstår som WPD även utgått från att denna utsiktspunkt är igenväxt och täckt av träd.

6 BYGDEPENG OCH PÅVERKAN PÅ SYSSELSÄTTNING

WPD vill att Torsby kommun ska låta sig lockas av osäkra löften om bygdepengar.

Bygdepengarna ifrågasatts på grund av dess karaktär och löftenas löslighet måste noteras. En bygdepeng om 750 000 kr per år kan jämföras med Torsby kommuns utgifter 2016 om 1 016 662 000 kr. Beloppet utgör 0,07 procent av Torsby kommuns utgifter per år. Även om ett belopp om 750 000 kr i sig är respektabelt, är det i sammanhanget kaffepengar och så små belopp kan inte få påverka Torsby kommuns viktiga beslut. Bygdepengen, om den ens betalas ut, kommer inte påverka Torsby kommuns framtid. Detsamma gäller engångsbeloppen.

Det är uppenbart att friluftslivet och anläggningar som Mattila, Anttila och Finnskogstoppen kommer att påverkas negativt av en etablering på grund av störningarna från vindkraftverken. WPD har i sitt eget material förklarat att det sannolika är att en mobil hotellby etableras i området när uppförandet av industrianläggningen sker, varför uppförandeskedet inte torde generera några större inkomster till anläggningarna. WPD påstår även att några, kanske en handfull, arbetstillfällen kommer att skapas lokalt. Då servicetekniker för vindkraft oftast arbetar regionalt eller över hela landet och således inte bor lokalt måste antalet lokala arbetstillfällen ifrågasättas.

Det står dock klart att både permanentboende och fritidsboende på Finnskogen skulle påverkas negativt av en eventuell vindkraftutbyggnad på Mangslidberget, både vad gäller allmän trivsel och potentiell nedgång i fastighetsvärden.

Många av våra vänner har påtalat hur Finnskogens oexploaterade karaktär särskilt lockar och medför förhöjd trivsel vid vistelse i området. Detta är säkerligen en uppfattning som delas av tillfälliga besökare (turister) på Finnskogen. Det framgår inte av WPD:s material varför just känslig och hittills orörd opåverkad kulturmiljö skulle var ett lämpligt alternativ för lokalisering av vindkraftsparken, jämfört med alternativa lokaliseringar i Värmlands län eller, för den delen, i resten av landet.

En nedgång av fritidsboende och besökare kan snabbt leda till färre jobb. Det är bara att fråga de som driver verksamheter avseende service (mat, livsmedel m.m.) och hantverkare vilken positiv effekt fritidsboende och besökare har. I många fall torde sommarens mer intensiva besöksnäring på Finnskogen leda till möjligheter att driva verksamhet vintertid.

Uteblivna intäkter från fritidsboende och besöksnäringen i Finnskogen kan leda till att t.ex. lokala affärer får stängas ner och att därtill hörande service minskar även för permanentboende. Det är farligt om Torsby kommun lockas av WPD:s påståenden om ett antal arbetstillfällen utan den andra sidan av myntet först analyseras. Den dag vindkraftverken väl står där är de arbetstillfällen som försvinner borta och situationen oåterkallelig.

7 SAMMANFATTNING

Det är vår förhoppning att kommunen tar fasta på dessa synpunkter inför en bedömning av vindbruksplanen. Det är enligt vår uppfattning mycket viktiga allmänna intressen som står på spel och som kan drabbas på ett väsentligt negativt sätt om den föreslagna exploateringen skulle komma till stånd.

Som kommunmedlemmar i Torsby kommun anser vi att det är viktigt att kommunen vårdar nuvarande Finnskogsbors intressen, men även tar hänsyn till kommande generationers intresse av att kunna uppleva en oförstörd natur- och kulturmiljö.

Undertecknade har under de senaste fem åren investerat belopp i Torsby kommun som klart överstiger 10 års utlovade bygdepengar. Kommunens beslut kommer direkt påverka vår egna vilja att investera ytterligare pengar, t.ex. i vårt Finngårdsprojekt, och det kan även påverka vår vilja att överhuvudtaget fullfölja våra planer på permanent bosättning i Torsby kommun.

NN Rikkenberget

Yttrande över Torsby kommuns vindbruksplan 2018 (Dnr KST 2018/81)

Visioner

Sedan snart trettio år bor jag på Finnskogen och på Rikkenbergets sluttning bygger vi för närvarande ett timmerhus. Vi håller på att skapa en internationell tankesmedja. Arbetet påbörjades för en del år sedan när vi förstod vilken dragningskraft vår unika miljö hade på våra utländska gäster och praktikanter. Några av dem har stannat i Värmland och ett par av dem bor och arbetar numera i Torsby.

Vindbruksplanen har utformats med hänsyn till många aspekter som redovisas i de tre inledande avsnitten i vindbruksplanen.

Punkterna 2 – 6 i yttrandet ovan utgör synpunkter på företaget wpd:s "samråd" angående Mangslidberget.

Synpunkterna bör skickas till wpd.

Yttrandet diarieförs och sparas också inför ett eventuellt framtida ärende om wpd faktiskt gör en ansökan om etablering.

Yttrandet rubriceras som yttrande vindbruksplan.

Många av våra gäster har pekat på behovet av att utveckla gamla och nya vandringsleder och cykelleder i området. Så det har vi redan planer för.

Vad beträffar Mangslidberget, eller Magnamäki som skogsfinnarna kallade det, så förtjänar det inte bara att ingå i ett världsarv utan även att bli nationalpark. Att bygga ett observatorium där för att lära ut och njuta av den intensiva stjärnhimlen vore också lämpligt eftersom det är en plats långt bort från störande ljus så att stjärnor och planeter blir mer synliga. Här finns även ett gammalt brandtorn med en magnifik utsikt och det skulle kunna renoveras och ta emot besökare.

Stoppområden

Vad betyder det att Rikkenberget är stoppområde när det, på grund av lågfrekvent buller inte går att sova och troligen inte ens vistas på verandan och när grundvattnet är förgiftat av föroreningar från berget mitt emot. Min närmaste granne säljer sin fastighet om inte Mangslidberget blir stoppområde. Om infraljuden och föroreningarna blir ett problem blir även jag tvungen att packa. (Jag kan montera ner mitt hus och sätta upp det i en annan kommun.)

Det blir emellertid inte bara de som bor intill Mangslidberget som kommer att beröras. Lågfrekventa tryckvågor i kuperad terräng kan göra människor sjuka på många kilometers avstånd. Med vind och vatten sprids bisfenol A, hydrauloljor och annat som ett industriområde kan ge ifrån sig. Alla fridfulla stunder vid Mangslidjärnens skimrande vatten mellan gröna sluttningar blir ett minne blott. Det gör ont att tänka så, men vad betyder det i ett samhälle där sunt förnuft har ersatts av lagliga mutor.

Löften och verklighet

Allt kan säljas med mördande reklam. De utlovade arbetstillfällena kommer förmodligen i slutändan att hamna på minussidan. Inledningsvis blir det en hel del lokalt beställda arbeten med vägar och fundament som tränger undan de normala arbetena i kommunen. Driften kommer att skötas automatiserat på distans och av egna experter. När så den lokala turistnäringen går i konkurs i stället för att expandera på det sätt som den nu, ex. i form av natur-turism, gör i fler och fler länder, då har vi förlorat betydligt fler arbetstillfällen än vi utlovats. Stressade människor söker i ökad utsträckning efter de sällsynta platserna med tystnadens gröna ro. Finnskogen är en oslipad diamant med en slumrande potential.

Exploatering

Att vi skulle kunna bidra till ett bättre klimat genom att skövla värdefull natur är det väl ingen som på fullt allvar kan tro. Eller? Det gäller inte bara Mangslidbergets hjortronmyrar och gammelskog, utan även skog längs milslånga kraftledningsgator, ett omfattande vägnät, servicestationer och mycket annat. Att det går att rösta om sådant är otroligt, men sorgligt nog sant. Men det ger tyska företagare möjligheten att köpa så kallad grön el från Sverige och sätta en grön knapp i kavajuppslaget. Vi exporterar och de konsumerar det som vi subventionerat. Vem känner sig motiverad att förstöra Finnskogen för att lätta på tyskarnas klimatsamvete? Många tyskar skulle säkert protestera om de kände till kommunens planer här uppe i den värmländska skogen, som brukar vara deras resmål på somrarna.

Finnskogen åtminstone kärnområdet ingår i stoppområde A.

Det pågår ingen röstning.

Det är **inte** kommunen som har eventuella planer på exploatering i Finnskogen – det är företaget wpd. Detta wpd har åtminstone inte ännu till länsstyrelsen lämnat in någon ansökan. Därmed har inte heller Torsby kommun ombetts av länsstyrelsen att yttra sig.

Eftersom wpd visat intresse för och utreder, samråder och informerar om en eventuell framtida ansökan bedömde kommunen att det var angeläget att snabbt återuppta arbetet från 2014 med att upprätta en vindbruksplan. Den ska ge stöd för hur en förfrågan ska bemötas.

Som förslaget ligger är det kommunens avsikt att säga nej till vindkraftsetablering på Mangslidberget.

Förstör vi skogens attraktionskraft som resmål så kommer det också att gå sämre för handeln i Torsby.

Ekonomiska konsekvenser

Ska vi offra vår fina miljö för att satsa på en med skattemedel subventionerad verksamhet, som sedan kan gå i konkurs efter att koncernen plockat ut sin vinst? Sedan får vi se hur många ägare som passerar revy innan en domstol får avgöra om det blir markägarna eller Torsby kommun som ska bekosta saneringen av en skog full med betong, plaster, kablar, hydrauloljor och andra giftiga material samt överflödiga vägar. Markägarna kan även bli ersättnings-skyldiga vid olyckor och spridning av gifter eller för förluster som drabbar dem som tvingas flytta. Sjunkande fastighetspriser kan ge betydande ekonomiska förluster.

Kostnader

En granne frågade mig om jag hellre ville ha kärnkraft. Han visste inte att eftersom vindkraft ger en ojämn produktion och inte lönar sig att lagra, behöver den backas upp av energikällor som ger en jämn och stabil produktion. Därför medför vindkraften att elpriset stiger. I vissa länder har elpriset nästan fördubblats efter att man satsat stort på vindkraft. Dyrt kan det också bli att inleda samarbete med samvetslösa lycksökare. Särskilt med tanke på att vindkrafts-industrin har fått befogenheten att utföra egenkontroll. Att ge sig in på ett storskaligt experiment med 250 meter höga vindkraftverk är också en risk. Anläggningar med så stora verk finns ännu så länge inte i drift. Tekn dr Bertil Persson har analyserat de ekonomiska löften som wpd ger Torsby kommun. Se bilaga.

Denna del av yttrandet utgör synpunkter på företaget wpd:s "samråd" angående Mangslidberget.

Synpunkterna bör skickas till wpd.

Yttrandet diarieförs och sparas också inför ett eventuellt framtida ärende om wpd faktiskt gör en ansökan om etablering.

I övrigt instämmer jag i budskapet i den av SOS Finnskogen utgivna broschyr som jag varit delaktig i att skapa.

Resultat av vindkraft på Mangslidberget i sammanfattning

Buller och tryckvågor, rörliga skuggor, markvibrationer, skövling av värdefull natur, ekonomiska risker, höjda elpriser, visuell nersmutsning, signalljus nattetid, minskad turism och befolkning, lägre fastighetspriser, rättsliga processer, spridning av bisfenol A och andra gifter, ökad brandrisk och vintertid risk för iskast som inkräktar på allemansrätten samt en allmänt förstörd miljö som hindrar långsiktiga satsningar på Finnskogen som turistområde, kort sagt en försämrad livskvalitet tillsammans med en försämrad ekonomi.

En katastrof för den lokala ekonomin som är beroende av turismen och att människor vill bo här.

Fastighetsägare Östmark

1. Jag tycker det är fel av kommunen att lägga ut EDPs "utredningar" tillsammans med förslaget till vindkraftsplanen. EDPs handlingar är vinklade till förmån för dem, vindkraftsplanen ska vara ett sakligt opartiskt instrument.

Till exempelvis så hänvisar en akustikkonsult till ett beslut i MÖD (M1067-15). Detta beslut avhandlar 12 vindkraftsverk med en höjd om 200 meter, på Mangslidberget handlar det om 34 verk som är 25% högre. Akustikkonsulten skriver själv att "större vindkraftverk genererar mer lågfrekvent ljud än mindre". Jag skulle därför vilja påstå att akustikerns rapport känns direkt felaktig.

Denna del av yttrandet utgör synpunkter på företaget wpd:s "samråd" angående Mangslidberget.

Synpunkterna bör skickas till wpd.

Yttrandet och bilaga diarieförs och sparas också inför ett eventuellt framtida ärende om wpd faktiskt gör en ansökan om etablering.

Notera att kommunens vindbruksplan inkluderar Mangslidberget i stoppområde A.

Motiv till detta var att kommunen vill vara transparent och ge möjlighet för dem som vill ifrågasätta wpd:s handlingar att också ta del av dem. Eftersom detta missuppfattats finns de inte längre på webbsidorna. Då de lämnats in till kommunen är de offentlig handling och lämnas ut på begäran.

Vid prövning av vindkraftsärenden utanför stoppområden kommer konsekvenser av för fågelliv att vara en av de frågor som tillståndsmyndigheten kommunen eller länsstyrelsen bevakar.

2. På sidan 76 i vindkraftsplanen står det att "etablering i barrskogsområden generellt inte är någon riskabel miljö för fåglar". Även om det inte är någon "generell" förlust om några domherrar slås ihjäl så är det en stor och betydelsefull skada ifall någon av våra större rovfåglar drabbas. Det finns väl inte en vattenpöl som inte redan är uppdamd i Torsby kommun, kommunen drar med råge sitt strå i stacken för att säkra landets elproduktion. Tittar man på medelvinden i Sverige så finns det lämpligare ställen att placera ett vindkraftsverk på. Det finns fortfarande gott om byggbara ställen längs med motorvägen i Halland, bredvid väg E45 i Dalsland eller andra vindpinade områden som redan är bullerstörda och saknar några större naturvärden.

Två fastighetsägare en fastighet Mattila

Mangslidsberget bör ej exploateras. Det bör alltså innefattas i Stoppområde A.

Tillgodoses - Mangslidberget föreslås i planen ingå i stoppområde A.

1/Människors hälsa

I takt med den ökade urbaniseringen, vilken medför ökade stads-, trafik-, samt andra bullermiljöer ökar också behovet av en stress- och bullerfri miljö, såväl ur ett medicinskt, som ur ett psykologiskt perspektiv. Möjligheten till rekreation i en lugn och avslappnande miljö utgör en mycket viktig del i människors såväl förebyggande som rehabiliterande aktiviteter. Miljön kring och i Mattilas och Juholas närhet utgör en extremt god miljö för detta i och med sin lugna och tysta miljö, och bör i möjligaste man bibehålla denna karaktär.

2/ Naturvärden

Upplevelsen av: naturens årliga skiftningar och åldrande, de vilda djuren, mängden växter, bär- och svamp-plockning, mm utgör en nödvändig förutsättning för vistelser i den orörda skogen.

3/ Friidrottsliv

Den unika tillgången till orörd och naturligt anpassad miljö för aktivt friidrottsliv (skidåkning cykling, vandring, fågelskådning, mm) såväl vinter som sommar, är av utomordentligt stort värde för såväl boende som gäster i Mattilla och utgör en mycket viktig förutsättning för turistnäringen i området. Aktiviteterna har ökat under senareår inte minst med anledning av att möjligheterna till fritidsboende har ökat i området.

Skidåkning. Områdets naturliga förutsättningar för skidåkning utnyttjas väl med stöd av mycket väl preparerade spår i varierande längder och i varierande terräng, vilket används i stor omfattning av såväl motionsidrottare som elitidrottare.

Cykel.

Transportvägarna i området tillsammans med stigar, och andra färdleder, utgör utmärkta cykel-leder för motion på mountainbikecyklar, vilket ökat under senare år. Vandring. I området finns flera utmärkta vandrings-leder, med vackra vyer och där finn-kulturens historik tydliggörs genom rester av byggnader och lämningar med ett historiskt värdefullt innehåll. Fågel-skådning. Ett stort antal intressanta fågelarter, såväl rovfåglar, honsfåglar samt mindre skogsfåglar finns för be-skådande i området.

4/ Kulturmiljön

Den här miljön är fullkomligt unik på grund av sin finska invandringskultur, där människor tidigare i samklang med naturen bildat en helhet som förmedlar värdefull historia om såväl folk, natur som byggnader. Den för Värmland i dag så betydelsefulla finnkulturen bör i möjligaste mån behållas intakt, i syfte att till kommande generationer förmedla förfädernas liv och leverne. En förutsättning för att kunna förstå livet i dag! Att det inom området finns flertalet kulturbyggnader och dessutom kulturresevat, förstärker den historiska betydelsen av området, som saknar motstycke i vårt land.

Sammanfattning

Med stöd av det vi skrivit ovan förordar vi alltså att någon byggnation av vindkraftverk inte sker inom Stoppområde A, detta inkluderande Mangslidberget.

N N Hvam Norge

Jeg er fastighetseier av en fritidsbolig i ...Viggen ... som har vært i min familie i mange generasjoner- da med tilhørende skogeiendom.

Jeg anmoder Torsby kommune om å gå for alternativ 1 om full stopp for all vindkraftutbygging - også Mangslidberget der vi har vår fritidseiendom.

Les vedlegg med begrunnelser for våre synspunkter i mitt vedlegg.

Vi har ikke mottatt noen informasjon hverken via brev eller e-post fra Wpd eller Torsby kommune i denne prosessen. Vi fikk selv beskjed fra en nabo om "vindkraftparken". Vi tok kontakt med Torsby kommun, men ble da henvist til Wpd.

Tok selv kontakt med ved Wpd og sa at vi som har fastighet nærmest opp til Mangslidberget ikke hadde fått noen informasjon. Vi fikk heller ikke mulighet til å være med på samrådsmøtet i Matilla da det allerede hadde funnet sted.

Håper og anmoder at Torsby kommun gjør samme beslutning som norske nabokommuner og sier nei til all vindkraftutbygging. Jeg ønsker å få et svar på at mine synspunkter er lest, les vedlegg, og en bekreftelse på at de har kommet inn fra Torsby kommun.

Till kommunen inkom også flere e-brev med yttranden angående wpd-projekt Mangslidberget. Dessa bör ställas till wpd.

Antagandet av planen handlar om att anta planen beskriven i kapitlen 1 till 5 i beskrivningen. Vid konsekvensbedömningen benämns detta alternativ 1 – se sid. 70 i beskrivningen.

Ni hänvisas till wpd angående deras eventuella framtida ansökan om vindkraft på Mangslidberget.

Angående vindbruksplanering, samhällsplanering över huvud taget, hänvisar vi till kommunens webb-sidor, torsby.se/op.

Torsby kommun kan inte ge information om wpd:s verksamhet. Vi måste hänvisa till företaget wpd eftersom de inte lämnat in någon ansökan.

Inkomna skrivelser sparas och diarieförs i avvaktan på detta.

Detta utställningsutlåtande kommer att publiceras på webbsidorna – torsby.se/op.

M M - Norge

Jag tycker definitivt inte och vill inte att man ska vindkraft i Finnskogen. Det kommer att störa friden som många söker och behöver inte minst med ljudet från propellrarna. Sen har vi många flyttfåglar som passerar vår kommun och kan störas och dö av propellrarna.

Önskemålet är tillgodosett med Stoppområde A.

N N Bograngen

Jag vill att Finnskogen ska vara stoppområde. Hela Finnskogen.

Jag skulle föredra att hela Torsby kommun var fri för framtida etableringar av vindkraft.

Planen gör inte anspråk på att skydda alla områden med lämningar från skogsfinnar utan koncentreras till ett kärnområde med påtagliga kultur- och fritidsvärden.

För att införa hela Finnskogen som ett stoppområde för vindkraft måste i sort sett hela området väster om Klarälven ingå. Torsby kommun kan inte hävda en positiv inställning till vindkraft och samtidigt lägga stoppområden över hela kommunen, 25 % av Värmlands yta.

N N och M M Nyskoga

Vi vill ha stoppområde i Finnskogen.

Se kommentaren ovan.

N N Bograngen

Många vackra ord om Finnskogen.

Om de olika alternativen i förslaget till vindbruksplan finns följande att tillägga:

Alternativ 1 skyddar ungefär halva Finnskogen mot industriell vindkraft. Kristinefors, Digerberget, Nyskoga, Jarpliden och nästan hela Norra Finnskoga raknas inte som del i Finnskogen.

Alternativ 2 öppnar för industriell vindkraft i hjärtat av Finnskogen.

Förslaget står inte mellan olika alternativ. Förslaget, innehållet i vindbruksplanen, presenteras i avsnitt 1 – 5 i planbeskrivningen. Avsnitt där 6 utgör bedömning av konsekvenser. Planen gör inte anspråk på att skydda alla områden med lämningar från skogsfinnar utan koncentreras till ett kärnområde med påtagliga kultur- och fritidsvärden.

Nollalternativet är inte just visionärt.
Laissez-faire kan knappast kallas
planering.

Inga av alternativen ger Finnskogen ett skydd mot industriell vindkraft. Hotet mot hälsa, natur och ett synnerligen unikt kulturarv består. Utan ett alternativ som ger ett verkligt skydd för Finnskogen är förslaget till vindbruksplan menlöst och i värsta fall destruktivt.

N N Sysseleback

Jag och min familj har varit mycket uppe i Vigen. Vi har vänner som bor där och jag har själv bott där med min familj uppe i skogarna. Vi har varit däruppe jättemycket sedan vi flyttade därifrån, plockat bär, svamp och fiskat. Njutit av tystnaden, helt underbart.

Ide'en att detta område ska förvandlas till ett industriområde blir helt tokigt enligt mej. Jag oroar mej också för dom som bor i området. Har Torsby kommuns politiker en verklig helhetsbild av vad konsekvenserna blir. Jag och min familj står bakom alternativ 1.

LÅT BLI ATT FÖRSTÖRA FINNSKOGEN.

N N -

Jag röstar för alternativ 1, dvs. ingen utbyggnad av Mangslidsberget. Min motivering är, att hela Finnskogen är ett så kulturhistoriskt intressant område att man t.o.m.har sökt att området ska tas upp som "världsarv" på Unescos lista. Området har även betydelse för turism och rekreation. En utbyggnad kommer också att påverka vildmarken däruppe. Vindsnurrorna är dessutom så höga, att de kommer, att synas på mycket långt avstånd och då påverka övriga delar av Finnskogen.

Avsnittet 6 i beskrivningen till vindbruksplan syftar till att om något annat än vad som föreslås i vindbruksplanen skulle genomföras klargöra konsekvenser för politiker och andra. Se tidigare kommentarer i detta utlåtande. Se avsnitt 1 - 5 i beskrivningen – det är det som är förslagen vindbruksplan.

Se kommentar ovan. Yttrandet tolkas som att vindbruksplanen tillgodoser synpunkterna.

N N

Hej mitt namn är N N och jag både bor ---
och jobbar i Torsby kommun. Jag har läst
igenom handlingarna för vindkrafts-
parken och har följande åsikt.

Så länge som kommunen inte ska stå för Noteras
några drifts- och underhållskostnader och
att företaget själva ansvarar för att verken
demonteras och bortforslas alternativt
restaureras när de förbrukat sin tekniska
livslängd (så att det inte blir tomma vind-
kraftsmonument stående på Finnskogen)
så har jag inget att invända mot detta
utan är snarare positiv till en utveckling
mot en mer hållbar energiproduktion i
samhället.

N N

Ett mynt har 2 sidor En våg har 2 vikter ---
väger man dessa alternativ med fakta så
är det bara o Gratulera om Torsby
Kommun kan få en Investering större än
vad Regeringen satsar på hela Sveriges
Landsbygd samt att kommunen likt
Norge får källskatt tillbaka till
ursprunget.

Detta stärker Finnbygden o dess Historia
Vad är alternativet ? Har kommunen
ambitionen att / ekonomi att utverka
dessa pengar årligen Till lokal bygden ?

För att inte tala om Infrastruktur vägar
,Broar ,Tillgänglighet till Skogsområden
som i dag inte är nåbara för avverkning
Allt detta stärker intäkter för kommunen ,
Sen har vi fridluflivet alla kan komma
upp i området plocka bär, vandra , Samt
få en Enklare o bättre Jakt med vägarna
som transport led " Försköning av
Finnskogen " Som alla vet så var dessa
hemman projektet berör Stora Finska
gårdar med stora skogstillgångar.

Jag kommer själv i rakt nedstigande led ifrån en av dem ock har haft förmånen att få berättat av släkt som träffade o pratade med folk som var födda på 1850 talet Ock som berättade om missväxt åren under 1860 talet o dess kamp för överlevnad Där dom fick sälja allt ock flytta till Amerika Tänk bara tanken om dom vetat att deras hem o marker kommer att få stora värden i framtiden ock gårdarna har behållits Då hade Norra Värmland sett annorlunda ut

” Vad händer med Norra Värmlands Finnbygd ” Ja vad händer om allt bara slumrar in allt ska va som det alltid varit Ja min gissning är att i dag har vi ingen Affär mellan Torsby – Bograngen en sträcka på 8 mil Det som händer är att det över en ganska kort tid förviner till att endast bebos av Sommargäster Vore väl tråkigt att minnet av Finnskogen blev minnet av byarna som dog på 2000 talet men nu var det en blandning av holländare, Norska. Tyskar, Danskar Stockholmare som fick sälja av o dra sig bort och av finnskogen blev inte mkt kvar

N N and M M

We, owners of the house Nyskoga are against the plan for the windturbine-park near Nyskoga. We have bought the house in Nyskoga, because we like the nature/forest and the wild animals, the quietness (no sounds). We like to look at the trees in the neighborhood of Nyskoga and like to walk in the forests. The fact that the windturbinepark could be rea-lised near our house, makes that we do not have the pleasure of living there anymore. We believe that for example electricity from waterdriven generators are a much better idea. Therefore we have chosen Nordic Green Electric when we bought the house. So for us it is a NO, do not build the windturbinepark near Nyskoga.

It is wpd that wants your opinion of av wind turbine park near Nyskoga.

Se other comments in this document.

N N och M M Mattila

Förordar att planen med stoppområden antas. Mangslidsberget bör ej exploateras. Det bör alltså innefattas i Stoppområde A. Så är förslaget. Synpunkten tillgods.

1/ Människors hälsa

I takt med den ökade urbaniseringen, vilken medför ökade stads-, trafik-, samt andra bullermiljöer ökar också behovet av en stress- och bullerfri miljö, såväl ur ett medicinskt, som ur ett psykologiskt perspektiv. Möjligheten till rekreation i en lugn och avslappnande miljö utgör en mycket viktig del i människors såväl förebyggande som rehabiliterande aktiviteter. Miljön kring och i Mattilas och Juholas närhet utgör en extremt god miljö för detta i och med sin lugna och tysta miljö, och bör i möjligaste mån bibehålla denna karaktär.

2/ Naturvärden

Upplevelsen av: naturens årliga skiftningar och åldrande, de vilda djuren, mängden växter, bär- och svamp-plockning, mm utgör en nödvändig förutsättning för vistelser i den orörda skogen.

3/ Friluftsliv

Den unika tillgången till orörd och naturligt anpassad miljö för aktivt friluftsliv (skidåkning cykling, vandring, fågelskådning, mm) såväl vinter som sommar, är av utomordentligt stort värde för såväl boende som gäster i Mattila och utgör en mycket viktig förutsättning för turistnäringen i området. Aktiviteterna har ökat under senare år inte minst med anledning av att möjligheterna till fritidsboende har ökat i området. Skidåkning. Områdets naturliga förutsättningar för skidåkning utnyttjas väl med stöd av mycket väl preparerade spår i varierande längder och i varierande terräng, vilket används i stor omfattning av såväl motionsidrottare som elitidrottare. Cykel. Transportvägarna i området tillsammans med stigar, och andra färdleder, utgör utmärkta cykelleder för motion på mountainbikecyklar, vilket ökat under senare år. Vandring. I området finns flera utmärkta vandringsleder, med vackra vyer och där finnkulturens historik tydliggörs genom rester av byggnader och lämningar med ett historiskt värdefullt innehåll. Fågelskådning. Ett stort antal intressanta fågelarter, såväl rovfåglar, hönsfåglar samt mindre skogsfåglar finns för beskådande i området.

4/ Kulturmiljön

Den här miljön är fullkomligt unik på grund av sin av finska invandringskultur, där människor tidigare i samklang med naturen bildat en helhet som förmedlar värdefull historia om såväl folk, natur som byggnader. Den för Värmland i dag så betydelsefulla finnkulturen bör i möjligaste mån behållas intakt, i syfte att till kommande generationer förmedla förfädernas liv och leverne. En förutsättning för att kunna förstå livet i dag! Att det inom området finns flertalet kulturbyggnader och dessutom kulturreservat, förstärker den historiska betydelsen av området, som saknar motstycke i vårt land.

Sammanfattning

Med stöd av det vi skrivit ovan förordar vi alltså att någon byggnation av vindkraftverk inte sker inom Stoppområde A, detta inkluderande Mangslidberget

N N Nyskoga

Hej!

Jag är starkt emot att Mangslidberget inte ingår i "stoppområdena".

Det är skillnad på skog och skog. Finnskogen har en "själ", nåt som inte kan beskrivas med ord och därför svårt att försvara. Det känner jag och många med mig. Jag bor i Nyskoga och jobbar på Finnskogstoppnen där jag ofta får höra just detta. Ett Ja till vindkraftspark dödar denna "själ" för all evighet. Det vill inte jag vara delaktig i och hoppas att kommunen (som är vi som bor och lever här) säger ett starkt nej till detta. Så låt Mangslidberget ingå i "stoppområdena"!!!

Detta måste vara en missuppfattning – Mangslidberget ingår i förslaget till vindbruksplan i stoppområde A. Planen redovisas på kommunens webbsidor – torsby.se/op

N N kulturarbetare

Värmland och särskilt Torsby kommun hyser en kvalificerad gulds katt i det skogsfinska kulturarvet. Detta är en unik tillgång som än så länge är begränsat utvecklad som tillväxtmotor och attraktion för besöks- och turistnäring. Potentialen är mycket stor och lovande. Det drivs nu ett antal projekt som tar sikte på just detta: att verkligen sätta Nordvärmland på den nationella kultur- och turistkartan. De regionala och lokala institutionerna är ense om detta och ser utvecklingen som lovande. Näringslivet finns också företrätt.

En utbyggnad enligt Torsby kommuns vindbruksplan måste ses som ett hot mot dessa strävanden. 34 vindkraftverk av 250 meters höjd kommer att sätta en 2020-talets karaktär och prägel på den landskapsbild som formats under 400 år och som rätt utvecklad kan bli en nationell och internationell tillgång. Det skogsfinska kulturarvet är ett ansvar för tre länder. Givetvis för Sverige, men även Norge och Finland har stora intressen i detta.

Givetvis måste man vara positiv till satsningar som kan ge arbetstillfällen och skatteinkomster för det allmänna. Då det gäller vindkraft så är dock dessa effekter i det längre perspektivet minst sagt på marginalen. På kort sikt kan det ge en del men detta "blåser fort över" om ett skämt kan tillåtas. Däremot finns andra perspektiv och framtidsbilder för Finnskogen dessa är av en helt annan vikt och storlek.

Min uppfattning är att byggnationen av en vindpark i det nu förslagna området kanns olämplig, kortsiktig och dåligt genomtänkt.

N N Viggen

Som en av de närmeste naboer till planlagte vindmøller er vi klare på at vi ønsker dette prosjektet stoppet og at hele område ikke skal disponeres for vindmøller. Vi holder til på Viggen og har huset som er nærmest de planlagte møllene. Vi er en norsk familie som har valgt denne plassen for ro, vill natur og dyreliv for barna våre og for oss voksne i en hektisk hverdag.

Vi har over tid nå restaurert det gamle og det er blitt en rekreasjons plass for hele familien og venner som ønsker seg bort fra hverdagens mas og jag.

Detta måste vara en missuppfattning – Torsby kommun rekommenderas i förslaget till vindbruksplan att säga stopp för etablering av vindkraft på Mangslidberget.

Torsby kommun har i kungörelser i dagstidningar önskat synpunkter i en granskning av utställning av ett förslag till vindbruksplan. Mangslidberget ingår i förslaget till vindbruksplan i stoppområde A. Planen redovisas på kommunens webbsidor – torsby.se/op

Synpunkterna gäller wpd:s material inför en ev. ansökan om etablering. Yttrandet bör ställas till wpd.

Mangslidberget ingår i förslaget till vindbruksplan i stoppområde A. Planen redovisas på kommunens webbsidor – torsby.se/op

Møllene gir meg uro først og fremst med tanke på barna mine. Brann om sommeren er en ting. Ingen slukking vil kunne være på plass før vi har vårt hus og eiendom berørt. Om vinteren vil også partikler bli kastet av bladene på møllene og kastet som prosjektiler i luften. Wpd kan ikke garantere sikkerheten for oss på vår egen tomt...

Ønsker ikke en avhandling her i denne Mail, men en kort intro på hva stedet er fot oss som familie og vår bekymring for naturen, roen og vår sikkerhet. Som sagt ønsker vi stopp for hele området som var alternativ 1 tror jeg.

Norges Jeger og fiskerforbund i Hedmark

..for 10.000 medlemmer og jobber ved Rotbergssjøen på Grue Finnskog hvor jeg har mitt foretak Finnskogen Natur og Eiendom AS. Her lafter vi timmerstugor (fritidsbebyggelse) og guider jegere og fiskere fra hele verden. Vårt produkt er uforstyrret natur og stillhet på Finnskogen. Vi har vernet 6600 dekar skog(Naturrestat) som skal være urørt og Innført elmotor på båt i sjøen for å ivareta stillheten. Vi forsøker å balansere bruk av Finnskogen på en skånsom måte for å skape næring med turisme, samtidig som vi er opptatt av vår kulturarv Finnskogen skal bevares. I forrige uke ble vi orientert om vindkraftplaner ved Mangslidberget rett mot Rotbergssjøen. 34 vindmøller på 250 meter kan bli den nye utsikten. Denne utbyggingen vil etter vårt skjønn ødelegge hjertet av Finnskogen og vårt eksisterende næringsgrunnlag. Opplevde allerede forrige helg at en som ville bygge timmerstuga ved Rotbergssjøen trekte seg, da planene om vindkraft ble gjort kjent.

Planen kommer att behandlas så snart ett dokument om resultatet av granskning har sammanställts – det här dokumentet. Förhoppningsvis kan planen antas innan sommaren – av kommunfullmäktige.

Planen redovisas på torsby.se/op

Sypunkter på Mangslidberget har också kommit in i ytterligare en separat skrivelse. Den diarieförs och sparas inför den ev. ansökan.

Notera att som i tidigare kommentarer gäller att Torsby kommun föreslås i planen säga nej till etablering av vindkraft på Mangslidberget.

Dette opprører oss som du forstår i sterk grad, da både vårt nærings-grunnlag og vår felles kulturarv Finnsko-gen trues av dette ekstreme naturinngrep.

Håper inderlig Torsby kommune stopper disse planene!

1. Når skal planen om vindkraft behandles i Kommunestyret?
2. Kan vi få orientere om konsekvensene en utbygging har for norsk side av Finnskogen?

N N Nyskoga

Jag har funderat om at lämna i vår synpunkt om en eventuelt Vindkraftpark på Mangslidberg. Først vill jag ber om ursäkta för at min svensk är inte optimalt men jag hoppas at ni förstår vad jag ville säga...

Jag bor s..... i Nyskoga. Vi har flyttad hit från Niederländerna. Vi har köpt huset för at området var precis vad vi letade efter, mycket natur, mycket djur, alltså mycket möjligheter för vår barn at njuta optimalt av friluftslivet, leva in och med naturen och djuren. Och sedan vi bor här har vi upmärkt at det är inte bara vi som njutar av detta, vi har haft många gäster som är helt överraskad av naturen här.

Vi har blivit riktig förskräckt när vi fåt informationen om en eventuelt vindkraftpark mit i naturen här. Vi tycker at det skulle förstora området helt och at djurlivet och turism-möjligheter minskar fruktansvärd. Området skulle inte mer blir vad det var när vi köpte huset. Vi tycker väldigt synd om detta och vi är ganska säkert at vi skulle flytta när vindkraftparken blir en faktum på mangslidberg. Vår mal - ger vår barn riktig friluftsliv - skulle vi inte kunna uppnå för at det finns en stor del av området som blir farligt och djurlivet

Notera att som i tidigare kommentarer gäller att Torsby kommun föreslås i planen säga nej till etablering av vindkraft på Mangslidberget.

Därmed tillgodoses synpunktterna.

skulle minska. När jag läser vindbruksplan 2018 från Torsby Kommun, så är jag räd att för oss menar detta att vi ska flytta ut ur Torsby Kommun, tyvärr.

Desuttom tycker vi att man kan ha en annan ide över energi och hållbarhet. Själv konsumerar vi ca 5000 kw/år, när jag jämföra detta med flera hushåll, så är det inte jättemycket för en hushåll med 4 personer. Vi eldar för att varma huset i vintertid och även för vår varma vatten året runt. Jag menar, jag tycker att många människor kvar konsumerar för mycket energi och det hjälper inte när mer och mer energi blir åtkomlig och blir såld som "grön energi", vilket egentligen stötar naturen också väldigt mycket. Det bara stimulerar kommersialism och ökar inte personlig miljöansvar. Jag tycker förresten krävs det att alla människor känner sig mer ansvarig för att minska deras elförbrukning.

Jag hoppas, för hela Finnskogen, att så en stort vindkraftspark på Mangslidberget blir ingen verklighet...

Vindbruksplanen föreslår att Mangslidberget ingår i stoppområdet A mot vindkratsetablering. Planen redovisas på torsby.se/op

N N och M M fastighetsägare Viggen

Vi två fastboende - och - i fastigheten - 2 km från den planerade vindkraftsparken på Mangslidberget.

Vår synpunkt på vindbruksplan är alternativ 1.

Jag kommer även att lämna in en pärm på Torsby kommun med synpunkter från invånare, fastighetsägare samt berörda organisationer första veckan i maj.

Alternativ 1 vid bedömning av planens konsekvenser motsvarar den plan som beskrivs i avsnitt 1-5 i planbeskrivningen.

Se tidigare kommentarer i detta dokument. Mangslidberget ingår i stoppområdet.

Denna del av yttrandet utgör synpunkter på företaget wpd:s "samråd" angående Mangslidberget. Synpunkterna bör skickas till wpd.

Förutom yttrandet lämnades också in en mycket privat beskrivning av familjens och deras liv på platsen.

Även en personlig skrivelse emot etablering på Mangslidberget inlämnades av utflyttad dotter och son i familjen.

Ett flertal brev med korrespondens har också inlämnats till Torsby kommun.

Yttrandet och bilagor, e-brevskorrespondens och brev diarieförs och sparas också inför ett eventuellt framtida ärende om wpd faktiskt gör en ansökan om etablering.

N N Kirkenaer Norge

Jeg sender her over min protest mot vindmøller i Mangslidberget.

Detta yttrande utgör synpunkt på företaget wpd:s "samråd" angående Mangslidberget. Synpunkterna bör skickas till wpd.

Till yttrandet har fogats en 31 sidor skrivelse med många uppgifter om Finnskogen och med många fina foton angående vindkraft på Mangslidberget.

Yttrandet och bilaga diarieförs och sparas också inför ett eventuellt framtida ärende om wpd faktiskt gör en ansökan om etablering.

N N Östra Emtervik

Varför bygga en vindkraftspark på Mangslidberget i Viggen, norra Värmland? Området är unikt och oerhört känsligt då naturen har fått utvecklas i sin egen takt med dess annorlunda fauna och flora.

..... etc.

Tillgodoses.

Svaret finns i förslaget till Vindbruksplan 2018 där det står att Mangslidberget ingår i stoppområdet A mot vindkraftetablering. Planen redovisas på torsby.se/op.

Detta yttrande utgör synpunkt på företaget wpd:s "samråd" angående Mangslidberget. Synpunkterna bör skickas till wpd.

Yttrandet och bilaga diarieförs och sparas också inför ett eventuellt framtida ärende om wpd faktiskt gör en ansökan om etablering.

N N

Vill inte ha vindkraft på Mangslidberget. Se kommentar ovan.

N N - Norge

Myndigheter som krenker enkeltmennesker eller lokalsamfunns rettigheter finns i alle land. Missbruk av makt, politisk, Myndigheter som krenker enkeltmennesker eller lokalsamfunns rettigheter finns i alle land. Missbruk av makt, politisk, økonomisk eller ulike valører av korrupsjon. Urettferdig fordeling av resurser, miljø eller levevilkår. ;konomisk eller ulike valører av korrupsjon. Urettferdig fordeling av resurser, miljø eller levevilkår.

Se kommentar ovan.

Inga kommentarer och synpunkter lämnas på vindbruksplanen.

.....etc.

N N - Viggen

Som ägare av fastigheten är jag starkt kritisk till byggandet av Vindkraftpark Mangslid. Den påverkan på natur och kulturvärden som redovisas anser jag inte har tagit hänsyn till det rika djur och naturlivet som området erbjuder.

Se kommentar ovan.

Inga kommentarer och synpunkter lämnas på vindbruksplanen.

Området, som präglas av orörd natur, är ett rekreations-område för såväl boende som turister. Med en vindkraftpark i detta område kommer möjligheten för människor att bo och vistas i området starkt försämrats. Detta finner jag mycket olyckligt.

N N , M M, V V och X X fyra delägare fastighet Viggen

Vi motsätter oss en vindkraftpark på Mangslidberget.

Yttrande enligt ovan samt att i skrivelsen anges många skäl för att inte exploatering ska tillåtas på Mangslidberget men inga kommentarer och synpunkter lämnas på vindbruksplanen.

....etc.

N N - Lundesaeter - Norge

Vindmøller i Mangslidberget en trussel mot Finnskogen.

Yttrande enligt ovan samt att i skrivelsen anges många skäl för att inte exploatering ska tillåtas på Mangslidberget men inga kommentarer och synpunkter lämnas på vindbruksplanen.

N N -- Norge

Vindkraft i Norge blir lansert som et viktig tiltak for å redusere CO₂, for å ta vare på naturen vår. Det skal motvirke utslipp som skyldes menneskenes tekniske og kjemiske påvirkning av jordkloden. I virkeligheten er det et nytt teknisk inngrep som forårsaker ytterligere skader på vår sårbare natur. Naturskadene må løses på naturens premisser og ikke med ytterligere tekniske løsninger. I stedet for å redusere forbruk og naturødeleggelse, så gjør vindkraftutbyggerne det motsatte og raserer den flotteste naturen vi har i ly av Parisavtalen og våre politikeres manglende forståelse av problemet. Det er voldtekt på landet vårt. Bygging av vindturbiner skaper langt flere problemer enn de løser.

Skrivelsen kommenterer vare sig wpd's eventuelle projekt på Mangslidberget eller kommunens vindbruksplan.

Brevet diarieförs och sparas inför kommande ev. ärende på Mangslidberget.

Det eneste som kan redde fremtidig liv på kloden vår, er å gå tilbake til naturen. Vi må slutte å bruke opp grunnlaget men bare bruke overskuddet. I de senere årene har vi fått nye kunnskaper om solsystemet vårt, de andre planetene og universets uendelighet. Vi har kunnet se kloden var fra avstand og fått mer innsikt i begrensningene som vi mennesker må forholde oss til. Hvis kloden skal klare å brødfø de milliardene som lever her nå, må forbruket reduseres dramatisk. Naturen må vernes fordi den er verdifull i seg selv, den kan ikke verdsettes i kroner og øre. Her går det ikke an å snakke om inntjening etter kommersielle begreper.

I påvente av klodens undergang i sammenstøt med annet himmellegerne eller med kraftige vulkanutbrudd, vil menneskene gjøre jobben.

Etc.....

Wpd – yttrande 2018-04-10

Företaget wpd har inlämnat en skrivelse med synpunkter. Dessa redovisas nedan. Det finns många hänvisningar till länkar som leder till olika dokument. Dessa fungerar inte som länkar i dt här dokumentet. Därför hänvisning till wpd's originaldokument.

Vad har Torsby kommuns medborgare att vinna på en vindkraftsetablering på Mangslid?

- Arbetstillfällena: ca 152 regionala årsanställningar under anläggningsperioden (ca 2 år) och under driftsfasen (ca 25 år) ca 11 regionala årsanställningar, se länk (*wpd:s webbsida om Mangslidberget*).
 - o Under anläggningsfasen utgör det därmed en av de största privata arbetsgivarna i Torsby, att likställas med Branäs skidanläggning (107 st) och Note Torsby (127 st).
 - o Under driftsfasens 25 år kan antal arbetstillfällen jämföras med exempelvis Torsby flygplats (8 st) och Torsby Skidtunnel (3 st) eller Sportcentret (10-12 st).
- Lokala intäkter under byggperioden; 34.000 gästnätter och en konsumtion om 17 miljoner kronor, se länk. Detta gynnar naturligtvis befintliga anläggningar för boende och service men kan även leda till nya lokala satsningar som bidrar till nya arbetstillfällen och kringeffekter.
- Regionala skatteeffekter beräknas till 15,6 miljoner kronor under byggtiden och 30 miljoner kronor under driftstiden, se länk.
- Vindkraftspremie från staten, uppskattningsvis ca 19 miljoner kronor, beräknat på genomsnittlig produktion och 170 MW installerad effekt, betalas ut året efter driftsättning, se exempel från Mariestad (20 miljoner 2018-02-18) <http://www.energinyheter.se/node/19287>.
- Enligt Torsby kommuns årsredovisning 2016 är kostnaden för 10 heltidstjänster cirka 4,5 miljoner kronor. Vindkraftspremien enbart skulle därmed kunna ge upphov till ca 40 heltidstjänster som kommunen kan satsa på Finnskogen, kulturmiljö och turism.

- Vindkraftsbonus från wpd, 750.000 kr/år – ca 19 miljoner beräknat på 25 driftår.
 - o Kan t.ex. finansiera 3 anställda på Finnskogscentrum årligen och utöver detta satsa ytterligare 300.000 kr på upprustning av vandringsleder, skyltning och rastplatser.
- En vindkraftspark på Mangslid kan således bidra till lokal utveckling, upprustning av befintliga besöksmål, inflyttning till landsbygden och möjlighet för nya lokala verksamheter att blomstra.
- Utöver detta ca 700 GWh förnybar elproduktion i el-område snitt 3 där det inom några år finns ett stort behov av elproduktion (Ringhals R1 och R2 tas ur drift år 2019 respektive år 2020).

Alla dessa fördelar för boende i Torsby kommun ska ställas mot den negativa påverkan som uppkommer. Nedan bemöter wpd de viktigaste/vanligaste argumenten som hittills lyfts under samrådsfasen mot projektet (med fokus på allmänna intressen). Med denna genomgång hoppas wpd kunna bringa klarhet i vad som är fakta och korrigera missförstånd och felaktig information som förekommit.

Synligheten Finnskogen/Finnskogsleden

- wpd har visat att den generella synligheten är mycket begränsad på grund av topografi och marktäckning. En osynlighetsanalys är gjord för att visualisera detta på ett tydligt sätt, se länk. (*wpd:s webbsida om Mangslidberget*)
- Vindkraftverken kommer i huvudsak vara synliga från enstaka privata bostäder, se länk.
- Synlighet från Finnskogsleden är mindre än 1 %, se länk. (*wpd:s webbsida om Mangslidberget*)
- Synlighet kulturmiljökärnor är mycket liten, se fördjupad synlighetsanalys och fotomontage. Vindkraftverken kommer inte bli synliga från någon finnstorpsmiljö utpekad av kommunen.
- Synlighet från eventuella framtida världsarv (Johola, Ritämäki, Kvarntorp) är obefintlig.

Ljudutbredning Finnskogen/finnstorpsmiljöer

- wpd har visat att vindkraftsparken kan uppföras med villkor om 40 dBA i enlighet med gällande praxis vilket även kommer att kontrolleras efter uppförande, se länk. (*wpd:s webbsida om Mangslidberget*)
- Oro om påverkan från lågfrekvent ljud, bl.a. på mycket stora avstånd, är inte faktabaserade och saknar belägg, vilket har redogjorts för av expertkompetens på Akustikkonsulten AB, se länk. (*wpd:s webbsida om Mangslidberget*)
- Ljudpåverkan vid skyddsvärda kulturmiljöområden/finnstorpsmiljöer är obefintlig.

- Enstaka privatbostäder är belägna med ljudnivå över 35 dBA samt visuell påverkan, se länk. (*wpd:s webbsida om Mangslidberget*)
 - o Detta att ställas mot det allmänna intresset av 700 MWh förnybar elproduktion som kan försörja ca 140.000 hushåll årligen, plus arbetstillfällen och ekonomiska fördelar.
- Ljudutbredning inom områden för det rörliga friluftslivet är mycket låg, ekvivalent ljudnivå över 35 dBA når inte anläggningar för friluftslivet vid t.ex. Mattila, Mattilas skidspår eller Anttila.

”Känslan” i Finnskogen, orördhet, vildmark och tystnad

- En vindkraftsetablering på Mangslid kommer att påverka ett fåtal privata permanentboende samt ett mindre antal fritidsbostäder, dels visuellt men även med ljud i närområdet. Denna påverkan ligger dock inom de gränsvärden som finns.
- Mangslid vindkraftspark är belägen i ett område som har kopplingar till Finnskogens upplevelsevärden i Torsby kommun, men på behörigt avstånd från de finngårdslämningar som skyddas som kulturmiljökärnor. Detta är ett område där det pågår ett storskaligt skogsbruk, och även mycket aktiviteter baserade på motorsport, både sommar som vinter.
- De områden med besöksfrekvens för finnskogsturism inom Torsby kommun bedöms inte påverkas varken visuellt eller av ljudutbredning. Det som således kan påverka den ”känsla” av Finnskogen som lyfts fram är att man observerat vindkraftverk på resvägen till/från besöksmålet alternativt att man helt enkelt vet att det finns vindkraftverk i området trots att man varken ser dem eller hör dem.

Påverkan möjligheten framtida Världsarv Finngårdarna

- wpd har analyserat hur existerande vindkraftverk historiskt har påverkat möjlighet till utpekande av världsarv med slutsatsen att det finns ingen risk att Mangslid vindkraftspark skulle kunna påverka denna process då de planerade vindkraftverken varken kommer att bli synliga eller kunna höras från någon av de finntorpslämningar som skulle kunna bli aktuella vid utpekande av världsarv, se länk.

Yttrande från Värmlands museum: samlad bedömning helt utan miljökonsekvensbeskrivning

- Värmlands museum har i ett yttrande från 31 jan 2018 uttalat att ”deras samlade bedömning” är att föreslaget område är olämpligt för vindkraftsetableringar, samt att man fortsatt framhäver resultatet av den kulturmiljöanalys som Värmlands museum tagit fram på uppdrag av Torsby kommun. Detta uttalande är både motsägelsefullt och högst anmärkningsvärt.
- Den kulturmiljöanalys som gjordes av Värmlands museum visar de facto att området där Mangslid vindkraftspark planeras inte bedöms vara känsligt för vindkraftsetableringar, se figur. Det är även anmärkningsvärt att Värmlands museum ens uttalar sig om lämpligheten utan nödvändiga underlag i form av en miljökonsekvensbeskrivning.

- Det anges inte exakt vilka de 13 rökstugor och 7 bastur utgör som hänvisas till som unika i yttrandet, men utifrån inventeringen "En levande Finnskog – vårt felles ansvar" har wpd låtit analysera samtliga bastur (13 st), rökstugor (39 st) och rökbastur (83 st) inom 25 km. Av dessa kan parken synas från 1 bastu belägen ca 3,5 km bort, långt utanför 35 dBA-gränsen, se länk.

Elproduktion.

Värmland konsumerar ca 5,4 TWh el per år men producerar bara 3,3 TWh. Mangslids produktion av 0,7 TWh kan täcka upp en tredjedel av Värmlands elproduktionsunderskott och göra länet mer självförsörjande. (Torsby kommun däremot exporterar el, vilket är viktigt att komma ihåg).

Källa <http://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/energi/energibalanser/kommunal-ochregional-energistatistik/>

Arbetsstillfällena & Inkomster i Kommunen

Mangslids 152 årsarbeten under byggfas kommer under begränsad tid göra vindkraftsparken till Torsbys största privata arbetsgivare. Större än t.ex. skidanläggningen Branäs med 107 anställda och elektronikföretaget Note Torsby med 127 anställda (siffror från 2017).

- <https://www.allabolag.se/5564918075/branas-fritidscenter-ab>

- <https://www.allabolag.se/5565976114/note-torsby-ab>

Den långsiktiga driften av vindkraftspark Mangslid bedöms ge 11 årsanställningar under 25 år. Detta kan jämföras med att Torsby flygplats har 8 anställda. Torsby Skidtunnel har 3 anställda för drift och ingår i det större Torsby Skidtunnel & Sportcenter med 10-12 anställda. Mattila Fritid har 4 anställda och sysslar främst med stuguthyrning. Anttilaberget AB (stuguthyrning och fritid) har inte haft några anställda åren 2007-2016 och har de senaste åren en omsättning på under 200 000 kr (anläggningen drivs av Peter Olsson, en av de starkaste motståndarna till projektet).

- <http://skidtunnel.se/omoss/personal.1301.html>

- <https://nwt.se/torsby/2016/06/13/10-ar-med-skidtunnel-i-torsby>

- Flygplatsens anställda och lite om skidtunneln sid 16

https://www.torsby.se/download/18.3866560e15ce9b20f9b4258c/1498814871957/torsbykommun_arsredovisning_2016.pdf

- <https://www.allabolag.se/5562173657/mattila-fritid-aktiebolag>

- <https://www.allabolag.se/5562368984/anttilaberget-aktiebolag>

Vindkraftsprojekt Mangslid beräknas ge inkomster i Torsby kommun på ca 40 miljoner, varav hälften statsbidrag och hälften vindkraftsbonus (vanligen kallad bygdepeng). Dessutom tillkommer stora men svårberäknade summor i skatt under byggfas och driftsfas.

Vindkraftsbonusen från wpd ska gå till lokala projekt vilket kommer medföra att många personer och lokala företag får arbeta i dessa projekt. Enligt Torsby Kommun är kostnaden för 10 heltidstjänster ca 4,5 miljoner (Sid 21

https://www.torsby.se/download/18.3866560e15ce9b20f9b4258c/1498814871957/torsby_kommun_arsredovisning_2016.pdf)

De sammanlagda ca 40 miljoner som vindkraftsprojektet tillför kommunen (statligt vindkraftspremie plus bolagets vindkraftsbonus) skulle därmed kunna komma att ge upphov till ca 90 årsarbeten under projektets hela drifttid.

Hösten 2016 var det stort bråk om besparingar på ungefär 700 000 kronor årligen inom brandkåren i Torsby. SVT Värmland har 27 inslag om detta på sin hemsida

https://www.svt.se/nyheter/amne/R%C3%A4ddningstj%C3%A4nsten_i_Torsby

Efter massuppsägningar, polisanmälningar, chefsavhopp och genusdebatt valde kommunen att avstå besparingarna, men var en mycket omdiskuterad fråga.

<https://www.svt.se/nyheter/lokalt/varmland/beskedet-raddningstjansten-far-vara-kvar>

<https://www.svt.se/nyheter/lokalt/varmland/bradmann-tar-tillbaka-uppsagningar>

<https://www.svt.se/nyheter/lokalt/varmland/brandforsvarsfragan-pyr-i-vitsand>

<https://www.vf.se/uncategorized/nytt-forslag-forandrar-inget-i-torsby/>

I december 2017 kom ett sparkrav på Torsbys skolor på 15,6 miljoner. 30 lärare får sparken. Med 40 miljoner i vindkraftspengar kan 10 lärare jobba kvar i 9 år. Det här är ett av många sparkrav på Torsbys skolor genom åren

<http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=93&artikel=6845085>

<http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=93&artikel=6843897>

Under vårvintern 2018 har 14 sjuksköterskor sagt upp sig i Torsby eftersom de har 5000 kr lägre lön än sina kollegor i Arvika och Karlstad (förvisso landstingets märkliga lönepolitik men verkligheten).

Den årliga Vindkraftsbonusen från wpd skulle kunna finansiera en löneökning med 5000kr/mån för 12 av dessa sjuksköterskor.

<https://www.svt.se/nyheter/lokalt/varmland/iva-skoterskorna-i-torsby-sager-upp-sig>

<https://www.svt.se/nyheter/lokalt/varmland/iva-skoterskor-i-torsby-ratar-loneforslag>

Ovanstående exempel förenklar beräkningarna men utgör bra exempel på vad som kan finansieras.

Finnskogarna som besöksmål och plats för nya jobb.

Historik om satsningar som gjorts: År 2006 gick sex finnskogskommuner ihop och startade en stiftelse. Med EU bidrag mm byggde man Kulturstation Finnskogen i Röjgård. Man hoppades på 26 000 besökare och skulle ha 13 anställda. Efter 10 år, tiotals miljoner och tre konkurser gav man upp.

2014 var det dags för Torsby kommun och fem norska kommuner att satsa 4 nya miljoner i Lekvattnet för att etablera Finnkulturcentrum. Den här gången fick Värmlands museum stå för driften och satsningen är betydligt mer blygsam. Finnkulturcentrum har öppet juni-augusti och år 2016 hade man 8500 besökare, enligt läns museets årsredovisning. Med 40 kr entré (gratis under 25 år) och ett kafé bedömer jag att man har en årsinkomst på ca 500 000 kr netto. Värmlands museum listar tre anställda vid Finnkulturcentrum, men då det bara är öppet 3 månader per år motsvarar det 1 årsarbetskraft.

- Men om det blir ett världsarv så måste det väl bli skillnad?

Hemsidan www.finnskogarna.com listar Fågelsjö Gammelgård som ett finnskogs-besöksmål. Detta är en av UNESCOs Hälsingegårdar och har en omsättning på under 100 000 kr. En annan UNESCO Hälsingegård är Erik-Andersgården med 15 000 besökare per år, 2 anställda och en årsomsättning av 70 000 kr enligt www.allabolag.se (den senare siffran verkar inte stämma). Erik Andersgården har bara sommaröppet och man kan då gå guidade visningar, det finns kafé, gårdsbutik och 10 bäddar. Om man antar att varje besökare i snitt spenderar 100 kr så omsätter gården 1,5 miljoner om året. Är detta representativt för de 7 hälsingegårdarna så är omsättningen ca 10 miljoner om året för världsarvet hälsingegårdarna. Ett framtida Världsarv Finnskogarna kan antas komma omsätta ungefär i denna storleksordning, men detta skall spridas ut på flera svenska och norska kommuner.

Den slutsats man kan dra av historien är att Finnskogarna inte varit någon turistmagnet som det går att leva på direkt.

Jämför detta med skidanläggningen Branäs i Torsby med 107 anställda, en omsättning på 200 miljoner om året och 400 000 besökare som spenderar minst 500 kr per person och dag.

- <https://www.svt.se/nyheter/lokalt/varmland/rojdafors-misslyckat-eu-projekt-star-ode>
- <https://www.svt.se/nyheter/lokalt/varmland/torsby-satsar-i-lekvattnet>
- <https://varmlandsmuseum.se/besok-oss/oppettider/>
- <http://bilder.varmlandsmuseum.se/fotoweb/archives/5003-%C3%96ppetarkiv/Bildarkiv/Publikationer%20och%20dokument/Verksamhetsber%C3%A4ttelse2016.pdf.info#c=%2Ffotoweb%2Farchives%2F5003-%25C3%2596ppetarkiv%2F%3Fq%3Dverksamhetsber%25C3%25A4ttelse>
- <https://varmlandsmuseum.se/besok-oss/filialer/torsby-finnskogscentrum/>
- <http://finnskogarna.com/besoksmal/>

- <https://www.allabolag.se/7696082648/fagelsjo-gammelgard-bortom-aa-ekonomisk-forening>
- <http://www.helahalsingland.se/halsingland/soderhamn/viktigt-att-bevara-det-genuina>
- <https://www.allabolag.se/5569741258/erik-anders-i-soderhamn-ab>
- <http://erik-anders.se/visningsgard.html>

Wpd – yttrande 2018-05-07

Torsby kommun utgörs i stor utsträckning av skogsmark och i analysen beskrivs att "även i skogslandskapet finns påverkan som kalhyggen, skogsbilvägar, vandringsleder, kraftledningar," vilket visar ett landskap som används och brukas av människan. Kommunen har angett att "Graden av mänsklig påverkan varierar men finns tydligast i landskap som sedan länge varit brukat i högre grad. Här kan vindkraften ses som en ny del av landskapets utveckling."

wpd har sedan 2011 undersökt möjligheterna för vindkraftspark Mangslid i Torsby kommun, och har under åren 2016-2017 utrett samtliga förekomster av skyddsvärd natur, fåglar och laddermöss. Projektområdet utgörs huvudsakligen av skog med inslag av våtmarker. Enligt Skogsstyrelsens data har ca 90 % av skogsmarken kalhuggits sedan 1960-talet, och stora delar av projektområdet utgörs av produktionsskog där människan brukat marken sedan lång tid tillbaka. Hela projektområdet har inventerats enligt svensk standard för naturvärdesinventeringar (SS 199000:2014) och samtliga äldre skogsbiotoper med höga naturvärden undantas vid projektering av vindkraftsparken.

Företaget wpd har inlämnat ytterligare en skrivelse med synpunkter. Dessa redovisas nedan. Det finns många hänvisningar till länkar som leder till olika dokument. Dessa fungerar inte som länkar i dt här dokumentet. Därför hänvisning till wpd's originaldokument.

Nedanstående skrivning från wpd är deras omdöme om de synpunkter som lämnats in till wpd i deras samråd.

Kommunen avstår att yttra sig över skrivelsen men för att alla ska få en möjlighet att ta del av synpunkter på projektet Mangslidberget och de synpunkter som kommit kommunen till del vad avser vindbrukspane 2018 redovisas så mycket som möjligt i det här utlåtandet.

Inventeringar av fåglar och fladdermöss visar förekomster av skyddsvärda arter, vilka redovisas för tillståndsmyndighet för beslut om tillåtlighet. wpd bedömer att tillräckliga skyddsavstånd innehålls, men det är tillståndsmyndighet och/eller mark- och miljödomstol som avgör om projektet bedöms ha en acceptabel påverkan.

Torsby kommun har ställt sig generellt positiva till utbyggnad av förnybar elproduktion i form av vindkraft.

Kommunen har framfört att Finnskogen med dess kulturmiljöområden, det aktiva friluftslivet samt dess kopplingar till turismen är ett viktigt varumärke för kommunen. Kommunen har efterfrågat tydliga beskrivningar av den planerade vindkraftsparkens påverkan på dessa värden, med fokus på ljud- och skuggutbredning samt visuell påverkan.

wpd har kunnat visa att generell synligheten av vindkraftsparken på Mangslid är mycket begränsad till följd av att omgivningen i stor utsträckning utgörs av ett skogslandskap, vilket kommunen själva har beskrivit i egna analyser. I skogslandskapet är utblickarna korta och vindkraftsprojektet Mangslid är beläget i ett landskapsområde som av Torsby kommun angetts som tåligt för vindkraft (se figur 2 ovan). Den kulturmiljöanalys som tagits fram av Värmlands museum har angett att området inte är att anse som något känsligt område avseende de kulturhistoriska värdena.

wpd har även låtit en expertkonsult göra en inventering av både arkeologi och kulturmiljövärden inför framtagande av en miljökonsekvensbeskrivning. Enligt denna rapport bedöms vindparken inte ha någon påverkan på kända riksintressen eller lokala intressen för kulturmiljövärden, annat än möjligen visuellt.

Figur redovisas i originaldokumentet.

wpd har med anledning av detta tagit fram utförliga fotomontage från samtliga de kulturmiljökärnor som finns i denna del av kommunen. Framtagna fotomontage visar att synligheten är mycket låg, men verk kommer bli synliga från ett litet antal privata bostäder. Från öppna platser såsom myrar och sjöar, eller från platser belägna högt i terrängen utan skog blir verken mer synliga.

Att vindkraftverken blir synliga behöver dock inte vara liktydigt med en negativ påverkan, då vindkraft även symboliserar en förnybar och därmed hållbar elproduktion, vilket är en mycket viktig konkurrensfördel på dagens marknad. Vindkraftverk kan även anses visualisera en markanvändning som människan har utvecklat över tid och kan därför bidra med ett tidsdjup, i enlighet med kommunens syn på hur landskapet utveckling förändras över tid utifrån människans behov. Det är dock viktigt att i det sammanhanget belysa att vindkraftverk är en tillfällig gäst i landskapet, som speglar nutidens behov av en energiomställning och som monteras ned och marken återställs efter verkens livslängd. Fotomontage från de kulturmiljökärnor och finntorpsmiljöer som Torsby lyfter fram som viktiga för Finnskogen visar att synligheten är mycket låg, och från de finngårdar/finntorp som skulle kunna vara aktuella för ett framtida världsarv (Johola, Ritämäki, Kvarntorp) är den helt obefintlig. Även från anläggningar för det aktiva friluftslivet är synligheten mycket låg. Från exempelvis Finnskogsleden är synligheten mindre än 1 % och från Mattila helt obefintlig. wpd har även visat att ljudpåverkan vid befintliga kulturmiljökärnor inte blir aktuell, och när heller inte anläggningar för det aktiva friluftslivet vid tex Mattila, Mattilas skidspår eller Antilla.

I den utställda handlingen under punkt 4.1.4 om Mangslidberget beskrivs området som att det finns riksintresse för kulturmiljövård, friluftsliv och naturvård inom 10 km, och fem gamla finnbo-sättningar av riksintresse för naturvården nämns. wpd har kunnat visa att dessa områden inte påverkas varken visuellt eller av ljud/skuggor från verken.

Det är svårt att förstå varför en anläggning som varken syns eller hörs från de kulturmiljöer Torsby kommun vill skydda, ska kunna hindra en etablering som kan leda till så mycket positiva fördelar för kommunen och dess medborgare. Vindkraften i Torsby kommun bidrar både till ett stabilt elpris i regionen, många nya arbetstillfällen, skatteintäkter och vindbonus både från företaget och från staten. Ett uppförande av vindkraftsparken kan även leda till ökad inflyttning, framtidstro för den yngre generationen och därmed en utveckling av Torsby kommuns glesbygd. Pengar som går till bygden och till kommunen kan användas till olika satsningar som ökar turismen, både till bevarande och utveckling av Finnskogen men även till det aktiva friluftslivet, och på så vis generera en ökad tillströmning av både företag och turister. wpd ser inga motsättningar mellan förnybar elproduktion och ett bevarande och utvecklande av Finnskogen, snarare kan uppförandet av vindkraftsparken skapa utvecklingspotential för de företag som lever på en ökad tillströmning.

De farhågor om utflyttning och odläggande av Finnskogens vildmark som framförts under samrådtiden är till synes baserade på rädsla för en förändring, vilket är helt normalt vid planering av en ändrad markanvändning.

Att det finns en oro för vad etableringen kan innebära för Finnskogen är förstäeligt utifrån perspektivet att mycket av Finnskogens mystik härrör från vildmark, orördhet och tystnad. Dock är Finnskogens hela historia baserad på att svedjefinnar flyttade till denna region för att bruka marken och nyttja naturens resurser för överlevnad. Under hela tiden har marken nyttjats på olika sätt av människan, både skogar, odlingsmark och vattenleder. Att bruka marken till förnybar elproduktion är helt i linje med människans marknyttjande genom historien, och i form av vindbruk är den dessutom reversibelt då vindkraftsparken monteras ned och marken återställs.

Vindkraftsutbyggnaden är mycket viktig för att nå målet om 100 procent förnybar elproduktion till år 2040 vilket fem partier i riksdagen har enats om. Regeringen har även beslutat att ge kommunerna ytterligare en ekonomisk morot av staten för att uppmuntra fler kommuner i Sverige till att inspireras att delta i energiomställningen. I Värmlands län är detta extra angeläget då länet ligger i elsnitt 3 där det finns beslut om att lägga ner två kärnkraftsreaktorer under åren 2019 och 2020.

wpd vill även betona att det är omöjligt att hitta projektområden helt utan motstående intressen. Vindkraftsprojekt blir alltid en avvägning mellan möjlighet till förnybar elproduktion och åtagandet att begränsa omgivningspåverkan. wpd och ett antal andra projektörer har under lång tid undersökt olika möjligheter att etablera vindkraftsprojekt i Torsby kommun och har konstaterat att det är förknippat med betydande svårigheter redan innan vindbruksplanens stopp-områden föreslagits.

Torsby kommun hyser exempelvis många kända kungsörnsrevir, och med ett generellt skyddsavstånd om minst 2-3 km till befintliga boplatser för kungsörn (enligt nuvarande rekommendationer/praxis) påverkas möjligheten att etablera nya vindkraftsprojekt i kommunen kraftigt. Under 2017 beslutade dessutom Försvarmakten en flygövningsyta med behov av hindersfrihet som täcker hela den östra tredjedelen av kommunens yta vilket reducerar antalet potentiella projektområden ytterligare.

Givet de förutsättningar som nu finns för vindkraft i Torsby kommun med föreslagen vindbruksplan, försvarets lågflygningsområde och förekomst av örn och andra känsliga fågelarter innebär detta att vindkraftverk eventuellt kan byggas på något enstaka ställe längs gränsen till Dalarna. Det är av stor vikt att klargöra vad konsekvenserna av ett stoppområde över Mangslid vindkraftspark innebär, så att det inte finns falska förhoppningar om etablering av vindkraft på andra platser i kommunen belägna utanför stoppområdena i den föreslagna vindbruksplanen. Några sådana platser utan andra motstående intressen och med förutsättningar att hysa en vindkraftspark finns helt enkelt inte.

wpd anser att Torsby kommun bör överväga att besluta om alternativ två i vindbruksplanen där man exkluderar Mangslidberget från föreslaget stoppområde för vindkraft. Huvuddelen av kommunen, och även av Finnskogen, kommer att kunna bevistas utan att man vare sig ser eller hör vindkraftverken på Mangslid, samtidigt som medborgarna ges möjlighet att ta del av alla de fördelar som etableringen kan leda till.

Avslutningsvis vill wpd belysa det faktum att vindkraftsutbyggnaden i Sverige är en viktig del i det pågående klimatarbetet, vilket har lyfts fram som en av de viktigaste målen både för att bevara den biologisk mångfalden och för ett hållbart framtida samhälle på lång sikt. Att motverka vindkraftsutbyggnaden är inte något hållbart sätt att ta ansvar för naturen och vår miljö, särskilt inte i de fall när påverkan på motstående intressen är mycket begränsade i jämförelse med de vinster naturen och miljön får i ett större perspektiv. Att bidra till energiomställningen är att ta ansvar för vilket samhälle vi bygger och för vilken jord vi lämnar över till våra barn.

Tekn. Dr. Peter Hessling,

Angående planerad Vindkraftspark "Mangslidberg", projekterad av WPD Scandinavia – villfarelser och skönmålning i värmländska finnskogen

Skrivelse skickad till:

- ⊗ WPD Sverige, projektledare för Mangslidbergs vindkraftpark:
- ⊗ Torsby Kommun
- ⊗ Torsbybladet
- ⊗ Mattila Fritid AB
- ⊗ Naturvårdsverket
- ⊗ Regeringskansliet, Miljö och energidepartementet
- ⊗ Energimyndigheten
- ⊗ Ny Teknik
- ⊗ Dagens Nyheter
- ⊗ Svenska Dagbladet
- ⊗ SVT, SR Dagens Eko
- ⊗ Uppdrag Granskning

P Hessling har sammanställt en skrivelse med vidstående rubrik.

Han avslutar skrivelsen (10 sidor) med en CV om sig själv och sin verksamhet samt skriver "Detta dokument blir även offentligt tillgängligt enligt offentlighetsprincipen, eftersom det skickas till ovan nämnda myndigheter."

Handlingen finns tillgänglig bland annat i Torsby kommuns diarie för den som vill närmare studera den.

Skrivelsen inleds med:

I egenskap av återkommande gäst på skid- och friluftsanläggningen i Mattila (6.5 km söder om aktuellt område Mangslidberg) och med viss erfarenhet av teknisk utveckling av vindkraft (se avsnitt Min erfarenhet (klickbar länk)) deltog jag 19 april på WPDs informationsmöte i Svullrya, Norge. Värt att betona är att jag varken tar ställning för eller emot vindkraft, samt agerar helt oberoende av samtliga parter. Däremot opponerar jag mig mot desinformation och tvivelaktiga vinklade framställningar av WPD, på detta möte men även på deras hemsida [1]. I ett flertal avseenden finner jag WPDs argumentation direkt felaktig och missvisande. Det enda tänkbara syftet jag kan föreställa mig är att lura de som WPD anser vara mindre kunniga. Det får mig även att tro att dessa projektörer de facto är okunniga om teknisk utveckling i allmänhet och vindkraft i synnerhet. Svårt att uttrycka vad jag tycker är värst, medvetet ihopkokade villfarelser eller skönmålning mot bättre vetande.

Skrivelsen innebär ett ifrågasättande av wpd över huvud taget men i avsnitt om visualisering, avisning (iskast), vägnät, vägbredd, skalning drift ifrågasätts alla de synpunkter som wpd har redovisat.

Under rubriken "Inom stoppområde" skriver Hessling:

I sammanhanget bör det betonas att Torsby Kommun initialt klassificerat området Mangslidberg som stoppområde för vindkraft [2]. Inom sådana områden är all vindkraft ovillkorligen förbjuden.

Torsby kommun efterfrågar synpunkter på den utställning som gjorts angående granskning av en vindbruksplan 2018 för Torsby kommun.

Skrivelser som denna och även wdp,s skrivelse berör deras eventuella projekt på Mangslidberget.

Det är ett ännu icke politiskt förankrat dokument Vindbruksplan 2018 som föreslår stoppområde för vindkraft att omfatta Mangslidberget. Därmed föreslås det att i planen rekommenderas kommunen att säga nej till vindbruk då kommunen inbjuds att yttra sig. Översiktsplaner är inte bindande men ska ge rekommendationer om lämplig markanvändning.

Det hävande av detta ställningstagande som en vindkraftverksetablering förutsätter, borde kräva synnerligen goda motiv. Tvärtom författade WPD ett motdokument med en svårslagen och närmast uppsåtlig okunnighet.

Uppenbarligen vet WPD i varje fall inte mycket om varken vindkraftstekniken, dess förutsättningar eller lokala perspektiv. I synnerhet norska perspektiv på landsbygd, som skiljer sig tämligen dramatiskt från de svenska. En norsk person uttryckte det för mig personligen som att "den skogen är vårt eget Mekka".

De låga procentsatserna för synlighet förbryllar.

När en ljudpåverkan blir 'obefintlig' är för mig oklar. Buller/oväsen har många olika karaktärer och beror på kontext. Påverkan (sista sidan) är i sin helhet spekulativ och saknar all faktisk trovärdig bevisning.

WPD anser Värmlands Museums samlade uppfattning vara "både motsägelsefull och högst anmärkningsvärd". Med formuleringen "Det är även anmärkningsvärt att Värmlands museum ens uttalar sig om lämpligheten utan nödvändiga underlag i form av en miljökonsekvensbeskrivning" fulländas en nedlåtande härskarteknik. Synligheten från just bastu och rökbastu är nog av mindre vikt.

Denna skrivelse är författad utan något eget intresse, utöver det som tillfaller en återkommande gäst/turist i ett område angränsande föreslagen etablering. Påståenden ska ej ses som åsikter utan snarast fakta och perspektiv som en relevant erfarenhet medger. Om så ändå ej uppfattas vara fallet, är det endast mitt eget ofrivilliga misstag och inte en medveten avsikt. Jag har heller ingen ekonomisk vinning i varken godkännande

Torsby kommun har efterfrågat synpunkter på vindbruksplanen. Både wpd och Hessling uppehåller sig vid argumentation för och emot etablering på Mangslidberget. Wpd är förstas emot att Mangslidberget ingår i ett stoppområde. Hessling ifrågasätter wpd's trovärdighet och deras argument för etablering på Mangslidberget men tar inte ställning till vindbruksplanen. Det som efterfrågats.

eller underkännande av vindkraftsplanerna. Arbetet sker utan ersättning. Initiativet är mitt eget, taget efter kännedom om den problematiska diskussionen.

Hessling har också lämnat in flera skrivelser i vilka han ifrågasätter kommunens ambition att redovisa hans sdynpunkter. Arbetet med detta utlåtande har byggt på att kommunen vill vara transparent med vad som inkommit. Inkommet material kommenteras här, i detta utlåtande. Den stora mängd inkomna handlingar gör det inte möjligt att besvara varje skrivelse individuellt. I vissa fall där man så begärt om inkommen handling har en bekräftelse skickats.

Torsby 2018-05-30

Medverkande tjänstemän:

Torbjörn Almroth, stadsarkitekt
Sofia Dahlström, samhällsplanerare
Malin Jonsson, miljö- och byggchef